

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Schuschnigg — Hitler

V soboto popoldne so radijske postaje presenetile Evropo s pravo politično senzacijo. Avstrijski zvezni kancler Kurt v. Schuschnigg se je odpeljal čez Salzburg k nemškemu državnemu kanclerju A. Hitlerju v Berchtesgaden na Bavarskem. Kanclerja Schuschnigga je spremljal tajnik za zunanje zadeve Schmidt, medtem ko je Hitlerju stal ob strani nemški poslanik na Dunaju von Papen. Avstrijec je ostal pri Nemcu do pozne večerne ure in se je šel v nedeljo zjutraj pripeljal nazaj na Dunaj. Ponoči je izšlo tudi uradno poročilo, ki ga je evropska javnost, presenečena kot je bila, zares nestrpnost pričakovala, toda radovedneži niso prišli na svoj račun, kajti uradno poročilo je bilo silno na kratko odrezano ter razen gola dejstva, da je bil Schuschnigg pri Hitlerju, ničesar ni izdalo.

Sestanek v Berchtesgadenu je presenečenje iz več vzrokov. Nekaj že zato, ker se je prvič zgodilo, da sta se Schuschnigg in Hitler osebno srečala. Drugi tudi zaradi tega, ker je po nenadnem odpoklicu nemškega poslanika von Papena s Dunaja kazalo, da bo iz Berlina sem proti Avstriji začel briti ostrejši veter. Končno pa tudi zaradi tega, ker se je vse te dni govorilo, da se bosta sestala kancler Schuschnigg in dr. Hodža, kar bi bilo v soglasju z najnovejšo avstrijsko politiko, pa je bilo le narobe in je Schuschnigg namesto češkoslovskega predsednika vlade obiskal nemškega kanclerja. Vsa evropska javnost, ki je zelo zainteresirana na vsem, kar se v srednji Evropi dogaja, se zdaj sprašuje, čemu je bil sestanek med Schuschniggom in Hitlerjem potreben kar čez noč, ko ga noben politični dogodek ni napovedoval, in kaj sta oba nemška kanclerja v razgovorih, ki so trajali celih 11 ur, sklenila.

Med Avstrijo in Nemčijo je bila 11. julija 1936 podpisana pogodba, ki ureja medsebojne odnose v prijateljskem duhu. Ta pogodba je končala vojno stanje, ki je tako rekoč vladalo med obema državama, odkar je Hitlerjevstvo zavladalo v Nemčiji pa do Dollfusovega umora. V tej pogodbi je Nemčija Avstriji obetala, da ne bo »rozala njene neodvisnosti, Avstrija pa je od svoje strani obljubila, da se bo v zunanji politiki obnašala kot nemška država. Toda bistvo te pogodbe je bil člen B dodatnega sporazuma, ki ima namen obrazložiti duha, v katerem je bila pogodba podpisana in kako se naj izvaja. Ta člen B pravi dobesedno: »Avstrijski kancler izjavlja, da je pripravljen, da bo ob pravem trenutku — to se pravi v bližnji bodočnosti — poklical v vlado zastopnike tako imenovane »nacionalne opozicije«, da na ta način podpira popolno pomirjenje v državi. Razume se samo po sebi, da gre za osebnosti, ki uživajo polno kanclerjevo zaupanje in ki jih bo on sam svobodno določil. Od 11. julija 1936, ko sta bila pogodba in dodatni sporazum podpisana, je preteklo zdaj že eno leto in sedem mesecev in je razumljivo, da so v Berlinu postali radovedni, če ima člen B dodatnega sporazuma, ki govori o »bližnji bodočnosti« sploh še kakšen pomen in če ima po 19 mesecev še smisla čakati, da se bo ono, kar je imelo biti glavna vsebina sporazuma, uresničilo ali ne. Po našem naziranju ima nemška vlada po zadnjih radikalnih spremembah z dne 4. februarja namen določiti nove zunanje-politične smernice, ki jih bo Hitler izpovedal v svojem govoru dne 20. februarja. Prej pa hoče biti glede Avstrije na jasnem. V Berlinu mislijo, da imajo za to dovolj razlogov. V Avstriji narodni socialisti nikamor ne morejo. V vlado niso bili sprejeti. Nasprotno, avstrijska vlada je z vsi odločnostjo pokazala, da jih ne dopušča in nobeni opoziciji ne bo dovolila političnega življenja izven domovinske fronte. Posebno zadnje tedne je bilo zato dovolj otipljivih dokazov v zvezi z arotacijo dr. Tavsina in smušikimi prireditvami v Celovcu. Nadalje berlinski vladi tudi ni šlo v račun, da se Avstrija pogaja s Češkoslovaško nekako na stranskem tiru, kajti nemška vlada je dunajski sporazum z dne 11. julija 1936 tolmačila tako, da bo odslej avstrijska zunanja politika pokorno sledila nemškemu zunanjo politiko in da se mora tudi Avstrija udeležiti obkoljevanja Češkoslovaške, ako so v Berlinu tako sklenili. Tudi nedavna konferenca v Budimpešti, ki je nekoliko preveč naglasila neodvisnost politike rimske trozve, v Berlinu ni povzročila prevelikega ugodja, tem manj, ker je iz budimpeštanskih sklepov govorila volja, da iščejo te države prijateljske zbliznanje s sosednimi državami, med katerimi je tudi Češkoslovaška. Končno je pri nemški vladi napravila zelo mučen vtis vest, da je Italija poslala na avstrijsko mejo pri Brennerju dve večji diviziji, kakor da bi hotela s tem naglasiti na isti način kot l. 1934, da bo z oboroženo silo branila neodvisnost Avstrije, če bi jo kdorkoli ogrožal. Ta vest je bila po časopisju sicer zanikana, toda zanikanje običajno le potrjujejo dejstva. Tudi vprašanje obnove monarhije v Avstriji dela nemški vladi preglavice, kajti narodni socializem smatra kralja na dunajskem prestolu kot izdajstvo nad skupnim nemškim narodom.

Iz naštetih razlogov — in morda še iz drugih, o katerih bomo poučeni v bližnji bodočnosti — je nemški kancler na predlog poslanika von Papena, ki še nikoli ni bil toliko delaven, kot zdaj, ko je odstavljen, povabil kanclerja Schuschnigga na osebno razgovor, da spravi vse nejasnosti na čisto. V kakšne grožnje od nemške strani ne verjamemo. Toda nemška zunanja politika je zdaj prišla do točke, kjer želi vedeti, pri čem je v pogledu Avstrije in srednje Evrope. Tako mislimo, da so se avstrijski državniki naenkrat znašli pred izbiro, ali riskirajo, da bo njihova država pod neprestanim pritiskom kakšnega nenadnega nasilstva od strani Nemčije, ali pa da bo izvajala sporazum z dne 11. julija 1936 v smislu postopnega pomirjevanja z vsemi tako imenovanimi nacionalnimi opozicijami — pri čemer so mislili na narodni socialisti — kakor tudi v smislu enako usmerjene zunanje politike obeh držav, ki naj služi skupnemu blagru nemštva. Ne vemo,

Sovjeti so grozili, da vkorakajo v Besarabijo

Značilna izjava dr. Mania o diktaturi v Romuniji

Budimpešta, 14. feb. TG. Madžarski listi mnogo ugibljejo o ozadjih, ki so dovedla do padca Gogine vlade in do objave diktature v Romuniji. Madžarski listi potrjujejo mnenje, izraženo po nekaterih francoskih listih, med drugimi tudi v »Journal« in v »Oeuvre«, da sta Francija in Anglija pritisknili v Bukarešto in da sta guvernerja francoske in angleške narodne banke izjavila, da Romunija tako dolgo ne bo dobila nobenih kreditov, dokler bo Goga na oblasti. Toda po sodbi madžarskih listov je bil najhujši pritisk od strani sovjetske Rusije, ki je poslala v Bukarešto protestno noto (zaradi tajinstvenega izginjenja sovjetskega diplomata Butenka!) tako hude vsebine, da so se začeli bati najhujšega. Sovjetska vlada je zagrozila, da bodo rdeče čete vkorakale v Besarabijo. Na bukarškem dvoru so po sprejemu sovjetske note imeli vtis, kakor da se je ponovila avstro-ogrška nota poslana Srbiji l. 1914. Na dvoru so se bali, da bi Romunija v primeru vkorakanja sovjetske armade v Besarabijo ostala brez vsake podpore od strani zapadnih velesil.

Stroga cenzura

Samo uradna poročila dovoljena

Bukarešta, 14. feb. TG. Med prvimi ukrepi, ki jih je izdala diktatorska vlada, je oni, ki uvaaja najstrožjo časopisno cenzuro. Osrednji tiskovni urad, ki mu je pod nadzorstvom vojske poverjena cenzura časopisja, je vsem romunskim časopisom dostavil naslednja navodila:

1. Časopisom je strogo prepovedano objavljati karkoli iz delovanja političnih strank. Ze sama omemba imena bivših strank je prepovedana.
2. Prepovedano je objavljati izjave kakšnih političnih mož, naj bodo to vladne osebe ali katerekoli druge.
3. Prepovedano je zavzemati kakršnokoli stališče do delovanja vlade, razven v ugodnem smislu. Komentiranje vladnih dejanj je prepovedano.
4. Prepovedani so vsi spisi, ki bi hoteli na senzacionalen način opisovati politično življenje v državi, bodisi v tem ali v onem smislu.
5. Prepovedano je objavljati vsako kritiko, ki bi bila naperjena proti članom vlade.
6. Objave proglašev v obliki letakov ali brošur politične vsebine je strogo prepovedano, kakor tudi pisanje o njih.
7. Prepovedano je objavljati slike politikov in državnikov, ki niso v sedanjih vladi in z njo ne sodelujejo. Prepovedano je objavljati slike vseh vodij razpuščenih političnih strank.
8. Prepovedano je objavljati člankov, ki bi kritizirali najvišje državne ustanove (to je krono in kraljevski dvor).
9. Prepovedana je vsaka vest o oboroženi sili in o obrambnih delih.
10. O izginotem odpravniku poslov sovjetskega poslanstva Butenku je prepovedano pisati.
11. O vseh teh vprašanjih in tudi o drugih, ki jih bo določil cenzurni urad, se smejo objavljati izključno le uradna poročila brez vsakega pristavka.

Dr. Mania o diktaturi

Bukarešta, 14. feb. Voditelj narodno-kmečke stranke dr. Mania je sprejel inozemske časnikarje in jim dal značilno izjavo, v kateri je dejal: »Za vsakega je bilo umljivo, da vlada Goge ni mogla trajati dalje. Napravila je pogreške, notranje je bila preslabotna, način, kako je bila sestavljena, jo je napravil še slabše. V javnosti ni imela sploh nobene zaslombe in nobeni simpatiji, njena notranja politika ni bila prilagojena navadam romunskega naroda, njena zunanja politika pa v nasprotju s tradicijami Romunije. Vse to je Gogovo vlado zrušilo.«

Narodno-kmečka stranka je začudena in vznemirjena nad načinom, kako je bila vladna kriza rešena po padcu Gogove vlade. Dobili smo

Japonska olenviva

Peiping, 14. feb. AA. (DNB) Japonske čete prodirajo iz Cengtaha v treh kolonah proti jugu, da bi zavezale važno križišče pri Cengcauu. Vse tri japonske kolone so motorizirane. Ostaniki kitajskih čet so pri Tangjiniu pod poveljstvom generala Vanfulina.

Agencija Domei poroča nadalje, da so japonske čete, ki prodirajo vzdolž proge iz Peipinga v Hankov, prišle v kraje Rumene reke. Tu so se združile z japonskimi oddelki, ki prodirajo vzporedno proti Lafongu.

govor, da spravi vse nejasnosti na čisto. V kakšne grožnje od nemške strani ne verjamemo. Toda nemška zunanja politika je zdaj prišla do točke, kjer želi vedeti, pri čem je v pogledu Avstrije in srednje Evrope. Tako mislimo, da so se avstrijski državniki naenkrat znašli pred izbiro, ali riskirajo, da bo njihova država pod neprestanim pritiskom kakšnega nenadnega nasilstva od strani Nemčije, ali pa da bo izvajala sporazum z dne 11. julija 1936 v smislu postopnega pomirjevanja z vsemi tako imenovanimi nacionalnimi opozicijami — pri čemer so mislili na narodni socialisti — kakor tudi v smislu enako usmerjene zunanje politike obeh držav, ki naj služi skupnemu blagru nemštva. Ne vemo,

namreč odkrito diktaturo.

»Kralju sem pred odstopom Gogove vlade predložil obširno spomenico, v kateri sem podčrtal potrebo, da naj Gogova vlada čimprej izgine in da naj se nadomesti z vlado tistih strank, ki so pri zadnjih volitvah dobile večino, ter da sem pripravljen prevzeti predsedstvo te vlade in izvesti demokratično politiko, ki bi rešila Romunijo. Goga je res odstopil. Slišal sem, da jo nameravajo nadomestiti z neke vrste vlado »narodne edinosti«, ki pa naj bi spremenila ustavo in ukinila politične stranke. Ker sem z vso svojo dušo demokrat in z vso svojo dušo tudi za ohranitev ustavnosti, v takšno vlado nisem maral vstopiti, čeprav sem bil naprošen. Tudi moji politični prijatelji, med njimi celo dr. Lupu in profesor Canzaracecu so odklonili ministrstva, ki so jim bila ponujena. Kajti vsi smo prepričani, da bo ta vlada na zunanje-političnem polju nadaljevala negotovost, ki je bila značilna za 4 leta Tatarescovega vladanja, posebno odkar so odpodili Titulescu.

Po mojem naziranju je brezpredmetno razpuščati politične stranke, ako na njihovo mesto nimaa ničesar postaviti. Zelezno gardo bi bili lahko uklonili z demokratičnimi in ustavnimi sredstvi. Če bodo hoteli razpuščati politične stranke, ne bodo dosegli

Hitler sprašuje...

Schuschnigg bo na vprašanje odgovoril ta teden

Vtis iz Berchtesgadena: Avstrija je klonila

Berlin, 14. februarja. AA. (Stefani.) Med množičnimi govori, ki se širijo v diplomatskih krogih med Hitlerjem in dr. Schuschniggom, je tudi še nepotrjena verzija, da je Hitler stavil Schuschniggu več pomembnih vprašanj, na katera se je avstrijski kancler, kakor vse kaže, obvezal odgovoriti še ta teden. Mislijo, da bo Schuschniggov odgovor jutri izročil kanclerju Hitlerju.

Nova pogodba?

Dunaj, 14. februarja. b. Tukajšnji politični krogi so se vedno pod močnim vtisom nepričakovane sestanke med Hitlerjem in kanclerjem dr. Schuschniggom v Obersalzbergu pri Berchtesgaden. Dr. Schuschnigg, ki je že ponoči od sobote na nedeljo prišel na Dunaj, je obiskal v nedeljo predsednika republike Miklasa ter imel z njim večurno konferenco v navzočnosti državnega tajnika Schmidta in nekaterih članov vlade. Dr. Schuschnigg je obširno poročal o svojih razgovorih z nemškim kanclerjem. Šeja avstrijske vlade ni bila sklicana, verjetno pa bo danes ali pa najpозneje jutri, na tej seji bo dr. Schuschnigg prav tako podal svoje poročilo o posvetovanjih v Obersalzbergu.

Krvave demonstracije v Šibeniku proti Ljotiću

V soboto popoldne je prišel v Šibenik vodja »Zbor« g. Dimitrije Ljotić, ki je imel več stankov s svojimi pristaši v tem mestu. Ob pol 8 je bilo napovedano njegovo predavanje v prostori Jugoslovanske zemljedelske čitalnice na Poljani. Ko je prišel tja v spremstvu svojih pristašev, se je pred dvorano zbralo več sto mladih ljudi, ki so pričeli kričati: »Doli Ljotić, doli fašizem! Prav v trenutku, ko je Ljotić začel s svojim predavanjem »idejne smernice novih pokolenj«, je naenkrat ugasnila električna luč v vsem tem delu mesta. V tem času je Ljotić že začel predavati kakim 200 svojim pristašem, po večini srednješolcem. Pred dvorano pa se je skupina demonstrantov vedno bolj večala. Neki demonstrant je že pričel metati kamenje v okna dvorane. Policija je skušala demonstrante razgnati, kar pa se ji ni posrečilo, ker so demonstranti metali na nje kamenje ter ranili več stražnikov. Policija je poslala na pomoč orožništvo, toda tudi te so demonstranti sprejeli s kamenjem. Orožniki so trikrat ustrelili v zrak, kar pa ni preplašilo množice. Ranjenih je bilo

Bukarešta, 14. feb. AA. (Havas) Neki zastopnik zunanega ministrstva je izjavil Reuterjevemu dopisniku v Bukareštu, da je vest o dozdnevem odstopu romunske vlade brez vsake podlage.

Agencija Rador je pooblašena zavrniti vse glasove o dozdnevni rekonstrukciji romunske vlade.

Patriarh obišče Varšavo

Varšava, 14. feb. AA. (DNB) Listi poročajo, da je predsednik romunske vlade Nj. sv. patriarh Miron sprejel poljskega poslanika in da sta pri ti priliki govorila o poljsko-romunskih odnosih. Nj. sv. patriarh Miron bo po vsej priliki meseca maja obiskal Poljsko, da vrne obisk poglavarja poljske pravoslavne cerkve mitropolitu Dionizu. Hkrati bo njegovo polovanje tudi političnega pomena.

Čudno mnenje francoskih komunistov

Pariz, 14. feb. TG. Tukajšnje komunistično glasilo »Humanite« poziva francosko vlado, naj nadaljuje z istimi sredstvi, ki jih je uporabljala v borbi proti vladi Goge, da bo zrušila tudi sedanje vlado, ki da je »sumljivac. Komunistični list zahteva od francoske vlade, naj Romuniji nemudoma »odstriz« vse življenjske potrebe, ker je to v njenih rokah.

Nadaljevanje na 2. strani

6 orožnikov in sam častnik, ki je orožnike vodil. Nato so orožniki oddali več strelcev v smer, od koder je letelo kamenje na nje.

Pri tej priliki je padel 17 letni mizar Dragotin Belamarić, brat senatorja Sima Belamarića, ki je bil izvoljen pri zadnjih senatorskih volitvah v primorski banovini na listi dr. Mačka. Dva strela sta ga zadela v vrat. Na poti v bolnišnico je Belamarić umrl. Hudo ranjen je tudi Peter Dijilov, po poklicu pek, ki ga je strel zadela v glavo. Lažje ranjeni so štirje demonstranti, dva stražnika, 7 orožnikov in orožniški oficir. Vsi so morali v bolnišnico. Šele okoli 1 ponoči se je policiji posrečilo razgnati množico. Množica je razbila tudi kioski, last Josipa Perana, ki je bil nedavno imenovan za nadzornika mestne klavnice, zaradi česar so mesarski pomočniki stopili v stavko.

G. Ljotić je nameraval prirediti predavanje tudi v Splitu, toda tam so se pripravljale še večje demonstracije in je zato G. Ljotić odšel iz Šibenika naravnost v Beograd.

Pogreb Belamarića

Šibenik, 14. feb. b. Jutri bo pogreb Belamarića. V Šibeniku bodo razobešene črne zastave. Stanje Duila je kritično, vsi ostali pa so le lažje ranjeni. Na pogrebni svečanosti bo govoril senator HSS Belamarić, za njim pa poslanec Dane Škarica. Pogreba se bo udeležilo tudi številno občinstvo. Z merodajne strani poročajo, da je bilo ranjenih tudi 5 orožnikov, katerih stanje pa ni nevarno.

Zagrebska vremenska napoved: Porast oblakosti, morda padavine.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme z dežjem in snegom tu pa tam. Temperatura bo padla na severu, poskočila pa na jugu kraljevine.

Dunajska vremenska napoved: Še oblačno s snegom, počasi se bo zjasnilo, mraz.

(Nadaljevanje s 1. strani)

vsem svetom priznal ponovno neodvisnost Avstrije.

Dalje trdijo, da je dr. Schuschnigg pristal na prenosno avstrijske vlade, kjer bo notranje ministristvo prevzel Seiss-Inquart, kateremu je poverjena naloga, da pritegne "nacionalne ljudi" (to je narodne socialiste) k delu v državi. Zelo važno je tudi vprašanje, kakšne posledice bo imelo nemško-avstrijsko zblizanje na odnose z nasledstvenimi državami. Splošno prevladuje mnenje, da nobena teh držav ne bo mogla v bodoče zavzeti ravnodušnega stališča do tega vprašanja. Večina nasledstvenih držav z nemirom pričakuje nadaljnega razvoja dogodkov.

Delavski nemiri na Dunaju

Dunaj, 14. februarja. AA. (Reuter.) v velikih tovarnah Austro-Fiat v Floridsdorfu je bilo danes viharno zborovanje. Delavci so zahtevali, da vlada objavi, o čem sta govorila dr. Schuschnigg in Hitler.

Čsl. minister o Romuniji in Berchtesgaden

Praga, 14. febr. AA. Havas: Češkoslovaški pravosodni minister Derer je imel večer veliki politični govor v Košicah. Pozdravil je spremembe v Romuniji in poudaril, da se je zopet pokazalo, da male in srednje države ne smejo zapustiti svoje tradicionalne notranje in zunanje politike.

O sestanku v Berchtesgaden pa je rekel, da se je Avstrija v zadnjih tednih trdno borila proti zunanjemu pritisku. Sestanek v Berchtesgaden je pokazal, da je imela Avstrija prav. Upamo lahko, da bo Avstrija kos svojim zunanjim in gospodarskim težavam. O politiki do Nemčije pa je rekel, da ČSR želi zboljšanje odnosov med Prago in Berlinom.

Ciano v Varšavo

Varšava, 14. febr. AA. Pat: Tisk objavlja vesti, da bo italijanski zunanji minister grof Ciano obiskal Varšavo meseca maja.

Elektrika ga je ubila**Strašna smrt 17 letnega Antona Lešnika**

Maribor, 14. februarja. Davi okrog 7.10 so beležili stroji elektrarne na Fali zemeljski stik na daljnovodu, ki dovaja elektriko v Ptuj, Ormož in Varazdina. Monterji elektrarne so takoj odšli na mesto, ki je bil stroj označil. Ob čisti med vami Sv. Miklavž na Dravskem polju in Dobrovec so našli vzrok tej motnji. Daljnovod, ki ga nosijo leseni stebri, ima ob cesti dva železna nosilca. Na enem teh nosilcev je viselo mrtvo zgoljeno človeško telo. Odsklopili so za pol ure tok z daljnovoda ter eneli nesrečnega z višine. Roki sta mu popolnoma odgoreli ter zgoljeneli ležali na tleh, vse telo pa je bilo pokrito s strašnimi opeklinami. Reže je bil seveda mrtev. Ugotovili so, da je bil to 17letni Anton Lešnik iz Sv. Miklavža na Dravskem polju. Na istem mestu, kjer je danes njega zadela usodna smrt, si je na popolnoma isti način končal življenje njegov brat Franc, ki se je vračal v družbi večelihi, nekoliko vinjenih fantov, pa je pred njihovimi očmi splezal na železni drog ter se tam ubil z elektriko. Tudi Anton je nocoj popival v družbi fantov pri Sv. Miklavžu, pa je že ponoči dejal, da gre na električni drog, da se ubije, fantje so ga s silo

držali nazaj, proti jutru pa se jim je iztrgal in zbežal v noč. Mislili so, da se šli in da je šel domov, vendar se je kmalu izkazalo, da je bila njegova grožnja resnica.

Kolikor smo ugotovili, so vzroki teh nesrečnih samomorov, ki so pri Lešnikovih naravnost bolešni, nesrečne družinske razmere. Mati obeh mladih samomorilcev je imela s svojim prvim možem 8 otrok. Po njegovi smrti se je poročila z njegovim bratom. Na dnevnem redu so prepri. Oče popiva in pretepa otroke, ki so se razbežali z doma in živijo pri raznih sorodnikih v tamkajšnji okolici. To je bil gotovo tudi vzrok, da je mladi Lešnik splezal na železni drog in prijel za obe žici, po katerih teče tok 35.000 voltov. V nekaj sekundah sta mu obe roki odgoreli in padli na tla, on pa je padel z droga, vendar je pri tem priletel na drugo žico, na kateri je spet povzročil stik in ga je udarec vrigel v konstrukcijo železnega nosilca, kjer so ga našli. Samomor nesrečnega mladeniča je v vsej okolici vzbudil ogromno pozornost.

Seja skupščine

Belgrad, 14. febr. m. Na današnji dopoldanski skupščini se je nadaljevala skupščinska razprava. Govorili so trije govorniki: Miloš Blažič (JRZ), dr. Dragotin Kojič (JNS) in dr. Janko Baričević (Jugoslov. poslanski klub). Interpelacijo je danes vložil samo dr. Riko Fuks in to na predsednika vlade in notranjega ministra zaradi razpusta akademskega društva »Jadranc« v Ljubljani. Zahtevano najnost je v imenu vlade sprejel finančni minister Letica. Pred prehodom na dnevni red je predsednik Cirič prečital kratko vprašanje edinega ljiljenceva v narodni skupščini, poslanca Aleksa Lazareviča zaradi predvčerajšnjih demonstracij proti Ljiljencu v Šibeniku. Predsednik je dejal, da bo to vprašanje poslal v nadaljnji prelores notranjemu ministru. Z odgovorom se interpellant ni zadovoljil.

Nadaljevala se je proračunska razprava in prvi je govoril Miloš Blažič (JRZ). Babil se je z hrvaškim vprašanjem, ki je po njegovem mnenju po združitvi bivše HSS in bivše SDS izgubilo pravico do imena ter je postalo čisto strankarsko vprašanje. Hrvaši so se po izjavi govornika v prejšnjih režimih lahko pritoževali glede postopanja proti njim, čeprav so sami v tem pogledu mnogo zagrešili. Toda pod sedanjim vladom imajo vso možnost, da lahko svobodno povedo svoje želje in sodelujejo pri rešitvi še nerešenih vprašanj. Sedanja vlada jim gre do skrajnih mej možnosti nasproti. Vsa sporna vprašanja je mogoče rešiti z uvedbo široke samouprave.

Naslednji je govoril dr. Kojič (JNS). To je že drugi večji govornik iz JNS, ki pripada ožji Jevtičevi skupini, ki jo je Živković v JNS potisnil močno v ospredje in ki se ji danes morajo slepo pokoravati Banjanin, dr. Kramer, Pucelj itd. Dr. Kojič je uvodoma kritiziral finančno politiko sedanjega vlade, nato pa se notranjo politiko. Napada vlado zaradi njenega pomirilnega nastopa proti Hrvatim. Govorniku se ne zdi prav, da sedanja vlada ni uporabila vseh metod, ki so bile tako priljubljene v prejšnjih režimih. Govornik očitno dobi vedno misli, da se državno politiko mora voditi samo z nasiljem. Zaradi pomirilne politike sedanjega vlade meni govornik, da je padla avtoriteta države. Vlado je napadal tudi zaradi konkordata. Kritiziral je zunanjo politiko. JNS so Kojiču ploskali.

Naslednji je govoril dr. Baričević, predsednik Jugoslovanskega poslanskega kluba, ki se je kakor ostali opozicijski klubi, zelo razredčil. Baričević je bil letos neprimerno mirnejši kakor druga leta, ni pa tudi napravil na nikogar s svojim govorom vtisa, kajti vsi že poznajo njegove stalne fraze. Baričević se je pretežno bavil z notranje-političnimi vprašanji. Skoraj tri četrtine svojega govora je posvetil konkordatu ter se je pobahal, da je tudi on po svojih močeh pripomogel, da konkordat ni uzakojen. Poročal je tudi o svojih romarskih popotovanjih in o pravoslavni cerkvi, kjer je za časa protikonkordatske gonje nastopal kot govornik. Izrekel je, da proti veliki nevarnosti »srbskemu Piemontu«. Dr. Baričević je pred časom pripadal SDK v Zagrebu, po petimajskih volitvah pa se je preselil v Belgrad, kjer se

Seja banskega sveta**(Nadaljevanje s 5. strani)****Občni oddelek**

Iz referata načelnika občnega oddelka gospod. Pfeifferja posnemamo, da je v letu 1937 naraslo število banovinskih uslužbencev od 1485 na 1647, število državnih uslužbencev pa od 1309 na 1948. Od tega znaša število dodeljenih drž. uslužbencev 112. Osebnih izdatki v proračunu 1938/39 znašajo 31.34 milij. din, dočim so znašali v tek. proračunu 28.6 milij. din. V letu 1938/39 znašajo osebni izdatki 19.5% vsega proračuna, če se pa upošteva bolniško in režijsko osebo, znašajo osebni izdatki dejansko samo 14%. Število uradniških mest se je povečalo za 41 na 457 v novem predlogu proračuna. Povečanje je utemeljeno v dejanski potrebi. Povišanje vsega proračuna pa je pripisovati delno tudi povišanju prejemkov ban. uslužbencev.

Kreditni splošnega oddelka za materialne potrebe so se morali zvišati zaradi zvišanja cen pisarniškim potrebščinam in kurivu. V bednostnem skladu je obdorenih zopet 650.000 din za podpiranje brezposelnih inteligentov.

Elektrifikacija

O elektrifikaciji je poročal svetnik g. inž. Rueh. Iz njegovega referata posnemamo, da je zanimanje za elektrifikacijo zelo naraslo, treba pa bo posielati nova sredstva po zmernejši obsestni meri za elektrifikacijo. Kranjske deželne elektrarne so proizvedle lani 9.05 milij. kilovatnih ur toka (1936 7.07), nakupile so pa toka 9.4 (6.9) milij., tako da so skupno proizvajale 18.44 milij. ur, kar pomeni v primeru z letos 1936 povečanje za 31.4, proizvodnja v lastnih elektrarnah pa se je celo povežala za 28.2%. Navajamo, da se je proizvodnja v Završnici povežala na 5.75 milij. ur (torej za 45.5%), v Bohinju 0.2 milij. ur, v Zagradcu na 0.85 (7%), v Zireh na 2.24 (6.3) milij. ur. Prodaja toka se je lani zvišala za 3.4 na 14.7, dohodki od prodaje toka pa od 11.1 na 13.5 milij. din. Zlasti je povežala svoje nakupe mestna elektrarna ljubljanska.

V letu 1937 je bilo na novo priključenih omrežju KDE 76 krajev z 11.200, tako da dobiva ta od KDE sedaj tok posredno in neposredno 102 občin

z 260.000 preb. G. inž. Rueh je podal tudi obsežni elektrifikacijski program za l. 1938.

Investicije KDE so znašale 1937 5.5 milij. din (1936 5.6 milij.). Skupno so vse investicije dosegle na koncu leta 1937 66.3 milij. din.

Zanimiva je naslednja krajevna razdelitev investicij do konca 1936: Gorenjsko 17.8, daljnovod Velenje—Cranje 13.14, transformatorske postaje: Črnuče 7.9, Podlog 1.1, Notranjsko 3.8, Dolenjsko 9.5. Stajersko 3.64 itd. Od investicij v letu 1936 je odpadlo na Dolenjsko 4.5, na Gorenjsko pa 2.0 milij. din od skupnih 7.8 milij.

Računski zaključek KDE za 1936 izkazuje 31.920 din čistega dobička, za obresti najetih posojil so pa plačale 3.5 milij. din, odpisi so znašali 1.67 milij. Posojila so znašala na koncu 1936 44.17 milij. din.

Upravni oddelek

Po poročilu načelnika upravnega oddelka gosp. dr. Hubada posnemamo naslednje podrobnosti:

Danes je v dravski banovini 407 občin, 1069 in 413 v letu 1934. Od teh občin ima nad 3000 prebivalcev ena tretjina (133), nad 2000 pa skoraj dve tretjini (256) napram 130 v letu 1933, le 18 občin ima pod 2000 prebivalcev.

Občinam daje veliko dela blagajniško poslovanje po pravilniku, ki ga je predpisalo finančno ministristvo, zato so bile potrebne številne revizije, kjer so bila dana tudi potrebna navodila. Revizij je bilo 58 (1936. 95).

Letos bo začel funkcionirati tudi banovinski pokojninski sklad za občinske uslužbence, ki je imel dne 31. decembra 1937. že 0.58 milij. din premoženja.

Znatne so bile podpore banovine preobremenjenim občinam, nadalje za odplačilo dolgov cerkvenim občinam, za gradbo, popravilo in opremo cerkv.

G. načelnik je podal tudi statistiko o javni varnosti v naši banovini. Posneti so, da je bilo lani v naši banovini 82 (v letu 1936. 88) umorov in ubojev, 21 (19) detomorov, 700 (900) težkih telesnih poškodb, 200 (213) požigov in 6500 (7700) tatvin. Samomorov je bilo 234 (248).

Ciganosko vprašanje je še vedno nadležno in je bilo vsem okrajnim načelstvom, ki meje na savsko banovino, posebej naloženo, naj pazijo na cigane. V naši banovini je 2200 ciganov, od teh je 1600 pristojnih v občine v dravski banovini.

Nadalje omenja statistika, da je v naši banovini 120.000 koles, 2289 potniških avtomobilov, 856 tovornih avtomobilov in 1929 motociklov. V naši banovini je 18.805 inozemskih državljanov, od teh italijanskih 9664, avstrijskih 4300, čeških 2606, ruških 717 itd. Vseh registriranih društev je okoli 6000, orožnih listov je med prebivalstvom okoli 26.000, dovoljenj za posest raznega orožja za 10.000.

Mednarodni promet je zelo velik. V našo državo je dopotovalo po podatkih policijskega komisarata na Jesenicah in odpotovalo iz države 105.000 potnikov, skozi Rakek po železnici okoli 300.000, čez Planino po cesti 50.000, preko Maribora in drugih prevozov v Avstrijo pa izkazujejo 210.000 potnikov. Mnogo teh potnikov pa je samo tranzitnih.

Debata**Občine preobremenjene**

V razpravi je prvi posegel g. Ivan Vesce-nak (Ptuj). Pozdravil je misel g. bana, da bo leto 1938 posvečeno skrbi za občinska gospo-

darstva. Občine so danes tako preobremenjene s posli prenešenega delokroga, za katere ne premajajo nobenih nagrad, da njihov skromen aparat že ne zmaga več. Finančni minister se sicer more pohvaliti, da državne finance dobro stoji, toda občinske so na tleh, ker opravljajo veliko državnih bremen brez kake odškodnine. Občina je dostavljalec, eksekutor, namesto da bi bila posredovalec med višjimi oblastmi in občani. Davčne oblasti večkrat ravnujo z njo, kakor da jim je podrejen organ. Ob likvidaciji kmečkih dolgov so navallili nanje silno veliko poslov s PAB, s katerimi je veliko dela, stroškov in potov, odškodnine pa nobene, še priznanja ne. Tudi v državnoobrambnem oziru občine opravljajo sitne posle, ki bi se dali tudi smotrnejše urediti. Okrajna glavarstva, razne zbornice, šolska upravitelstva predpisujejo kazni, ki jih vse mora izvesti občina, ki se večkrat s tem po nepotrebnem zasovraži. Velika nejasnost vlada tudi glede kolkovanja, ker imamo državne, banovanske in ponekod še občinske kolke. — Glavna misel govornika pa je bila: če je vsak delavec vreden plačila, naj ga bo vredna tudi občina za posle, ki jih ji nalagajo, pa niso pristno njeni.

„Luč naprednjakarstva“**Zakaj so Brežice brez elektrike**

Za njim je govoril g. Tra tnik Josip (Brežice-Rajhenburg), ki je hvalil delo banovine glede elektrifikacije Posavja. Zavzemal se je za to, da bi omrežje zajelo tudi kraje ob daljnovodu Dobova-Bizeljko. Zelo pa se je pritožil zaradi Brežic in stavil nekaj konkretnih vprašanj, zakaj Brežice še do danes nimajo dobre elektrike in kje je glavna ovira, kar si prebivalstvo tega zapostavljanja Brežic ne zna razlagati.

Njemu je takoj odgovoril načelnik inženir Rueh. Iz njegovih izjavanj se nam je podala presenetljiva slika našega »naprednjakarstva«, ki se ob elektriki obnaša prav tako, kakor se je ob ljudski prosveti, ob zadružništvu in drugih pojavih, ki služijo v dobrobit ljudstvu. Z dejstvi je pokazal, da je samo sedanja občinska uprava v Brežicah kriva, da še niso priključene na električno omrežje KDE, občino pa vodi g. Drnovšek, nekdanji načelnik Orjuna, zdaj velik prijatelj JNS. Občinski odbor namreč ne mara s KDE skleniti take pogodbe, kakršno edino morejo KDE po svojem namenu in naravi podpisati. Hoče namreč izsiliti neko čisto posebno pogodbo, da bi občina kot taka prejela tok od KDE in ga potem v lastni režiiji razpečavala naprej, čeprav ve, da KDE nimajo pooblastila za sklepanje takih pogodb, ker hočejo izključiti vsakega posredovalca, da more potrošnik tok imeti čim ceneje. Tok bi naravnost od KDE potrošniku prišel po 90 par, po posredovanju občine pa po 1.25 din, toda ti brežiški naprednjaki se za to ne menijo, čeprav ima prebivalstvo od njihove trme samo škodo. Leta 1936 je bila ista občinska uprava še navdušena za elektrifikacijo, pozneje pa se je premislila in zdaj dela naravnost zgrede ovire. Ker so se občani vedno obračali na banovino, je ban dovolil, da se vpelje tok in priključi na transformator za Brežice in okoliske vasi. Tedaj pa je občinski odbor z bivšim Orjunašem Drnovškom na čelu začel čudovito nagajati. Sodnik dr. Vrstošek je pregovoril župana, da KDE ni tožil zaradi motenja posesti in tako zašel v bogve kakšne stroške. Pozneje je prepovedal nadaljnja dela. Poslal je občinske policaje, da bi aretirali uslužbence KDE, občinski odborniki so se v vrsti postavili čez cesto, da bi monterji ne mogli napeljevati žice preko njih, župan je prosil okrajnega glavarja, naj pošlje oboroženo pomoč, ta pa je dejal, da jo bo že poslal, da bo varovala uslužbence KDE pred občinsko stražo, da bodo mogli napeljevati luč v Brežice. Župan je nato elektrarne obsojil na globo 10.000 din, češ da se niso pokorile njegovi odredbi. Če bi bila banovina hudobna, bi bila tista brežiška elektrarna kmalu ustavljena, ker že leta in leta nima obratovodje s predpisano kvalifikacijo. Kljub temu, da je občinski odbor vedel, da KDE pozneje tega strojnika ne bodo moge sprejeti, ker nima zadostne kvalifikacije, ga je definitivno nastavil. V teh razmerah so KDE sklenile dogovor s posameznimi meščani in tako sta danes v Brežicah dve elektriki, majhna domača in omrežje KDE, katerega vod gre po glavni ulici. Brežice pa imajo od tega zavlačevanja samo škodo, ker nimajo dovolj močnega toka, niti tako cenene, kakor bi bil tok KDE.

Izvajanja g. načelnika so danes že eden izmed redkih dokazov nazadnjakarstva in politične zakrknjenosti naših naprednjakov, ki gredo v svoji trmi tako daleč, da se ustavljajo električni luči na škodo vsemu prebivalstvu, kateri povsod drugod na široko odpirajo vrata.

Osebnostni vest

Belgrad, 14. febr. m. Za finančnega svetnika v 4. skup. 2 stopnje je postavljen iz Vrca na finančno ravnateljstvo v Ljubljani Dragoljub Lujč, za finančnega svetnika 4. skup. 2. stopnje v belgrajskem finančnem ravnateljstvu je postavljen Borivoj Miličević iz dravskega finančnega ravnateljstva v Ljubljani. Na glavni podružnici Drž. hip. banke v Ljubljani je postavljen za uradnika 7. skup. Avguštín Zigon, uradnik 8. skup. na isti podružnici. Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje sta postavljena za administrativna uradnika v Ljubljani v državni splošni bolnišnici Ivan Adamič iz bolnišnice za duševne bolezni na Studencu. Za pristava državne bolnišnice za duševne bolezni v Ljubljani Stanko Grašler, pristav splošne državne bolnišnice v Ljubljani. Za zdravstvenega pristava pri okrajnem načelstvu v Grašču je postavljen dr. Valentin Ivanec, dosednji zdravstveni pristav pri okrajnem načelstvu v Šmarjah pri Jelšah. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani za pomožnega prometnika 10. skup. Ivan Milošević, dosednji uradniški pripravnik.

Prestavljen je dosednji generalni konzul v Celovcu dr. Ludevit Koser za svetnika zunanjega ministristva v Belgradu. Za generalnega konzula v Celovcu je postavljen dr. Mikodije Jovanović, svetnik v zunanjem ministristvu.

Iz diplomatske službe

Belgrad, 14. febr. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kraljevskega namestništva in na predlog predsednika ministrskega sveta in zun. ministra so premeščeni:

dr. Nikodije Jovanović, svetnik v 4-2 v zun. ministristvu, za generalnega konzula iste skupine na konzulatu v Celovcu;

dr. Ljudevit Koser, generalni konzul v 4-2, na generalnem konzulatu v Celovcu, za svetnika zun. ministristva v isti skupini in stopnji;

Pomirjevalen razglas nadškoia dr. Stepinca z ozirom na konkordat

Zagreb, 14. februarja. b. Zagrebski nadškoif dr. Stepinac je izdal sledeči proglas:

Zaradi zadnjih dogodkov v zvezi z vprašanjem konkordata, ki so javnosti dobro znani, so me naprosili odlični katoliki, da jim dovolim prirejanje protestnih zborovanj, na katerih naj bi se celotno vprašanje konkordata razmotrilo v pravi luči. Jaz razumem njihovo nezadovoljstvo, ki je bilo izpolnjeno z bremenom zadnjih 20 let, v katerih je katoliška Cerkev v kraljevini Jugoslaviji morala prenašati mnoge neprilike. Vem tudi to, da bi na teh protestnih zborovanjih hrvaški katoliki vsi kakor en mož še bolj dokazali svojo ljubezen in popolno privrženost katoliški Cerkvi in njenemu vrhovnemu poglavarju sv. očetu. Vendar ne želim, da bi se prirejala protestna zborovanja. Vsemu svetu je namreč jasno, na kateri strani je krivda, da je prišlo do nezasilnih hujškanj proti katoliški Cerkvi zaradi konkordata. Poleg tega je tudi ves katoliški episkopat izrekel misli o enakopravnosti katolikov v kraljevini Jugoslaviji in o kritiki proti konkordatu. Zato sem mnenja, da ni časa za protestna zborovanja. Zahvaljujem se vsem svojim vernikom za izraze ljubezni in vdanosti za prvotne pravice Cerkve ter upravičeno ogorčenost proti onim, ki jih kršijo ter prosim, da bodo vedno v vseh vprašanjih, ki se tičejo Cerkve, povezani s svojim cerkvenim poglavarjem v duhu, molitvi in disciplini. Tedaj se nam ne bo treba bati nobenih hujškanj, laži in sovraštva, ki se dviga proti katoliški Cerkvi. Tako pripravljani bomo izvajali končno svobodo in enakopravnost katoliške Cerkve v Jugoslaviji.

V Zagrebu, dne 14. februarja 1938.

Dr. Alojzij Stepinac, nadškoif zagrebski.

Borza

Dne 14. februarja 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling se je v Ljubljani malo okreplil na 8.52—8.62, v Zagrebu je pa popustil na 8.485—8.585, v Belgradu na 8.5217—8.6217.

Grški bini so beležili v Zagrebu in Belgradu 28.40—29.10.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.30—14.50, nadalje so beležili v Zagrebu za konec marca in aprila 14.20—14.40.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.465.678 dinarjev, v Belgradu 1.598.120 din. Promet v električih je znašal v Belgradu 2 milij. din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2402.16—2416.76
Berlin 100 mark	1733.02—1746.90
Bruselj 100 belg.	728.64—733.70
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.05—217.11
Newyork 100 dolarjev	4258.51—4294.82
Pariz 100 frankov	142.01—143.45
Praga 100 kron	150.88—151.98
Tret 100 lir	224.95—228.03

Curih. Belgrad 10, Pariz 1421, London 21.6075, New York 430.56, Bruselj 73.125, Milan 22.65, Amsterdam 240.95, Berlin 174, Dunaj 79.50, 81.60, Stockholm 111.38, Oslo 108.58, Kopenhaغن 96.45, Praga 15.45, Varšava 82—, Budimpešta 86.25, Ate-ne 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.555, Buenos-Aires 114.375.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 97—100, agrarij 58—60, vojna škoda promptna 450—460, begluške obveznice 90—92, dalm. agrarij 90—92, 8% Blerovo posojilo 97—99 7% Blerovo posojilo 92—94, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—102, Narodna banka 7.700—7.800, Trboveljska 225—237, Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 97—100, agrarij 59—61, vojna škoda promptna 455—460, begluške obveznice 87—91.50, dalm. agrarij 89—91 (91), 4% sev. agrarij 59—61, 8% Blerovo posojilo 96.50—99.50, 7% Blerovo posojilo 90—93, 7% stab. posojilo 96 den. — Delnice: Narodna banka 7650—7750 (7735), Priv. agrarna banka 220—224, Trboveljska 225—240, Narodna šumska 9—11, Gutmann 53—55, Tov. sladkorja Bečkerke 600 bl. Osj. sladk. tov. 162.50 bl. Dubrovačka 400—420, Jadranska plovba 405—420, Oceania 670 bl.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99.050—100, vojna škoda promptna 461—462 (461, 458) 2.460 den. (460), 3. (459, 459.50), begluške obveznice 91.25—91.75 (91.75), dalm. agrarij 90.75—91.25 (91, 90.75), 8% Blerovo posojilo 98—100, 7% Blerovo posojilo 93.50 den., 7% stab. posojilo 99—100. — Delnice: Narodna banka 7750—7870 (7800), Priv. agrarna banka 227—228 (228, 227.50).

V Št. Jerneju je zagorela elektrika

Št. Jernej, 14. febr. — Kakor že v mnogih dolenskih krajih, tako je minulo soboto pribrela težko pričakovana elektrika tudi v lepo šentjernejsko dolino in razsvetlila domove revnih in bogatih občanov.

Imeli smo, po zaslugi g. župnika Lesjaka, v Št. Jerneju majhno elektrarno že leta 1925, ali ta elektrarna je bila navezana zgolj na skromno vodico vaškega potoka in je pozimi, ko je zmrzvalo in poleti ob času suše, docela odpovedala, tako da so si ljudje morali pogosto svetiti s petrolejkami. Pa ni čuda zato, da so vaščani vedno zabavljali čez slabo luč in težko pričakovali boljše in sigurnejše razsvetljave.

Elektrifikacija naše doline sicer tudi sedaj še ni docela izvedena, ker sega proti zahodu le do vasi Dobravica, ali zagotovilo imamo, da se bodo dela nadaljevala in elektrificirale tudi vasi v smeri proti Novemu mestu. In ker je luč v življenju človeštva silnega pomena, zato je umevno, da smo uvedbo električne razsvetljave tudi v Št. Jerneju kar najhvalejše praznovati.

V soboto zvečer je napolnila širni prostor sredi vasi tisočglava množica ljudstva, ki je ne- strpno pričakovala g. bana kot iniciatorja elek- trifikacije naše doline. Med množicami kmečkega ljudstva so bili tudi g. okrajni načelnik Tomšič, član banskega sveta g. Anžič, g. škoda, župnik iz Škocjana, g. Strukelj, kaplan in župni upravitelj iz Leskovec, g. inž. Likar, župan iz Kostanjevice, celokupni domači učiteljski zbor s šolsko mladino in še več drugih odličnih oseb in zastopnikov društev.

Točno ob napovedani uri — o pol sedmih se je pripeljal g. ban, ki ga je množica navdušeno pozdravila. Ko je stopil na okusno okrašen go- vorniški oder, je godba zaigrala državno himno, nakar so se začeli pozdravni govori. Pristrčno do- brodošlico je prvi izreklet član banskega sveta g. Anžič, ki se je najvišjem predstavniku oblasti v naši banovini v imenu vseh občanov zahvalil za vso naklonjenost in dobroto, ki jih je z elektri- fikacijo izkazal naši dolini. Sledili so pozdravni nagovori drugih odličnikov in predstavnikov dru- štev in korporacij. Zelo pristen pa je bil tudi pozdrav male učenke ljudske šole, ki je v imenu celokupne šolske mladine pozdravila g. bana.

Končno je povzel besedo g. ban, ki se je ljudstvu zahvalil za prisrčen sprejem, orisal na- vzgojnim velikanski pomen električne luči in ener- gije ter pozval vse, naj cenijo delo in trud oblasti ter vsigdar izkazujejo neomejeno ljubezen svojemu domu, kraju in domovini. H koncu svojega go- vora je g. ban izrekel željo, naj začare električne luči, nakar je zagorelo po vasi na stotine žarnic, cerkev pa so številni reflektorji zagrnilli v eno samo veliko morje žarkov in svetlobe. Tudi nad govorniškim odrom so začarele številne žarnice, med katerimi pa je vzbujal vsesplošno pozornost in veselost tudi velik, rdeč petelin, kot odraz one vesele ribniške popevke, ki pravi: »Ni lepšega ptiča kot je petelin — in ni lepšega kraja kot je Šent Jarn...«

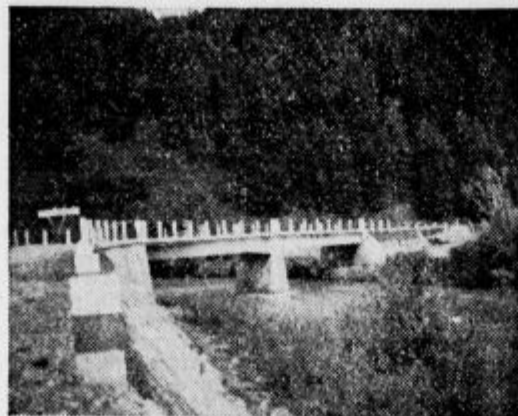
Ob veselih zvokih godbe Prosvetnega društva je nato krenil ves sprevod v sijajno razsvetljeno cerkev, kjer je imel g. svetnik Anžič na vernike pomenben nagovor. Po obredih blagoslovitve in zahvalni pesmi, se je napotil g. ban v družbi od-ličnikov skozi gost spalir gasilcev in ljudstva v

občinsko pisarno, kjer je bila slavnostna seja ob-činskega odbora. Ob tej priliki je izročil župan g. banu tudi diploma častnega občanstva šent- jernejske občine v zahvalo za elektrifikacijo naše doline in za obilne podpore, ki jih je g. ban na-klonil in izposloval naši občini.

V župnišču je nato g. ban sprejemal razne deputacije in posameznike, ki so prihajali predenj z raznimi prošnjami in željami. Vsem je ljubez- nivo odgovarjal in tudi obljubil vso svojo pomoč in podporo. Po končanih uradnih opravilih pa so se vsi odlični gostje podali k večerji v gosto- ljubni dom g. župnika, kjer smo se v nepriljeni družabnosti malo povesečili in v medsebojnih raz- govorih razvijali načrte za nadaljnje delo v srečo in prosep svojega naroda.

Ljudstvo pa se je v tihi noči razhajalo na svoje domove s sladko zavestjo v srcu, da je z elek- trifikacijo naših krajev storjen velik korak naprej in da se poslej tudi naši dolini obetajo boljši in srečnejši časi.

Nov železnobetonski most čez Mežo v Dravogradu

Dne 9. februarja je bila po zastopnikih ban- ske uprave in cestnega odbora kolovadica novo- zgrajenega železnobetonskega Kolterjevega mostu. Most je v tiru banovinske ceste I. reda Dravo- grad—Crna v Dravogradu.

Most je z ozirom na to, da veže vso Mežiško dolino z Mislinjsko in Dravsko, izredne važnosti in je vsekakor velika pridobitev za dravogradijski cestni okraj. Prejšnji leseni most, ki je zaradi lege kakor tudi zaradi dotrajane konstrukcije niti od daleč ni ustrezal naraščajočemu prometu, posebno s strani lesne industrije, je bil že nujno potreben rekonstrukcije. Most je zgradil stavbeni podjetnik Franc Grein iz Slovenjega Gradca ter je zgradba solidno in vsestransko dobro izvršena. Most velja okrog pol milijona dinarjev. Cestni okraj je bil sicer s tako visokim izdatkom precej

obremenjen, vendar bo ves dolg popolnoma krit, posebno, ker je višina vplačilni doklad za pro- računsko leto 1937-38 že za ca. 70.000 din preko določenega zneska in se bo s tem preostankom dolg likvidiral.

Pet let Društva združe- nih nameščencev

Pred petimi leti — v najtežjih časih — je majhna skupina ljubljanskih zasebnih, trgovskih in samoupravnih nameščencev poživila že prej obstoječe pa ne več delujoče Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije. — Mnogi so bili tedaj prepričani, da iz tega ne bo nič. Rekli so, da med nameščenci ni prostora za načelno jasno in opredeljeno gibanje, da je na- meščenstvo nezavedno in zajeto od liberalnega duha.

Danes vidimo pa, da je imela ona peštica skromnih idealistov prav. Slovensko nameščenstvo je potrebovalo načelno jasno organizacijo in je nanjo čakalo. Le žal, da ni prej nikogar bilo, ki bi bil te nameščenske množice organiziral, jim dajal smernice in jih včlenil v slovensko katoli- ško skupnost. Pustili smo liberalnim in sociali- stičnim organizacijam, da šarijo med nameščenci in tako se je ustvaril videz, da nameščenstvo v Sloveniji ni našega duha.

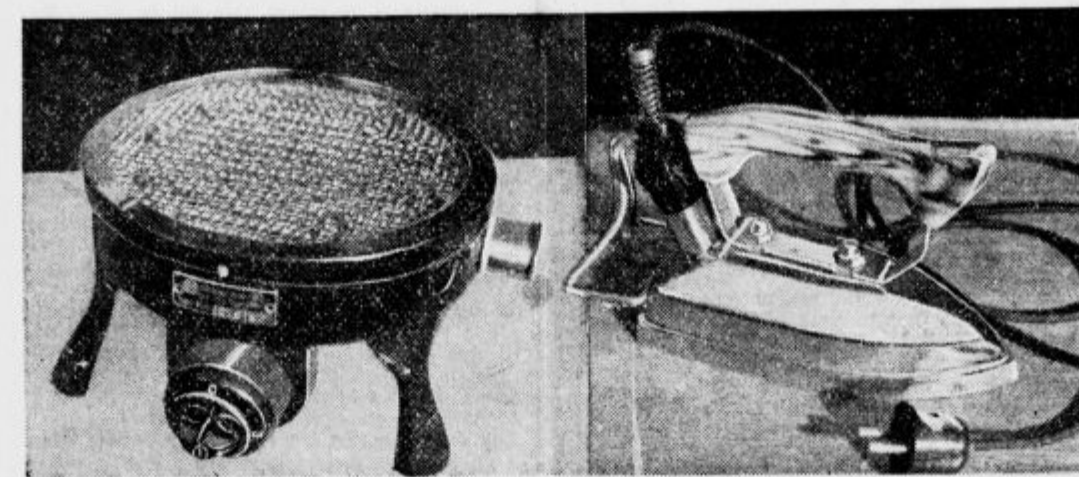
Čim se je društvo poživilo, že so hitele vanj množice slovenskih nameščencev. Po nekaj mese- cih dela je dobilo društvo pod najtežjimi okoli- štčinami pri volitvah v Delavsko zbornico 873 gla- sov. Nato so se začele ustanjavljati podružnice po vseh večjih krajih Slovenije. Prav te dneve se ustanovljata enajsta in dvanajsta podružnica, v prihodnjih tednih pa se bosta ustanovili še dve. Danes ima društvo okoli 1200 članov in članic.

Društvo združenih zasebnih in trgovskih na- meščencev ima svoje zastopnike v vseh socialnih zavodih in ustanovah. Povsod je s prihodom teh zastopnikov prišel v te institucije nov duh. Po- vsod se je po zaslugi teh zastopnikov začelo in- tenzivno delati na izboljšanje socialne zakonodaje, razmer v socialnih institucijah in zlasti se je za- čelo delati za pravice slovenskega nameščentva. Naj omenimo samo to, da so celo unitaristično in centralistično usmerjene nameščenske organiza- cije začele naglašati slovensko stališče in potrebo slovenskih nameščencev. Tega bi nikdar ne do- živeli, če bi ne začelo s svojim delom naše Dru- štvo zaseb. in trg. nameščencev.

Posebno pohvalo pa zasluži društveno glasilo »Bodočnost«, ki se odlikuje pred vsemi listi te vrste, ker načelno dosledno, samo stvarno in ob- jektivno brez vsakega pretiravanja poudarja važ- nost nameščenskega stanu in je strokovno v vseh vprašanjih na visku. Kdor hoče poznati in zasle- dovati razmere med Slovenskimi nameščenci, brez »Bodočnosti« ne more shajati.

Ko vstopa Društvo združenih zaseb. in trg. nameščencev Slovenije v novo petletnico, mu če- stitamo na doseženih, resnično lepih uspehih in mu želimo napredka in krepke rasti tudi za na- prej v blagor vseh nameščencev in vse narodne skupnosti!

Še nekaj dni in sreča bo lahko Vaša!

Gornja slika predstavlja prvovrstno električno grelno ploščo znamke Graetzer in prvo- vrstni električni likalnik. Obe darili je dobavila tvrdka Verbaj, Ljubljana, Gosposvetska 10. Tako bogatih nagrad naj nihče ne zamudi, ampak naj takoj izpolni pogoje za nagradno žrebanje, ki bo dne 24. t. m. Izid nagradnega žrebanja bomo še istega dne razglasili po radiu med 19.50 in 20.15.

Vsak, kdor je že naročen na dnevnega »Slovenca« najmanj tri mesece, naj plača naroč- nino tudi za mesec februar, kdor pa še ni naročen na dnevnega »Slovenca«, naj se nanj takoj naroči najmanj za tri mesece in naj plača vsaj do 19. t. m. trimesečno naročnino.

Sreča bo to pot izbrala res med 76 dragocenimi nagradami, zato naj vsak hiti izpolnit pogoje nagradnega žrebanja.

L A S T N I Š T V O »S L O V E N C A«

Trpežno perilo boš imela, če ga bo prala GAZELA

Na veliko misijonsko delo

Zanimanje in skrb za našo slovensko kri na tujem se razveseljuje širi med našim narodom. Družba sv. Rafaela dosega s svojim velikim de- lom vedno večje uspehe, česar se mora razveseliti vsako slovensko srce. Veliko, veliko smo v pre- teklosti že zamudili na neizmerno škodo naših iz- seljencev, še več pa na škodo naroda in države. Veliko tega se ne bo dalo nikdar več popraviti. Veliko se bo pa vendar še rešilo, čim več in čim večje bo zanimanje naroda in države za to vele- važno naše narodno in državno vprašanje.

Skrb za naše sezonsko delavsko izseljenstvo je posebno pereča in kričeka. Tisoči in tisoči odha- jajo letno preko naših meja v sosedne evropske države, da si služijo kruha. To sezonsko izselje- vanje bo pa blagoslov za narod in državo, pred- vsem pa za izseljenca same, le tedaj, če ga bomo vodili in nadzirali smoteno urejeno, če bomo pri- nesli potrebne žrtve za to, da to delavstvo varu- jemo in čuvamo v tujini pred vsemi moralnimi zablodami, katerim je izpostavljeno, in če skri- bimo za nje, da se bodo pogodbe, narejene z njim pred izselitvijo, na tujem od gospodarjev delo- dajalcev tudi držale.

Večina tega sezonskega delavstva se danes rekrutira iz Slovenske krajine. Zato se je poka- zala potreba ustanovitve posebne Rafaelove dru- žebe za Slovensko krajino, ki se je lani tudi usta- novila po prizadevanju voditelja Slovenske kra- jine g. Klekla, ured. »Novin Slovenske krajine«, s pomočjo Rafaelove družbe v Ljubljani.

Veliko lepega je ta Rafaelova družba že do- segla. Največji njen uspeh je pa to, da odhaja v Francijo kot izseljenski duhovnik gosp. Ivan Camplin, dosedanj tajnik mariborske Prosvetne zveze, katerega dolžnost in delo bo v glavnem skrb za prekmurske slovenske izseljence v Fran- ciji, katerih je že okrog 12.000 samo v Franciji.

Dne 3. februarja je priredila Rafaelova dru- žba za Slovensko krajino v Murski Soboti slovesno odhodnico g. Camplinu, kakor poročajo »Novine«, Poleg odbora in članstva Rafaelove družbe se je udeležila te poslovitve tudi velika množica ljudi, zlasti sorodniki izseljencev. Najprej je imel novi g. izseljenski duhovnik v župni cerkvi službo božjo za izseljenca. Nato je bila slavnostna seja Rafa- elove družbe v Delavskem domu pod vodstvom predsednika g. Klekla. Na tej seji je odbor dal g. Camplinu smernice in navodila za njegovo delo v Franciji. Sklenili so se tudi razni sklepi za našo oblast, s katerimi prosijo varstva in pomoči za našega ubogega trpinca na tujem.

Z odhodom g. Camplina se je izvršilo veliko delo za našo kri na tujem, za veliko, da, naj- večje naše misijonsko delo, katerega smo dolžni kot narod izvrševati, če treba tudi z največjimi žrtvami in napor. Gre za ogromne naše narodne koristi.

Družba sv. Rafaela se veseli tega uspeha, za katerega je delala že zadnje štiri leta, in če- stita Rafaelovi družbi za Slovensko krajino, da je končno uspela. Zahvaljuje se pa tudi prevz. g. škofu dr. Tomažiču, ki je z veliko vnemo pod- piral to delo, kakor tudi g. banu dr. Natlačenu, čigar posredovanju je v glavnem pripomoglo k rešitvi tega perečega vprašanja. G. Camplinu pa želi za njegovo veliko in težko misijonsko delo vsega blagoslova iz nebes, da bi rodilo obilo sa- dov za Boga, narod, državo, zlasti pa za našo izseljenca v Franciji. Gospod Camplin bo stanoval v Parizu.

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvaja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

KINO UNION Tel. 22-21
Monumentalni velefilm po slovitim Mark Twainovem romanu
Kraljevič in siromak
Errol Flynn
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Smrt pod drevesom

V Selnici ob Muri se je pripetila tragična smrtna nesreča, pri kateri je izgubil življenje 24 letni posestniški sin Jožef Gornik. Oče in sin sta se domenila, da pojdeva v gozd spravljat pose- kano drevje k poti, da ga bosta potem s konji odpeljala domov. Ker se je oče še nekaj zadržal v hlevu, je šel sin naprej, pa se je kar sam spravi- l na delo. In sicer je hotel najpoprej spodnesti težak hrast, ki je na strmem pobočju posekan ob- visel na drugem drevesu. Ko je to hrastovo deblo z dolgim vzvodom dvigal, da bi ga spravil na tla, je drevo res padlo, pri tem pa je padel tudi Gornik tako nesrečno, da ga je deblo pritisnilo ob tla. Tedaj je prišel v gozd njegov oče, ki je klical sina, pa se mu ni odzval. V zli slutnji ga je šel iskat ter ga je našel že nezvestnega. Nato je šel po pomoč, z veliko težavo so spravili ljudje mladeniča izpod hrasta ter poklicali zdravnika dr. Seviška, toda ta ni mogel več pomagati. Poškodbe so bile smrtno ter je nesrečnež kmalu izdihnil.

Roland Dorgelès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

Ob koncu velikih manevrov sem bil nekega popoldneva na cesti, ki pelje iz Moskve in se iz- gubi proti severu. Vračal sem se iz kolhoza, kar zapazim oddelek letal, ki so nizko nad zemljo letela v smeri proti nam. Nenadoma se je od jeklenih plitvev odlušilo nekaj klopčev, ki so se odmotali in v nekaj sekundah je bilo nebo pose- jano z nekakšnimi svetovi, pod katerimi so prosto viseli dolgi peclji. Čim bolj so se padala bližala zemlji, tem bolj razločna so bila telesa, ki so se nihala v vetru — vojaki s strojnimi puškami.

Vstal sem na vozu in opazoval vaje. Ob koncu njiv se je ustavil kmet, ki je tudi gledal. Pa ostro, kakor se mi je zdelo, bolj nemiren kakor radoveden.

»Lepo kaj?« je dejal moj tolašč.

Mož ni dal odgovora. Rekli bi, da je štel, ko je šel. Pet in dvajset... Trideset... Še več... ko je zadnji stopil na tla nas je pogledal in brez težave uganil, da smo tuji.

»No, kaj ti misliš o tem?« je povzel moj vodnik.

Mužik je pomislil in skomignil z rameni. Nato je zamrmral:

»Za nas druge je vse, kar prihaja z neba, razen sonca, prekleto.«

Sklonil se je nad brano in pogal.

VI.

Po sledovih rdeče postave.

Često, ko sem zjutraj odhajal iz hotela, z nar- črtom Moskve v žepu in z majhnim ruskim besed-

njakom v roki, me je upravnik, ki je stoloval v vestibulu, nezaupno pogledal iz za svojih papirjev.

»Kam pa danes?« me je vprašal, kakor da bi ga silno zanimalo.

»Na zodišču, državljani.«

»Ze spet! Saj je vendar toliko stvari, bolj za- nimljivih. Ali ste bili v hiši bojarjev? V Profi- lahivirij... V Muzeju Rdeče armade? Pravkar bo voz odpeljal tja.«

»Spasibo... Sodišče me bolj zanima.«

Ta radovednost je razjedala tudi uslužbenec, pridajenje policiji, ki so imeli nalogo paziti na nas, kako preživljamo počitnice; nekateri so mi celo odsvetovali ta način pohajkovanja. Gotovo se niso zanešli, da bi odkril kaj preveč lepega.

»Pa zakaj prav sodišče?« je silil vame pred- stavnik kulturnih zvez. »Bolj poučno bi bilo, spu- stiti se v razgovor z višjim državnim pravnikom, ki je sestavljen zakonik.«

S človekom, ki daje krvniku toliko posla? Ne, k njemu me ni vleko. Odpovedal sem se vo- žečim podobam brezbožniškega muzeja, celo le- piim ikonam v Tretjajhovij galeriji in sem vsak dan hodil posedat eedaj na to, sedaj na ono so- dišče.

Da bi bolj razumel, sem si kupil sovjetski za- konik in si ga dal prevajati. To je preteseljski do- kument: »Ustreljen... Ustreljen... Ustreljen...« te besede bereš na vsaki strani.

Vendar pa se zaradi tega nisem razburjal. Spomnil sem se dolgih dni brezdelja med vojno, ko sem po napevu Mère Michel prepeval posame- zne člene iz vojaškega zakonika, da bi tako raz- tresel svoje tovariše v kavarni. Ko sem pa zdaj

odhajal s prve razprave, me je minilo veselje do smeha, kaj šele do petja.

Ne bom pripovedoval, da sem prisostvoval smrtnim obsodbam — čemu bi lagal? —, ali videl sem, kako so odganjali v kaznilnice ljudi, ki pri nas ne bi dobili niti štirinajst dni zapora.

Kaj se je zgodilo s fantom, ki je ponaredil svoj delovni listek in je bil obojen na petnajst let. Tulil je, ko so ga vojaki vlekli iz dvorane! Na katera daljna polja so ga poslali? V katere arktične stepe? In kaj bodo naredili s to staro, ki od samega strahu ne more odgovarjati na vpra- šanja. Beračenje. Dve leti.

Da pa ne bom pristranski, moram pripomniti, da sem bil tudi oprostivam priča. Omenim naj le nekega velikana, pravega rokovanca, ki je bil obtožen, da je svojemu sosedu ukradel čisto nove čevlje. Za zagovor je navedel, da je imel ta — neke vrste kapitalist — dva para čevljev, on sam je moral pa hoditi bos. Ker se nikdar ni bil ka- znoval, so ga sodniki oprostili, mislim, da celo brez pridržka, naj vrne ukradene čevlje.

Ob neki drugi priliki se je preedel po zatožni klopi, kakor bi eedel na trnju, mužik starega kova, kakršne najdemo pri Turgenjevu ali Gogolju. Bil je obtožen — saj ni mogče verjeti — špekulacije! Kako je bilo mogoče temu raztrganemu starcu z objokanimi očmi, s eklijučenim hrbtom, z naguba- nim licem, ki so kazala silno pomanjkanje, naprtiti tako krivdo? Toda policijska prijava je točna: pri njem so našli deset majhnih odrezkov blaga iz bombaževine. Nič več. In so mu naložili dve leti.

Toda ta je imel še srečo. V Samari je bil eden takih »špekulantov«, pri katerem so našli pet in osemdeset vreten niti, obojen na 10 let, njegova žena pa na sedem. »Udari, če hočeš, da se bodo ball.« mi je ponovno dejal državni pravnik, ne- kdajni zidar.

Ta ljubeznivi uradnik je porabil vsako pri- liko, da mi je na vse pretege hvalil sovjetski za- kon, in zelo si je prizadeval, da bi me prepričal o potrebi dveh vrst lastnine: socialistična, ki jo je

treba neskončno spoštovati, in stara osebna last- nina, ki se komaj še dopusti.

»V meščanskih državah,« je često dejal (in mislim, da je bil prepričan, da ima prav), »bla- grujejo delavca, ki gospodarju kaj ukrade, pa ga ne dobe; v SSSR pa, kjer je vse, kar izmaknemo, skupno, vsi vpijejo, da mora biti kaznovan. Zato pa pri nas, če okradeš zasebnika, tvegaš kvečjemu dve leti; če pa okradeš državo, jih pa lahko dobiš deset. Pred kratkim se je primerilo, da je neki delavec, zaposlen pri aviaciji, ukradel jermen (morda si je hotel le trdnje zategniti treh?) — gladko je bil obojen zaradi sabotaže.«

»Tako je zabil sodnik. «Zgleda je treba.«

Vendar pa je bil ta človek kljub nekvojm ostrim potezom zelo prijazen, morda celo nekoliko boječ, zardeval je za prazen nič. Ko sem šilil vanj z za- konikom v roki, se pa ni dal zbegati. Strastno mi je dokazoval — ali vsaj poskušal je —, da moramo zločine deliti v dve vrsti: 1. Zločini, ki so naper- jeni proti načelom sovjetskega družabnega reda, ti so najtežji. 2. Vsi ostali zločini (člen 46). Zaradi te svojevrstne razvrstitve so večkrat tudi najbolj pravoverni revolucionarji (kakor svoječasnno zadnji »belci« obojeni zaradi svojega političnega delo- vanja in vrženi v podzemsko ječe GPU, morlici in tatovi pa se zabavajo po kulturnem parku in se smučajo v gnečah pred kino-blagajnami.

Med njimi ni primerov, ki je utemeljeval sodnik. »Eni so zgrešili pravo pot, drugi pa so sovražniki delavskega razreda.«

Ker stremi sovjetski kazenski sistem edinole za tem, da se izbeži zločinec, je deset let naj- daljša zaporna kazen. Tišči, čigar zločin bi zaslužil več kakor deset let, je itak nepoboljšljiv. Da pa ne bo polovičarstva: smrt...

»Zakon ne kaznuje zaradi kazni same, ampak da popravi. Pa vendar — kaj neki resnega more biti na tistih vzpodbudnih izpovednih, ki jih pripovedujejo tujcem: da je morilec postal pilot, žepar je promoviral za profesorja risanja, prosti- tutka je bila postavljena za babico?«

Drobne novice

Koledar

Torek, 15. februarja: Favstin, mučenec; Jordan, spoznavalec.
Sreda, 16. februarja: Julijana, devica mučenica; Onezim, škof mučenec.

Novi grobovi

† Marija Babnik

Včeraj ob štirih popoldne je bil v Ljubljani pogreb ge. Marije Babnikove, vdove po pokojnem predsedniku višjega deželnega sodišča v Ljubljani dr. Ivanu Babniku. Pokojnica je izšla iz narodno zavedne Ariglerjeve družine ter se je naprej poročila z notarjem Ignacijem Gruntarjem, ki mu je postavil literarni spomenik Simon Gregorčič. Po smrti Ignacija Gruntarja se je poročila z dr. Babnikom, ki pa je tudi kmalu umrl. Pokojnica je bila pobožna, plemenita žena, odločnega katoliškega nazorja. Zrtvovala je mnogo za reveže ter živahno delala v raznih društvih. Njeno priljubljenost je dokazal tudi pogreb. Na pogreb se je pripeljal tudi belgrajski nadškof dr. Ujeić, ki je prejel dolga leta stanovanj pri njej v Ulici Stare pravde 6. Blagi pokojnici naj sveti večna luč! Zaljubljenim pa naše iskreno sožalje.

† Edmund Kavčič. V nedeljo popoldne so na pokopališču v D. M. v Polju pokopali g. Edmunda Kavčiča, bivšega špekerijskega trgovca in znanega izdelovalca likerja »Floriana« v Prešernovi ul. 54, ki je dočkal 70 let. G. Edmund Kavčič je bil svoj čas najbolj inteligentni trgovec v Ljubljani, odbornik Mestne hranilnice, laični sodnik itd. Pokojnik je bil svoj čas zelo premožen ter je bila hiša v Prešernovi ulici njegova last. Iz njegove šole so izšli mnogi odlični trgovci, kakor na primer trgovca s semenem Sever in že pokojni Urbančič, trgovec z vinom Črnelj in drugi. G. Edmund Kavčič je bil socialno zelo čuteč mož in je pred vojno najbolj plačeval svoje osebe. Zadnja leta je obubožal ter je umrl v bolnišnici za duševne bolezni na Studencu. Doma je bil iz št. Jurija ob juž. žel. Spomin na tega dobrega moža bo med ljubljanskimi trgovci še dolgo ohranjen. Naj mu sveti večna luč!

† V Ljubljani je v 86. letu starosti mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Dovč roj. Burgstaller. Pogreb bo v sredo ob 2 popoldne. Naj v miru počiva. Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

† V Kranjski gori je umrl gospod Ign. Prosen, pekovski mojster. Pokopali ga bodo danes ob 2 popoldne. Blag mu spomin! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

— Zrtev zakotnega točenja alkoholnih pijač je postal v nedeljo zvečer v Velikem Črnelcu pri Stični skupca Anton iz Malega Črnelca, ki je slučajno prišel v dotično vas. Ko ga je eden izmed vinjenih fantov napadel, se mu je hotel izogniti in je zbežal; spotoma pa se je spotaknil in je padel. Preganjalec je navalil nanj in ga večkrat zabodel v hrbet. Hudo poškodovanega so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Po izjavi zdravnikov bo v spodnjem životu popolnoma hrom, če bo sploh ostal pri življenju. Hudo ranjena sta tudi Jakša Franc in Erjavac Avgustin iz Oslice, občina Krka. Upamo, da bodo merodajne oblasti odločno nastopile, krivci pa prejeli zasluženo kazen.

— Vreme. Evropa: visok pritisk in jasno vreme je v zahodni in severni Evropi. Oblačno z dežjem in snegom je v oblasti Karpátov in nad Balkanskim polotokom. Mraz po vsej Evropi, posebej v Skandinaviji, Poljski in v evropski Rusiji. — Jugoslavija: oblako skoraj po vsej kraljevini. Nekoliko jasno na severu in na severozahodu. Temperatura se je znižala na severu. Najnižja je v Sarajevu — 20, najvišja pa v Ervgenovcu + 10. — Napoved za danes: Oblačno z dežjem. Temperatura se bo znižala na severu, zvišala pa na jugu države.

Oglejte si pet brzoparilnikov za nagradno žrebanje »Slovenca« pri tv. C. Podraž na Igu 147.

— Ena izmed najbolj izdatnih jedi je gotovo čokolada. Toda temu je pretrda, onemu zopet težko prebavljiva, tako da se ni mogla nikoli tako uvesti kot se je sprva domnevalo. Nova na podlagi posebnega patenta izdelana Strato čokolada, ki ima v sebi male luknjice, pa je rahlo krhka in lahko prebavljiva, hitro topljiva ter nudi večji užitek! Čitajte današnji oglas!

— Zrtev nedeljskega pretepa. V nedeljo so se v neki gostilni na Rakitni nad Prešerjani stekli fantje. V gostilni je bil tudi 25-letni posestnikov sin Franc Borštnik, ki pa se je umaknil iz gostilne na dvorišče, kjer ga je neki nasilnež dohitel in ga zabodel z nožem v trebuh. Borštnik je dobil hude notranje poškodbe ter so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. — V Dragi pri Stični je nekdo napadel posestnikovega sina Franceta Jakša ter ga s kolom udaril po roki in hrbtu. Jakša je dobil hude poškodbe ter je tudi moral v bolnišnico.

— Velika burja v Primorju. V Hrvatskem Primorju in v Dalmaciji divja že nekaj dni huda burja. Vse planine so ponovno pod snegom. Sneg je padel tudi na otokih Braču in Hvaru. Burja ima brzine 100 km na uro. Burja je porušila več

telefonskih in brzoparilnikov prog in podrta mnogo dreva. Promet med Splitom in Omišem je ustavljen. Blizu Šibenika je burja vrgla na pečine neko ribiško ladjo in se je ribičem komaj posrečilo, da so se rešili.

— Otrok z dvema glavama. V bolnišnico v Mostah je bila prepeljana Iza Mango, žena nekake železničarja v Konjici. V bolnišnici je porodila živga otroka: deklico z dvema glavama. Otrok je bil popolnoma normalno razvit, je pa takoj pri porodu umrl.

— Potres v Bosanski krajini. V petek ob pol 11 zvečer so čutili v Banjaluki precej močan potres, ki ni povzročil nobene škode, pač pa med meščanstvom mnogo strahu. O potresnih sunkih poročajo tudi iz drugih krajev vrbanske banovine.

— Savski banški svet sklican. Ban savske banovine dr. Ružič je sklical banški svet savske banovine za 3. marec. Na dnevnem redu bo preračun savske banovine za leto 1938.

— Umor taše. V Donjih Dubicah v Srbiji je zagrešil kmet Radoje Radosavljevič s pomočjo svoje žene strašen zločin. Umoril je svojo tašo in truplo zakopal. Zločin pa so sedaj razkrili ter oba morilca aretirali.

— Smrt na svatbi. V vasi Zamlaci v občini Vrbovec pri Varaždinu se je poročil kmet Ivan Pozder z Ljubice Kušter. Svatba je bila v hiši Pozderovega deda Andreja Božića. Ded je bil najbolj volje in je podaril svatom 150 din ter ukazal, naj mu igra godba. Ko je godba igrala, se je starček nasmilil na mizo in zaspal. Domačini so ga hoteli prenesti v posteljo, toda ko so ga prijeli, so opazili, da je starček že umrl. Stari Božić je dočkal 83 let ter je bil v vsej vasi znan kot marljiv in ugleden gospodar. Delal je prav do zadnjega dne.

Ljubljana

Torek, dne 15. februarja 1938

Gledališče

Drama ob 20: turek, 15. febr. »Rdeče rože. Red B. — Sreda, 16. febr. »Rdeče rože. Red Sreda. — Četrtek, 17. četrtek »Bela bolezen. Red Četrtek. — Petek, 18. febr. Zaprt. — Sobota, 19. febr. »Velika puntarija. Krstna predstava. Premierski abonma.

Opera ob 20: turek, 15. febr. »Ero z onega sveta«. Debuty gdnice Heybalove. Gostovanje g. Josipa Križanja. Premierski abonma. — Sreda, 16. febr. »Evgenij Onegin«. Gostuje A. Dermota. Izven. Znižane cene. — Četrtek, 17. febr. »Traviata«. Gostovanje g. Zlate Gjungenac. Izven. Znižane cene. — Petek, 18. febr. »Madame Butterfly«. Gostuje g. Zlate Gjungenac. Izven. Znižane cene.

Prireditvi in zabave

Františkanska prosveta M. O. Ljubljana uprži drevi ob 8 na svojem rednem prosvetnem večeru pravilno veseligrv v 4 dejanjih »Krojaček junaček«. Predprodaja vstopnic po 6, 4, 3 in 2 din v pisarni »Pax et bonum« v franc. pasaži. Člani imajo popust. Ne zamudite posetiti to čarobno pravilno igro, ki razveseli in zabava stare in mlade!

Prva javna produkcija gojencev drž. konservatorija bo drevi ob četrta na 7 v veliki filharmonični dvorani. Podrobni spored se dobi v knjižnici Glasbene Matice, stane 3 din in je obenem vstopnica.

Predavanja

Sempetrsko prosvetno društvo vabi člane in prijatelje, predvsem pa starše, da se udeležijo v sredo ob 8 predavanja gđ. upraviteljice Kr. Hafnerjeve o »Šolski vzgoji«.

Danes ob 16. in 21.16 uri
nepreklicno zadnjikrat
komedija s Claudette Colbert
RENDEZ - VOUS V PARIZU
Predstava ob 19.15 radi produkcije odpade

Jutri premiera pravilne serije
barvastih risanih filmov

Slavni mornar Popaj
in drugi ...
21-24 KINO MATICA 21-24

Moste. Moški odsek prosvetnega društva v Mostah vabi vse moške člane in tudi druge dobrosmiselne moške k zanimivemu predavanju g. inž. Sodja, ki bo v sredo zvečer ob 8. v dvoranci župnišča predaval o važnem poglavju. Pridite!

Ljudska univerza v Ljubljani. V sredo, 16. tega meseca, bo ob 8 zvečer v dvorani Delavske zbornice predaval o temi: »Kdo določi spol« doc. dr. Ivan Matko, šef internega oddelka drž. bolnišnice v Ljubljani.

Prosvetno društvo Trnovo. Na desetem prosvetnem večeru v sredo 16. t. m. o 8 zvečer bo imel g. p. dr. Roman Tominec skioptično predavanje pod naslovom »Dunaj, Budimpešta, Krakovo«.

O rastlinskih škodljivcih in kako jih zatiramo bo govoril in pojasnjeval s slikami g. nadzornik štrekljev v sredo 16. t. m. ob 19 pod okriljem podružnice SVD v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi. Vstop prost.

Sestanki

Dekliški krožek prosvete Ljubljana-mesto ima drevi ob 8 sestanek pri Mikliču. Vhod s Kolodvorske ulice. Tovarišice pridite vse!

Dekliški krožek Trnovo ima drevi sestanek v Društvenem domu. Predaval bo g. dr. Pogačnik. Udeležba obvezna. Novinke vabljenje.

Podobor društva Rdečega križa v Ljubljani bi imel v ponedeljek, dne 21. t. m. ob pol 6 popoldne svoj redni letni občni zbor v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. V primeru nesklepnosti bo občni zbor pol ure kasneje istotam.

Podporno društvo na I. drž. real. gimnaziji v Ljubljani bo imelo svoj redni občni zbor v sredo, dne 16. t. m. ob 18 v posvetovalnici zavoda.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet. Tyrševa cesta 41; mr. Trakovec ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Otroške nogavice, Karolnik, nebotičnik

1 Nove »Slovenčeve« ekspoziture v pasaži Nebotičnika cenjeni interesente se ne morejo klicati telefonično, ker tel. št. 39-38 zaenkrat ni na razpolago za podružnične namene.

1 Obleža in obutev za reveže. V sredo bo na Vodnikovem trgu pred spomenikom mestni socialni urad zbiral zopet za reveže stare obleke, perilo in obutev. Gospodinjste store dobro delo, ako oddajajo tam stvari, ki jih družina ne potrebuje več. Mnogokrat so stare stvari doma le v nadlego; revežem pa služijo zelo dobro. Zato se spomnite v sredo naših ubogih in prinesite mnogo; socialni urad sprejme hvalno vse porabno blago.

1 Namesto venca na krsto g. Edmunda Kavčiča je daroval g. Dominik Bezenšek 100 din za revne učence na ljudski šoli pri uršulinkah v Ljubljani. Iskrena hvala!

Oglejte si nevestino balo pri tv. J. C. Mayer, Stritarjeva ulica, Ljubljana. (Žrebanje bo 24. t. m.)

1 Debut gospodične Valči Heybalove v operi »Ero z onega sveta«. Drevi nastopi v operi v vlogi Djule mlada, simpatična sopranistka, gdnja Heybalova, ki je v zadnjih dveh letih z izrednim uspehom študirala petje pri nedavno umrlem profesorju g. Zupercu. Pevka je hčerka znanega organista v Mošnjah pri Brezjah. Javno nastopi nocoj prvič.

1 K podaljšanju dolenske tramvajske proge. Prejeli smo: Prebivalci južnega dela Ljubljane so z velikim zadovoljstvom brali v »Slovencu« vest, da bo maloželjska družba obnovila dolensko progno ter jo podaljšala do Rakovnika. Posebno pa so zadovoljni hišni posestniki, ker upravičeno pričakujejo, da bo hkrati z gradnjo tramvaja regulirana tudi Karlovska in Dolenska cesta, ki predstavljata glavno prometno žilo iz tega južnega dela v naše mesto. Po tej cesti je velik avtomobilski promet, toda cesta je za tak promet v sedanjem stanju najmanj primerna.

Oglejte si prvovrstno blago za moško obleko pri tvrdki Stermecki, Celje. (Žrebanje bo 24. t. m.)

1 Razne posesne spremembe. Ravnatelj splošne zavarovalne družbe »Jugoslavija«, podružnica Ljubljana g. Vladimir Fischer je podpisal kupno pogodbo, s katero je družba »Jugoslavija« kupila od veletrgovca Emerika Mayerja hišo št. 11 na Aleksandrovi cesti za 1,685.000 din. Hiša spada pod vlož. št. 51 k. o. Kapucinsko predmestje ljubljanskega okrajnega sodišča. Parcelo, na kateri je bila pred približno 50 leti zgrajena hiša, je kupil oče Emerika Mayerja 19. aprila 1877. Veletrgovec E. Mayer je od očetove podedoval hišo s prisojilno listino z dne 29. decembra 1916 — Anton baron Codelli je prodal trgovcu Josipu Bergmanu na Poljanski cesti št. 87 tri parcele št. 99, dele parcel št. 176 in 167-3 k. o. Udnat za 75.000 din. — Posesnica Terezija Prešeren je prodala trgovcu Franu Kodeli hišo št. 34 v Lepodvorski ulici v Spodnji Šiški z vrtom za 144.000 din. — Tajnik Pošne hranilnice Kante Danilo je prodal zasebnemu uradniku Ignacu Možini parcel št. 361-10 k. o. Petersko predmestje v izmeri 601 kv. metrov za 48.080 din. — Veleposesnik v Zgornji Šiški Ernest Galle je prodal slavbeniku Angelu Battellinu parc. št. 17-14 k. o. Zg. Šiška v izmeri 603 kv. metrov za 60.300 din. Cena kv. metra je bila 100 din. — Kranjske deželne elektrarne so kupile od posestnika Antona Kodermanna večjo parcelo št. 974-74 k. o. Črnuče v izmeri 1844 kv. metrov za 29.500 din.

Oglejte si najmodernejske radijske aparate za nagradno žrebanje »Slovenca« pri tv. H. Suttner, Ljubljana, Aleksandrova cesta 6.

1 Oproščena. Dne 30. marca 1934 smo obširno poročali o neki tihotapski aferi gđ. Ivanke Šmale, trgovke v Ljubljani, ki je bila obsojena na carinsko globo 120.000 dinarjev. Gđ. Šmalečeva se je proti tej razsodbi pritožila. Državni svet je po izvršenem naroku in po sklepu obse seje pod št. 5292 dne 8. marca 1937 razsodil, da se razveljavi odločba ministrstva financ z dne 25. julija 1934 št. 6466 kot protizakonita, ker je bilo v konkretnem primeru uroženo blago dvignjeno iz carinarnice in odvedeno v prosti promet v skladu s predpisi carinskega zakona. Na podlagi te razsodbe je dravska finančna direkcija z odločbo z dne 27. julija 1937 št. 2848 oprostil gđ. Šmalečev in dva soobdolžena carinska uradnika vsake kazni in vsake odgovornosti zaradi carinskega tihotapstva. Ta oprostitve je bila potrjena od ministrstva fi-

nane z odlokom z dne 15. oktobra 1937 št. 18.985 in je postala pravomočna, ker je bila soglasna tudi Glavna kontrola. S tem je dobila gđ. Šmalečeva polno zadoščenje.

1 Pogrešani deklici aretirani v Zagrebu. Pred dnevi smo poročali, da sta pobegnili iz Ljubljane dve deklici, ki sta nedvomno šli v Zagreb. Neki Slovenec, ki živi v Zagrebu, je o begu teh dveh deklic bral v slovenskih časopisih ter je obe deklici spoznal na cesti. Izročil ju je stražniku, na kar ju je policija pridržala v priporu in obvestila o aretaciji ljubljansko policijo.

Maribor

m Skupni sestanek mariborskih fantovskih odsekov bo v nedeljo, dne 20. februarja, popoldne ob enajstih v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Na sporedu so pevске točke, deklamacije in predavanje bogoslov. prof. dr. Josipa Jeraja. Za člane je udeležba na sestanku strogo obvezna, starešine in prijatelji pa so iskreno vabljeni!

m Katol. slov. izobr. društvo v Studencih je v nedeljo, 13. t. m., zopet priredilo uspel sestanek, na katerem je predaval bogoslov. prof. dr. J. Aleksič o katoliški prosvetni aktivnosti. Pod vodstvom g. Sanda je nato zbor samostanskih dijakov zapel nekaj pesmi. Ob koncu je predsednik številne navzoče povabil na društveni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. t. m., ob štirih popoldne v društveni sobi v kapucinskem samostanu.

m Dekliški telovadni odsek vabi k telovadbi vsa dekleta brez ozira na stan, ki je količnik čutijo veselje do telovadbe. Telovadba je vsako sredo od pol 7 do 8 v stolni dekliški meščanski šoli.

m Umrla je v bolnišnici 25letna tovarniška delavka Štefka Toplak. Naj počiva v miru!

m Vzoren občni zbor. Združenje poštinih, telegrafskih in telefonskih zvanikov in služiteljev, podobor Maribor, je imelo v nedeljo svoj redni občni zbor, za katerega je bilo zadnje dni med članstvom veliko zanimanje. Tudi z dežele je bila udeležba lepa, tako da je bilo navzočih nad 100 članov. Volitve so bile tajne, vloženi pa sta bili dve listi. Prva lista z dosedanjim odborom je dobila 80 odstotkov glasov ter ostane na čelu društva sedanji odbor v celoti in sicer so v odboru: Turk, Kastelec, Zula, Golob, Kolnik, Pinter, Veber, Peklar in Kramar.

Oglejte si najmodernejšo klavirsko harmoniko, ki jo določa nagradno žrebanje »Slovenca«, pri tvrdki Meinel-Herold v Mariboru. (Žrebanje bo dne 24. t. m.)

m Tombola, kakor je Maribor še ni imel, bo dne 3. aprila. Priredi jo Rdeči križ, glavni dobitek pa bo popolnoma nov štirisedežni avto, dalje motorno kolo, pohištvo, veliko koles itd. Tablice, ki stanejo 5 din, se dobe že v predprodaji.

m Prireditvi v korist Vincencijeve konferen- ce v nedeljo zvečer je uspešno našel vse prika- vanje. Govornik je orisal pomen in namen mladinskega odseka Vincencijeve konference za di- jaštvo, ki se v vedno večjem številu obrača na njo. Tudi priznani pevski zbor VII. b razreda drž. realke je narodne pesmi izvrstno podal. Nad vse pa je izpadla globoka »Igra o dobroti«, ki je s svojo vsebino ganila vse navzoče. Zal pa da tistih, ki jim je bila prav za prav namenjena, ni bilo. V splošnem pa je gmetni in upamo tudi moralni uspeh popolnoma zadovoljiv.

m Naknadni pregled motornih vozil bo dne 16. t. m. od 15 dalje na dvorišču mestnega avto- busnega podjetja v Plinarniški ulici in sicer za vozila iz okoliša predstojništva mestne policije ter iz obeh mariborskih okrajev.

m Katoliška mladina bo ponovila nadvse za- bavno komedijo »Stric v toplicah« v nedeljo 19. t. m. v prostorih v Cvetlični ulici 28. Prijatelji dobre zabave in naše mladine iskreno vabljeni.

m Plemenit dar. Gospod Schäffler, nekdanji župan občine Krčevine, je ob priliki svojega 96. rojstnega dne krčevinskim revežem poklonil 1000 din. — Posenemanja vredno!

m Pojasnilo. Vodstvo sanatorija v Gosposki ulici nam sporoča v zvezi z osmrtnico za pok. go. Fras iz Dobrenja, da imenovana ni bila operirana v tem zavodu.

m Lep uspeh so dosegli vrli člani Katoliške mladine v društveni dvorani v Cvetlični ulici št. 28, kjer so uprizorili zabavno komedijo v 4 dejanjih »Stric v toplicah«. Igra je proti pričakovanju krasno uspešno in je bilo delo v vsakem oziru dobro podano. Videti je bilo, da tudi v tem društvu obstoji kader dobrih in nadarjenih igralcev, ki pa so si pridobili tudi naklonjenost številnega občinstva. Tudi pri večerajšnji predstavi jim je njihova publika dvorano napolnila tako, da mnogo ljudi ni dobilo več vstopnic.

m Na naslov olepševalnega društva. Iz vrst slovenskih drsalecev smo prejeli pritožbo, da si znajo nemški drsalci na slovenskem drsališču v mestnem parku ustvariti nek privilegiran položaj, ki mnogim Slovincem drsalni šport skoraj onemogoči. Nemški drsalci so si pridobili pravico, da so si najlepši prostor ogradili, s katerega potem s pomilovanjem in posebnim ogledujo slovenske drsalece. Med slovenskimi drsalci se tudi šušlja, da gre dejstvo, da Olepševalno društvo nikjer ne sporo- goči, kdaj je drsališče odprto, tudi na račun nem- skih drsalecev, ki so znali take objave preprečiti, da bi mogli sami v največji udobnosti izkoristiti drsališče. Drsalci se pritožujejo tudi zaradi ravnanja uslužbenca na drsališču, ki od njih zahteva vstop- nino, čeprav so si že prej oskrbeli in plačali per- manentne karte. Pozivamo Olepševalno društvo, ki prejema lepe podpore od mestne občine in od slovenskega meščanstva, da razmere na drsališču temeljito preuredi tako, da ne bodo vzbujale ogor- čenja slovenskih drsalecev in javnosti, ki je o se- danjih razmerah poučena.

m Obsojenec na »dopustec«. Tukajšnja jetnišni- ca mora štediti, da si uravna svoj proračun. Zaradi tega do 31. marca t. l. ne sprejema v zapore nobenega obsojenca, obsojenega na manj kot eno leto. Vsi, katerim je sodišče zadnje čase prisodilo manj kot leto dni kazni, bodo lahko ostali še ves predpust do pomladi doma.

m Reven dijak je na prireditvi Stolnega pro- svetnega društva v nedeljo v dvorani na Aleksan- drovi cesti izgubil večjo svoto denarja (v bankov- cih). Pošten najditelj se naproša, da vsoto odda v upravi »Slovenca« na Koroski cesti 1.

Gledališče

Torek, 15. februarja, ob 20: »Noč v Kairu«. Red B. Sreda, 16. februarja: Zaprt.

KINO
SLOGA

Pride: Film, ki je napolnil doslej še vsa kinogledališča v Jugoslaviji! Pride!

Tri zlate deklice

Duhovita muzikalna melodrama, v kateri nastopa nova zvezda božanstvenega glasu Deanna Durbin. Najodličnejši film z vedro muziko in najlepšim starom na svetu!

Osebnosti

— Poročil se je včeraj v Žužemberku Ka- stelic Jože, izvrsten tenorist cerkvenega pev- ekega zbora in član godbe Prosv. društva, z Anico Zupancič. Na predvečer mu je igrala godba podoknico, pri poročni maši pa je prepeval cer- kveni pevski zbor. Bilo srečno!

— Imenovan je za uradniške pripravnice v IX. pol. skup. zaščitne sestre: Anka Lovrič, Ma- rija Valkovič in Antonija Prohaska.

— Upokojen je divizijski general Jovan M. Jovanović in obenem preveden v rezervno, ter od- likovan z redom Belega orla III. razreda.

— Imenovan je za tehničnega pomočnika šefa odseka v VI. pol. skupini pogodbeni vojaški urad- nik Zvonimir Megler.

— Odlikovan je z zlato kolajno za vestno službovanje drž. mojster-puškarij v VIII. pol. sku- pini Franjo Šaunik.

— Pri zaprtju, mošnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Delo slovenskih pedagogov v srbsčini. Zna- na slovenska pedagoška književnica E. Vranc, učitelj v Studencih pri Mariboru in Jos. Dolgan, šol. upravitelj v Planini pri Rakeku sta ob lanskem razpisu najboljšega učnega načrta za ljudske šole v Jugoslaviji prejela 1. nagrado v znesku 3000 di- narjev. Centralna jugoslovanskega učiteljskega zdru- ženja je sedaj ta nagradni učni načrt izdala v srb- sčini. Načrt je vzbudil veliko pozornost ter je kot projekt predložen ministrstvu prosvete, ki ga bo ob noveliziranju učnih načrtov brezdomno upo- števalo. Naj načrt za 8 letno šolsko obveznost pred- stavlja zaključeno kompleksno splošno izobrazbo, upo- števaajoč pedagoška načela najmodernejših šolskih reform v povojni dobi. Učitelj Vranc je izdal že leta 1935 prvi projekt, ki je takisto izšel v cirilici in je bil takoj razprodan, lani je izšla obširna raz- prava pri Slov. šol. matici »Osnove strnjenejšega šol- skega dela v teoriji in praksi«, ki se prevaja tudi v erbsčino. Skupno s šol. upraviteljem J. Dolganom eta letos pri Učit. tiskarni izdala zbirko snovi v strnjenejših letnih enotah za izbor po krajevnih po- trebah in prilikah. Ogromno delo, ki ga nimajo niti tuji! — Ponovno se je pokazalo, da Slovenija v prizadevanju za moderno šolsko preobnovo da- leč prednjači! Želimole, da bi se prizadevanja pobornikov uresničila in bi Jugoslavija v šolskem oziru čimprej stopila na kulturno višino drugih na- rodov!

— Oznanjevalci pomladi. Iz Sv. Lenarta v Slov. goricah smo prejeli: Prvi oznanjevalci pom- ladi — škoric so se 12. februarja pojavili pri nas. Na podlagi zapisov sem ugotovil, da jih tako zgo- daj še ni bilo. Leta 1936 so prišli 15. februarja. V ostalih zadnjih letih pa šele po 20. februarju. Obeta se nam vsako leto zgodnja pomlad. Nimamo snega, po gozdovih cvetijo zvončki, kmetje gra- bijo suho listje.

— Zastopniki tiskarn v Belgradu. Te dni so se mudili v Belgradu zastopniki sarajevskih ti- skarn in predstavniki grafičnega delavstva. Enako kakor pred dnevi slovenski tiskarnarji, so tudi sarajevski tiskarnarji intervenirali, naj se uredba o uvedbi državnih tiskarn ne izvede. Delegacija je obiskala ministrskega predsednika dr. Stojan- dinovića ter ministre Magaraševića, Cvrkčica, dr. Vrbanića in dr. Kreka. Vsi ministri, zlasti pa predsednik vlade, so dali delegaciji zadovoljive izjave in obljube, ka se bo načrt spremenil. Ured- ba ne bo izdana poprej, dokler ne bodo na po- sebni anketi zaslišane vse zainteresirane organi- zacije. Naglasili so tudi, da uredba v nobenem oziru ne bo v škodo zasebnih tiskarskih podjetij, niti ne bo poslabšala položaja grafičnega delav- stva.

Delo in program naše banovine

Ekspoze bana dr. Natlačena banskemu svetu — Najpomembnejša dela banske uprave — Kaj je še potrebno

Ljubljana, 14. februarja.

Danes dopoldne se je začelo 9. redno zasedanje banskega sveta dravske banovine, ki ga je otvoril ob 10 dopoldne ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. Po otvoritvi je prečital delo vodja banskega sveta g. dr. M. Senekovič odlok o sklicanju sveta, nato pa še odlok notranjega ministra g. dr. Antona Korošca o razrešitvi in imenovanju banjskih svetnikov. Razrešeni so bili ing. Vinco Vrhnjak, dr. Anton Breclj in dr. Alojzij Viseňjak, na njih mesta pa imenovani g. Ivan Tovšak, posestnik in predsednik občine Misljinje, Miloš Starec ter Ivan Vesenjak, minister v pok.

Ugotovljeno je bilo, da je od 45 članov sveta navzočih 43 članov in da je svet sklepčen. Za overovaljca zapisnika je imenoval g. ban gg. Jereba in Miloša Stareta.

Nato je predlagal ljubljanski podžupan g. dr. Vlad. Ravnihar vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevskemu domu, kar so navzoči člani odobrili ter stoji zaključno »Zlivič«.

Tudi vdanostna brzojavka Nj. kr. Vis. knezu Pavlu je bila z odobravanjem sprejeta.

Poslane so bile nadalje tudi z odobravanjem

pozdravne brzojavke gg. dr. Milanu Stojadinoviču, predsedniku ministrskega sveta, dr. Antonu Korošču, ministru notranjih zadev ter Dušanu Letici, ministru financ.

G. ban dr. Natlačen je takoj nato začel čitati svojo obširno ekspozicijo, ki daje lep sliko našega političnega, kulturnega in socialnega gospodarstva v preteklem letu ter je orisal vse pomembnejše akcije banovine in načrte za bodočnost. Iz ekspozicije g. bana posnemamo tele podrobnosti.

Ekspoze g. bana.

Predloženi banovinski proračun izkazuje oblihi izdatkov 129.793.902 din, kar pomeni, da je povečan v primeri s sedaj veljavnim na 9.449.103 din.

Zakaj povišanje.

Največ povišanja: 5.946.600 din odpade na povišane anuitete za posojila, ki jih je banovina v letu leta 1936—37 najela. Ostalo povišanje pa odpade sorazmerno na vse oddelke, izjemši tehnični oddelek. To povišanje, ki se nekaterim zdi previsoko, pa narekujejo nujno in brezpogojno kulturne, gospodarske in socialne potrebe banovine, če hočemo gospodarske in kulturne ustanove ter socialne in zdravstvene zavode ohraniti na sedanji višini, ako jih ne bomo ovirali v njihovi naravni rasti in razvoju. Povečanje je tudi v zvezi z višjimi

Elektrifikacija

Zanimanje za elektrifikacijo je vedno večje, tudi v krajih, ki so trenutno preveč oddaljeni od ban. električnega omrežja, da bi mogli biti nanj priključeni. Tudi elektrarna Fala je sama pokazala večje razumevanje za potrebe krajev s tem, da je cene pri električnih zgradbah znižala in dovoljuje krajev za priključek ugodnejše pogoje kot še pred leti. Kranjske dež. elektrarne so lani zgradile 100 km novih daljnovodov in nad 100 km krajevnih omrežij. V primeri z letom 1936 so prodale toka 4 milijone kilov. ur. Velenjska tovarna ne zadostja več za potrebe naše elektrifikacije in potrebno je, da se čimprej poveča, odnosno da preide elektrarna v Velenju v last naše banovine, saj služi predvsem za izvajanje elektrifikacije. Tudi savska banovina je lani začela z elektrifikacijsko akcijo po slihih načelih kot pri nas. Za bodoči razvoj elek-

Obnova vinogradov

Namen prve obnove vinogradov v zadnji četrtini preteklega stoletja, ko je trtina už ogrožala obetost stare kulture vinske trte, je bil le, da uničeni vinogradi čimprej obnove svoje delo, da bodo novi vinogradi začeli čimprej roditi in se tako prepreči gospodarski propad v vinorodnih krajih. Pri tem pa so bile storjene mnoge napake, pa tudi sama obnova ni bila izvršena pravilno. Tudi mnogo vinogradov ni bilo obnovljenih bodisi zaradi neprimerne lege, bodisi zaradi pomanjkanja sredstev za obnovo. Ti neobnovljeni vinogradi so večinoma v severnem delu Slovenije.

Od prvotno obnovljenih vinogradov je sedaj okoli 65%, ki čakajo na obnovo. Ponovno obnovljenih, t. j. krajšo dobo obnovljenih vinogradov je ok. 35%. Stari, še ponovno obnovljeni vinogradi so že zelo opesali.

Kr. banska uprava bo pospeševala vinogradništvo po načelu, naj se obnove vinogradi le v izrazito vinorodnih krajih, v manj primernih legah naj se pa opuste, odnosno porabijo za bolj donosne kulture. Da se omogoči siromašnim vinogradnikom obnova vinogradov, je ustanovljen sklad za brez-

Oživiljenje našega združništva

Obširno je poročal g. ban o akciji za oživiljenje kmetijskih posojilnic, zlasti, kako je prišlo do te akcije. Po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov z dne 26. septembra 1936 je kazalo, da se bo nezaupanje celo povečalo, ker so dobile kmetijske zadruge za kmetijske dolge dolgoročne terjatve pri Privileg. aorarni banki za 14 let, od države pa 8% obveznice, ki se amortizirajo v 20 letih. Tu pa je prišlo k temu, da pomoč država s svojimi zavodi, ki so dali primerna sredstva za likvidnost teh terjatev in papirjev. Toda to ni zadostovalo in Zadruga zveza se je kot predstavnica 335 kreditnih zadrug obrnila na banovino, ki naj s svojo kreditno močjo pomaga kreditnim zadrugam do likvidnosti. Zanimiva je primerjava z letom 1911. Ko je leta 1911 nastopilo pomanjkanje denarja, je deželni zbor kranjski 18. februarja sklenil pooblastilo dež. odboru, da more deželni zbor prevzeti jamstvo za hranilne vloge, naložene v kreditnih zadrugah Zadruga zveze. Zato bi bilo umestno, če bi banovina tudi v letu 1931 ob začetku krize podvela korake, da z garancijo banovine za hranilne vloge ali s primernim posojilom banovine ohrani zaupanje in kreditne zadruge. To bi bila takrat izvedljiva s primerno majhnimi sredstvi. Po 6 letih so bila potrebna seveda znatno večja sredstva. Banovina je pomagala Zadruga zvezi in njenim kreditnim zadrugam s 5% obligacijskim posojilom v znesku 63 milij. din na 20 let. Banovina je prešla za to svojo dajatev protivrednost v tem, da ji je Zadruga zveza odstopila svojo terjatve iz specialne rezerve Zadruga zveze gospodarske banke v znesku 50 milij. din in se obtem obvezala, da bo do 1. 1937 odvajala banovini svoj čisti dobiček nad letnih 25.000 din. Ta

trifikacije je potrebno, da dobe KDE potrebna nova posojila po nizki obrestni meri, odnosno da se zniža do sedanja obrestna mera za posojila. To bi pripomoglo banovini k elektrifikaciji pasivnih krajev bolj kot doslej.

Politična uprava.

Od zakona o občinah leta 1933 pa do lani so se meje slovenskih občin stalno menjavale, sedaj pa je to delo zaključeno in je prav, da pridejo občine do neke stalnosti. V bodočih letih naj bo vsa skrb posvečena občinskemu gospodarstvu in financam. Iz statistike o občinskih dokladah je razvidno, da je imelo 1934-35 70 občin doklad nad 100%, 1936-37 99, 1937-38 pa samo 31, kar je pa delno v zvezi s prenosom šolskih bremen na banovino. Ker lovski zakon ne zadovoljuje kmetijskega prebivalstva, ne lovskih in gospodarskih potreb, je v teku akcija, da se nekateri odredbe zakona o lovu spremenijo, oziroma dopolnijo. Pri kmetijskih občinah so občinska podjetja močno pasivna, nadalje stalno zaostajajo stvarni dohodki za proračunskimi dohodki, tako leta 1936-37 pri proračunu 83.566.000 din za 6.746.000 din. Zanimivo je tudi, da se banški upravi ni posrečilo občinske proračune znižati za toliko, kolikor je banovina prevzela občinskih bremen za vzdrževanje ljudskih šol. Lani je banovina prevzela šolskih bremen od občin za 163 milij. občinski proračuni pa so bili znižani le za 7.748.000 din. Ban. doklada se je zvišala za 26%, občinske doklade pa znižala samo za 14%. Večina občin je olajšanje izkoristila za plačilo zastalnih dolgov in pa za najpotrebnejše investicije.

Dosedanji sistem v financiranju občinskih potreb je nezadovoljiv, zlasti je nezadovoljiv sistem dokladnega kritja, saj se je videlo, da davčne uprave ob pičlem pritekanju sredstev najprej napolnijo drž. blagajne, občinam pa odštejejo, kar jim ostane. Zato morajo dobiti samouprave davke, ki se jim za stalno odrede v izključno izkoriščanje. G. ban smatra, da spadata zemljarina in zgradarina občinam, trošarina pa naj bo država, ker je to davek, ki mora biti v vsaj državi enak. To vprašanje se da rešiti samo z zakonom. V okvirju drugega oddelka se mora ustanoviti referat za statistiko občinskega gospodarstva.

Kmetijstvo

Za napredek kmetijskega stanu je največje važnosti smotrna kmetijska vzgoja in temeljita kmetijska izobrazba, ki dajeta vsemu kmetijsko-pospeševalnemu delu trdno podlago. Jeseni bo banovina odprla prvi letnik kmetijske šole v Rakici, kjer bo preurejeno šolsko poslopje tako, da bo pouk lahko skozi celo leto, ne samo krajsi tečaji. V kratkem bi ta šola — z zgradbo internata in stanovanjskih poslopij — opremljena popolnoma v svoje svrhe. Nadaljevale se bodo priprave za dokončno ureditev gorenske kmetijske šole v Poljčah, nadaljevale pa se bodo priprave za ustanovitev gospodinske šole v Prekmurju. Glede izobrazbe našega kmetijskega ženstva je omeniti, da se zopet navaja h kolovratu in statvam, nadalje bodo prirejeni tečaji o porabi in konzerviranju mesa, sadja in zelenjave po najnovejših izkustvih in po najcenejšem načinu. Za strokovno vzgojo viničarjev bodo ustanovljeni novi viničarski tečaji in pomnoženo bo število sedanjih trimesečnih tečajev od 27 na 30. Šolska obveznost za kmetijske nadaljevalne šole bo vpeljana samo v onih šolskih okoliših, ki bodo to želeli.

obrestna posojila. Ta posojila bodo dana le vinogradnikom, ki nikakor ne morejo izvršiti obnove sami, ki imajo vinograde v izrazito vinorodnih krajih in v zemljah, ki niso sposobne za drugo kulturo. Drugi pogoj je, da se mora vinograd pravilno obnoviti, t. j. predvsem s porabo primerne ameriške podlage, predpisane žlahtne sorte po trsem izboru, da bo posajen vinograd v pravilni razdalji in vseboval največ 3 sorte vina. V ta namen se bo tudi povečala proizvodnja cepilcev z ustanovitvijo treh večjih trsnic (ena v ptujskem, druga v šmarnem, tretja v črnomeljškem kraju), vendar za vinogradniške okoliše. Trsnica v Pekrah bo delovala do konca 1939.

Akcija banovine za krčenje samorodnic je imela uspeh, da je bilo doslej izkorenjenih okoli 600 ha, vendar se bo ta akcija nadaljevala.

Za še bolj intenzivno pospeševanje vinogradništva in sadjarstva se bo kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru preosnovala v vinarjski in sadjarski zavod, katerega naloga bo z znanstvenim in poskusnim delom pospeševati vinogradništvo in sadjarstvo.

Prosveta.

V proračunu prosvetnega oddelka je največje breme: vzdrževanje ljudskih šol s 16,5 milij. din. Nova je postavka 360.000 din za nagrade poslovojem kraj. šolskih odborov, da se odmerjajo nagrade kraj. šolskim odborom po enotni lestvici sorazmerno obsegu poslov, pravilno in enako za vse. Ljudsko šolstvo je lani zopet napredovalo. Število učencev se je dvignilo za 2144, število šolskih oddelkov je naraslo za 75, vendar je še to premalo, ker je šolski obrat še vedno nezadovoljiv. Število učnih moči se je povečalo za 85. Vendar učnih moči še manjka, potrebovali bi jih še 251. To stanje se bo popravilo, če bi se ljudskošolska uprava korenito decentralizirala.

Banovina je dala lani 1 milij. din brezobrestnega posojila za zidanje novih ljudskih šol, 435.000 din podpora za zidanje šol in 310.000 din za odplačevanje posojil za že zgrajena šolska poslopja itd. Dočim se je število učencev ljudskih šol povečalo za 1,2%, se je število učencev meščanskih šol povečalo za 5,5%, kar kaže, da se meščanske

šole pri nas zaželjene in potrebne. Zal potrebi po novih meščanskih šolah ne moremo zadovoljiti.

Z visokimi gnutnimi žrtvami prispeva banovina k realizaciji dveh zavodov: vseučiliške knjižnice in doma slovenske likovne. Zemljišče za slednjo je dala banovina ob vходу v Tivolski park, sezidan pa bo z velikodušno podporo slovenskega mecenata. Načrti so že izdelani in najbrž bodo začeli že spomladi z gradnjo. Dobili smo tudi Akademijo znanosti in umetnosti. Po ustanovitvi slovenskega vseučilišča je le še čakala na režim, ki bi bil naklonjen njeni ustanovitvi, kar je današnji režim.

Javna dela

Proračun tehničnega oddelka je za 1,5 milij. din nižji kot sedanj, toda redukcija je le navidezna, ker bodo izpadla dela izvršena iz sredstev primerno dotiranega banovinskega sklada za javna dela. Sicer se pa vrše investicije že itak v glavnem iz tega in iz bednostnega sklada. Skupno bo bo v bodočem proračunskem letu potrošeno za javna dela iz banovinskih sredstev okoli 60 milij. din, torej za 4 milij. več kot v tekočem letu.

Ce primerjamo razmerje med državnimi in banovinskimi cestami, vidimo, da tvorijo državne ceste 13,09%, banovinske pa 86,91%. V drugih banovinah je to razmerje ugodnejše za banovino, saj je n. pr. odstotek državnih cest v primeri z državnimi in banovinskimi cestami skupaj veliko večji: v drinski banovini 27,07, moravski 20,09, v vrdarški 32,26 in v zetski banovini celo 42,41%. Vse te banovine pa še zdaleč nimajo tolikšnega mednarodnega prometa kot naša banovina, pa so z državnimi cestami izdatno bolj preskrbljene. Tem banovinom pomaga država vzdrževati tudi samoupravne ceste, zato naj država prevzame med državne ceste predvsem tiste ceste, ki so že od nekdaj bile državne in ceste, ki tvorijo važno zvezo s sosednimi banovinami. Tudi naj država gradi direktno cestno zvezo Ljubljana—Sušak.

Prihodnji mesec se začne delo za subokrajinski vodovod, za kar so angažirana znatna banovinska sredstva.

Socialna skrb.

Posledice ureditve vprašanja minimalne meze in postopka pri mezdnem gibanju so bile ugodne in je število stavk padlo na minimum. Mezdna gibanja gredo le še za izboljšanjem delovnih pogojev. Število registriranih kolektivnih pogodb je znašalo 68, od tega iz l. 1937 31. Stavk je bilo 1936 11 z izgubo zaslužka 0,24 milij. din (1936 27 z izgubo 8,8 milij. din).

Vprašanje prehrane prebivalstva je delalo velike težave in lani spomladi je bilo potrebno dati

Mojstrovina za razvajenca

Način izdelave čokolade Strato ni samo dolgotrajen postopek po načinu patenta inž. Palika, temveč se morajo zanjo porabljati tudi le najboljše surovine, če hočemo, da se vzhajanje čokolade in z njim naprava malih luknjic posreči. Oboje: izbrane surovine in pa patentirani postopek dajeta tej čokoladi le njej lastno rahlost, lažjo prebavljivost in dobroto. Strato čokolado dobite v vsaki boljši trgovini.

MIRAM kraljica čokolade

banovini: 1 din za 1 liter, in nova je tudi posebna banovinska davščina za prevoz blaga z motornimi vozili v višini pavšalne vozninske takse. Zaradi tega pa ne bo oviran prevoz blaga, ki se mora zaradi pomanjkanja železniških zvez vršiti s tovornimi avtomobili.

Ker je bil lani vnesen v proračun dohodek od države v znesku 8 milij. din za dolg bolnišnicam, letos pa je ta postavka odpadla, je bila šolska doklada zvišana od 26 na 35%, kolikor je bila že lani prvotno predlagana.

Trošarina na vino in žganje

Z 22. decembrom 1937 se je začelo pobiranje trošarine na vino in žganje po novem pravilniku, kakor ga je objavilo finančno ministrstvo. Tako trošarina ni na novo uvedena, ker se je pobirala že prej na podlagi uredbe z dne 23. novembra 1934 v enaki višini. Toda prejšnja uredba je v nekaterih določilih dovoljevala, da se je promet od producenta in žganja vrši brez kontrole. Nesolidni elementi so takoj začeli s tihotapstvom, ki se je tako razvil, da je začelo resno ogrožati banovinske in občinske finance. Dohodki so stalno padali.

Temu pa ni bila kriva kriza, ampak dokazujejo številni tihotapski primeri, da se je trošarina podvrženega vina poizkušalo vsaj toliko, kot v letih pred krizo. Tihotapec je računal konsumentu isto ceno, kakor če bi bil plačal trošarino. Ohlapni predpisi so prinašali korist le tihotapecem, ne pa vinogradnikom in konsumentom. Vsi prohibitivni ukrepi so se izjalovili ob dejstvu, da zakoniti predpisi omogočajo nekontrolirani prevoz vina in žganja. Po cestah naše banovine so se pojavili novi tovarniki: krošnjariji z vinom, večinoma iz drugih krajev izven naše banovine. Krošnjarsko vino je zaradi nizke cene prodalo v zadnje gorsko naselje in izpodrinilo dobra vina naših vinogradnikov. Mnogo je bilo pridelka samorodnic, kar je bilo vzrok nizki ceni. Ne samo iz davčnih razlogov, temveč tudi zaradi zaščite umnega vinogradništva je bilo treba uvesti transportno kontrolo.

Določba, da je lahko zasebni konsument kupil vino neposredno pri vinogradniku prosto banovinske trošarine, je prišla v korist samo imovitejšim slojem, ki so si lahko vino tako nabavljali. Socialno šibkejši pa so bili prisiljeni vino kupovati pri trgovcih in gostilničarjih s plačano banovinsko trošarino. Trošarina je tako postala davek, ki so ga morali plačevati mali ljudje, premožnejšim pa je bilo mogoče izogniti se. Novi pravilnik je napravil konec: uvedel je transportno kontrolo glede vsakega vina, obremenil je vso potrošnjo, ne da bi dopuščal kakšne utemeljene in socialno docela krivične izjeme.

Pri legalnem trgovanju z vinom ni nastopila nobena izprememba, ki bi bila v kvar vinogradnikom. Neosnovana je tudi bolajzen, da bo transportna kontrola zadela le promet domačega vina, dočim bo uvozu vini v banovino odprta pot in kupčija neovirana. Prijavljanje prodaje vina je bilo v veljavi že pred letom 1932 in takrat ni noben vinogradnik propadel zaradi tega, ker je moral prijaviti prodajo.

Pridelek vinogradnikov je od kontrole popolnoma odvežet. Prijavi pri kmet-vinogradnik le to, kar bo prodal. Transportne listine niso vpeljane, da bi se vinogradnikov pridelek kontroliral. Sama pot na občno ali na finančno kontrolo ne bo povzročila toliko neprilike, da bi zaradi tega nastalo opravičeno razburjenje. Saj če prodal kmet živinčje, mora tudi na občno po živinski potni list.

Vinogradnik, ozir. proizvednik sploh bo plačal trošarino le v primerih, ko bo netočilec prodal do 50 litrov vina ali do 1 liter žganja. Ta določba izgubi na svoji pomembnosti, če pomislimo, da vinogradnik, zlasti v oddaljenejših krajih, prav redko prodaja vino v količinah izpod 50 litrov. Kajti če bi se bavil z nadrobno prodajo, bi prišel v nasprotje z določili obrtnega zakona, četudi bi s stališča trošarinskih predpisov ne bilo ovir. Pri večjih prodajah obstoja le dolžnost prijavljanja, ne da bi bila s tem združena še kakšna dajatev.

Glede trdot novega pravilnika za gostilničarje je omeniti, da so se že vse ostrine ublažile. Uvedene so tudi plačline olajšave za trošarino in priznalo kalo od 3%.

V novem pravilniku so odstranjene vse nevesčnosti, ne da bi bile načelne določbe pravilnika prizadete. Novi banovinski trošarinski pravilnik le ni tako strašilo, kakor so ga nekateri skušali prikazati.

Glede deleža od skupnega davka na poslovni promet je omeniti, da je v l. 1937 naša banovina plačala 20,6 milij. din pri davčnih upravah, carinarnice pa so istočasno pobrale na našem ozemlju 12,7 milij. din, torej skupno 33,3 milij. din, dočim dobi naša banovina nazaj komaj desetino tega. — Sporazumno z banom savske banovine bo tudi naš ban skušal doseči, da se naš delež pri tem poveča in to ne le iz skupnega davka na poslovni promet, temveč tudi od splošnega poslovnega davka in davka na luksuzne predmete, tako da bi naša banovina dobila približno 10 milij. din.

Ob 11 popoldne je po skoraj treh urah g. ban zaključil svojo ekspozicijo, kakor je bila seja preki njena.

Vsdržavni trgovski kongres v Ljubljani

Vsdržavni trgovski kongres bo v Ljubljani 11. in 12. junija. V nedeljo, 13. t. m., je bila v Banjaluki seja predsedstva osrednjega predstavništva trgovskih združenj iz vse države, katero je vodil g. Nedeljko Savič. Na tej seji je poročal predsednik, da je bil sprejet obenem s predstavnikih belgradskih trgovcev pri predsedniku vlade g. dr. Milanu Stojadinoviču, ki je objubil trgovcem, da se bodo takoj začela strokovno razpravljati vsa vprašanja, katere so navedli zastopniki trgovstva. Na podlagi te objube verujejo trgovci, da bodo v našem gospodarstvu nastopili boljši dnevi in ozdravljenje. Nadalje je bilo sklenjeno, da bo veliki vsdržavni trgovski kongres v Ljubljani za časa vselej, in sicer 11. in 12. junija. Zborovanja v Banjaluki se je udeležil tudi predsednik Zveze trgovskih združenj Slovenije gosp. Stane Vidmar.

Kakšna je Stalinova despotija ali proletarska demokracija

Medtem ko se vsi evropski agenti moskovskega režima, najsi so za to od Moskve nalašč nastavljeni ali pa samo po svojih političnih simpatijah v njeni službi, trudijo, da bi rusko boljševiško vladno predstavljali za nekak vrhunec demokracije, če ne kar za njen vzor, nam dejstva pokažejo boljševiški vladni sistem v popolnoma drugačni luči. Kar imenujejo vrhovno vodstvo sovjetske vladavine, je v resnici samo dvor despota Stalina, čigar člani so od njegove milosti tako odvisni, kakor so bili svojčas odvisni visoki dostojanstveniki od samovolje in razpoloženja kakega mongolskega velikega kana, indijskega mogula ali turškega sultana. Danes na vsem svetu ne najdemo več takega režima, kakor ga ima Rusija, ki jo njeni oboževalci v Evropi razglašajo za najbolj moderno državo v vseh stoletjih in za vrhunec političnega razvoja človeštva... Ves ogromni sovjetski državni aparat, vsa večmilijonska birokracija s »parlamentarnim predstavništvom« vred, ki je letos stopilo na sovjetsko pozornico, prav tako kakor vsa, v nešteto organov razčlenjena organizacija komunistične stranke niso nič drugega kakor odrski draperiji okoli Stalina, ki to ogromno množico ljudi, uradov in predstavništva sam po svoji mili volji režira, tako da Peter Veliki ni bil nič proti tej sovjetski veličini. Niti ustava, niti volja stranke, da ne govorimo o ljudstvu, ki v komunističnem režimu igra golo vlogo množice sužnjev, nima nobenega dejanskega vpliva na vodstvo države, ki se mora pokoriti absolutni volji ene same osebe, ki neomejeno razpolaga z življenjem in smrtjo onih, katere postavlja na čelo državnih resorov in stranke.

Častiljiva bela brada

Vrhovni svet sovjetske Unije, kakor se zdaj imenuje parlament v Moskvi, je, po želji Stalina seveda, spet imenoval za predsednika Zveze starega kmeta Kalinina, ki se že od Leninovih časov drži na tem svojem mestu, na katerem bo bržčas ostal do svoje smrti zato, ker predstavlja samo neškodljivega starca, ki zaradi svoje častiljive bele brade reprezentira pred zborom inozemskih diplomatov in raznimi delegacijami ter se mora kot tak dajati fotografirati, pri čemer pa stopa vedno v ozadje pred markantno figuro georgijskega krvoloka, ki se zaradi lepšega slej ko prej zadovoljuje z mestom generalnega tajnika komunistične stranke. Zraven tega starega gardista, ki je zvest vsakomur, kdor ga pušča mirno živeti na udobnem položaju zveznega predsednika, imamo še Molotova, ki je postal predsednik sveta ljudskih komisarijev, ali po naše ministrski predsednik, o katerem bi se moglo misliti, da od stare garde še uživa Stalinovo zaupanje. Toda dejstvo, da mu je moral parlament postaviti ob stran kar namestnike v predsedstvu ministrstva, in sicer Čubarja, Kosjora in Mikojana, nam dokazuje, da temu ni tako, in v Moskvi ni nobena skrivnost, da imajo namestniki Molotova samo to fakično nalogo, da ga opazujejo in kontrolirajo. Že samo to dejstvo postavlja na laž trditve, ki jo beremo v časopisju raznih ljudskih front v Evropi, da je vzpostavitev najvišjih funkcionarjev sovjetskega režima od strani novega parlamenta pokazala, da ni res, da bi bil Stalin tako radikalno pomekel z osebami iz Leninove dobe, kakor pišejo »sovražniki ljudskega režima v Rusiji«. Videli bomo še, kako dejstva nasprotujejo tem plačanim in neplačnim zagovornikom lažiproletarske diktature.

Novi ljudje

Vse osebnosti ljudskega komisariata so po večini nove in nekatere med njimi doslej sploh niso bile dozdaj v javnosti znane ali pa so čepale daleč v ozadiju. Odstranili so osumljenega finančnega komisarja Grinka, ki so ga zamenjali z nekim Sverovim, katerega so sneli s čisto podrejenega položaja. Padel je pravosodni minister Krikenko, da ni svojčas tako zelo blestel po svoji krviški delavnosti, in na njegovo mesto je stopil neki Gričkov, ki je doslej služil za navadnega agenta zloglasne GPU. Tudi naučni

komisar Bubnov se je moral umakniti nekemu Kaftanovu. Važno mesto predsednika Gosplana, ki vodi državni gospodarski načrt, je dobil Voznesenski, ki se na tihem dela norca iz vseh sistemov sveta, je pripravljen vsakemu najpopokorneje služiti. Njegov prednik Mešlauk iz stare Leninove garde pa je moral iti, dasi je ta resor vodil dolgo časa čisto po volji rdečega carja, ki ga pa zdaj sumi prikritega trockizma. Takozvano lahko industrijo vodi Vasilij Sestjakov, ki tudi spada k novemu pokolenju, ki ni obremenjeno z Leninovo tradicijo.

Na stolu s tremi nogami

Od starih so ostali v sovjetski vladi Boldirev, Vorosilov, Lazar Kaganovič, Litvinov in glasoviti generalni državni pravdnik Višinski, toda po večini tudi ti sedijo na stoli s tremi nogami, kakor pravi finski pregovor. Trdna sta samo Vorosilov, ki ima za seboj rdečo armado in se ga Stalin ne bo zlepa hotel ali upal dotakniti, in Lazar Kaganovič, ki slej ko prej vodi težko industrijo. Vorosilov sme zdaj na fotografijah celó sedeti na desnici Stalini, kar v tej proletarski državi pomeni izredno čast in znak največje naklonjenosti Stalina. Lazar Kaganovič pa, o katerem je znano, da mu diktatura georgijskega samozvanca nikakor ni po volji, se tako modro drži v ozadiju ter tako skrbno pazi, da ne bi zasenčeval Stalina in se zameril njegovi brezmejni častiljivosti, da Stalin zlepa ne more dobiti povoda, da bi ga odstranil, saj je Lazar pokazal, da je v svojem resoru na mestu. Sicer pa so vsi Kaganoviči zelo priljubljeni pri množici, tako da je Stalin zdaj še Lazarjevemu bratu Mihaelu naklonil komisarjat, in sicer za obrambno industrijo. Razume se, da je moral dinastija Kaganovičev to naklonjenost diktatorja plačati s tem, da mu je prisegla večno zvestobo... Veliko slabši pa je položaj Litvinova, ki ga je moral Stalin pustiti na njegovem mestu vodstva zunanjih poslov, ker so se zanj zavzeli njegovi mnogostevni prijatelji med evropsko in ameriško diplomacijo. Toda Stalin mu je dal vedeti, da sme ostati na svojem mestu samo po izredni milosti, nikakor pa ne po svojih zaslugah, in v zunanje-političnem odboru vrhovnega sovjeta je eden izmed najnovejših favoritov Stalina, Zdanov, Litvinova pošteno napadel in mu naštel vse njegove grehe, pa tudi neki Bulgancin se ga je lotil ter mu dokazoval, kako je njegovo delovanje kot zunanji minister sovjetske Rusije imelo kot edini uspeh čedalje večjo okrepitev fašističnih režimov in njihove antikomunistične politike v Evropi. Tudi Litvinov ima prav tako kakor Molotov na svoji strani skrbne čuvaje in opazovalce.

Najbolj temna figura sovjetskega režima

Sluka sovjetskega režima ne bi bila popolna, če ne bi omenili Ježova, ki je zdaj tudi povzdignjen v kolegij okoli Stalina, mora se pa od vseh najbolj tresti za svojo glavo. Njemu je namreč nekdo že vnaprej izkopal grob, v katerem je bil podli človek sovjetske Rusije položil toliko drugih. Ježov je postal kot načelnik GPU naslednik Jagode, o katerem so svojčas mislili, da ga niti Stalin ne bo mogel strmo glavit. Zdi se pa, da je Ježovu namenjenih še manj dni življenja nego Jagodi, dasi ga je Stalin zdaj tako zelo povišal in ga imenoval celo za maršala zaradi tega, ker je vodil tiste svobodne volitve, katerim so peli evropski prijatelji komunizma toliko hvale. Ježov je s pomočjo svoje politične policije poskrbel, da so bile kandidatske listine sv redno sestavljene, da je vsak volil Stalinove kandidate in da so se vsi opozicionaleci poskrili v miške luknje. Ježov je bil tisti, ki je izpodkopal Jagodo, čigar delovanje in opozicionalno miselnost je Stalinu denunciral. Usoda pa se je zdaj načelvala in neki žid, Mehliš, bivši Stalinov zasebni tajnik, potem pa urednik »Pravde«, ki je zdaj postal vodja političnega oddelka rdeče armade, pridno izpodkopa Ježova, kateremu je pri volitvah

pomagal, da so bili izvoljeni sami Stalinovi ljudje. Lahko si predstavljamo čustva, s katerimi zdaj Ježov sedi kot notranji in policijski minister v zboru sotrudnikov in prijateljev Stalina... Njegov referat pred vrhovnim svetom je žel zelo slab aplavz in na fotografijah sedi daleč za Stalinom. Vemo, da so ga na seji osrednjega odbora komunistične stranke hudo napadali, ker je med volitvami tako hudo divjal v prid diktatorja proti opoziciji, da je osumil in spravil v zapore kot trockiste tudi premmoge dobre komuniste Stalinovega kova. Že imenovani Mehliš je zbral proti njemu toliko materiala v tem oziru, da se je treba samo čuditi, kako da ga Stalin ni že zdaj spravil s poti. Razen Mehliša, ki je postal tudi član važnega Orgbiroja, to je najvišjega organa strankarske organizacije, v katerem bo mogel rovariti naprej proti Ježovu, ima Ježov hudega nasprotnika tudi v namestniku predsednika ljudskih komisarijev, že imenovanem Ukrajincu Kosjoru, ki je prišel z Ježovim navzkriž, ko je bil Kosjor še glavni tajnik komunistične stranke Ukrajine in se je moral boriti proti terorju Ježova, ki je hotel poslati na morišče vsakega Ukrajince, ki je količkaj nacionalnega mišljenja. Ker je Kosjor postal tudi predsednik takozvane Sovjetkontrole, ima Ježov dovolj povoda, da se trese pred dnevom, ko bo tudi njega zadela zaslužena kazen za njegove zločine.

Glavni Stalinov ljubienec

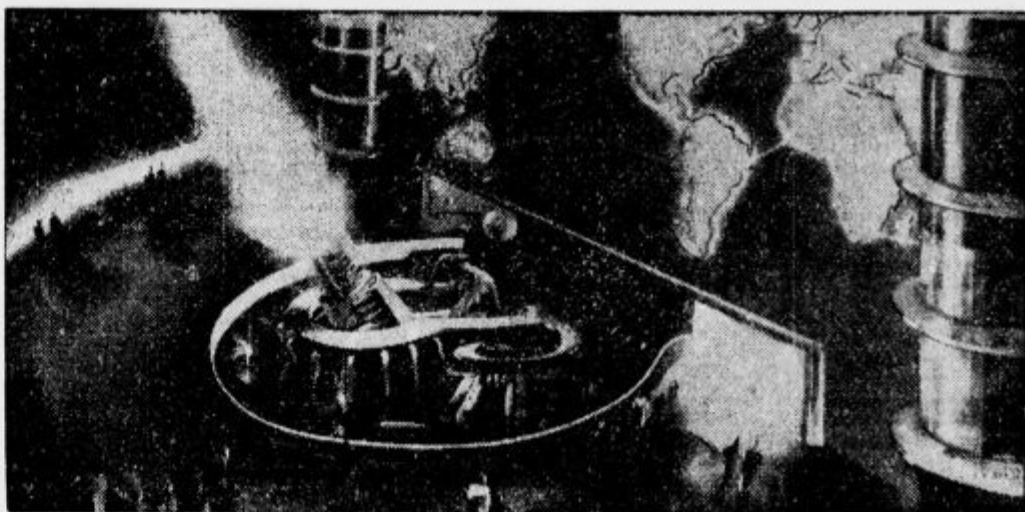
Tisti, ki uživa danes brezmejno milost Stalina, je Ukrajinec Kosjor, takoj za njim pa pride Zdanov. O važnih mestih, ki jih je dobil Kosjor, smo že govorili. Oba sta bila svojčas člana Politbiroja, ki predstavlja nekaj takega, kar je bil v stari beneški republiki »consiglio dei dieci«, kjer se v popolni skrivnosti delajo sklepi, ki jih mora potem »proletarska demokracija« sprejeti. Tudi Kosjor je zgovoren zgled za posebnost sovjetskega režima. Kosjor je, ka-

Italijanski podkralj v Abesiniji vojvoda d'Aosta potuje po kolonijah ter se pogovarja z italijanskimi kolonisti.

kor smo že povedali, bil generalni tajnik komunistične stranke v Ukrajini. Ker pa takrat Stalin Ukrajince ni prav zaupal, mu je postavil na stran kot opazovalca in nadzornika Postiševa. Velikorusa, ki je bil drugi tajnik. Postišev je pa nedavno sam padel v nemilost in so ga poslali nekam v volžsko pokrajino. Kosjor pa je naskrat prišel na eno vodilnih mest sovjetskega režima. Kako dolgo bo tam, to vidi Bog sam. Tudi že imenovani žid Mehliš, ki upa, da bo zasedel mesto Ježova, kadar bodo tega likvidirali, nima povoda, da bi se preveč veselil svoje bodočnosti, zakaj tudi on ima močne sovražnike, ki židu zavidajo milost, katero začasno uživa pri diktatorju...

Tak torej je zbor velmož, ki vodijo danes Rusijo po primeru starih orientalskih despotov, ki svojim najbližjim sodelavcem ne zaupajo, kakor tudi ti ne zaupajo drug drugemu in drug drugemu kopljejo grob, tako da ne moremo zlepa pričakovati, da bi se Stalinov režim izpremenil. Padlo bo še veliko žrtev na morišču, preden bo Rusija v resnici postala demokratska država.

Za svetovno razstavo v Newyorku, ki se bo začela 1. 1939, že delajo velike priprave. Med drugim je v velikem paviljonu razstavljeno, kak bo svet čez 200 let. Pred seboj vidimo model zračnega pristančiča za raketna letala, kakršne si je razstavljalec zamislil, da bodo čez 200 let.

Ujetniki v ledu in noči

Vse časopisje sveta se te dni ukvarja z usodo tistih sovjetskih znanstvenikov, ki nekje v Severnem ledenem morju plovejo v zimi in noči na ledeni plošči, prepušeni silam divje narave. Ni čuda, če se zlasti sovjetska oblast na vse načine trudi, da bi ujetnike rešila grozeče katastrofe.

Sovjetija si je nadela veliko nalogo, da bi okoli Severnega tečaja našla pot na drugo stran zemeljske oble. Sprva so bile klimatične razmere na skrajnem severu takemu podjetju sila ugodne. Sovjetski letalci so že preleteli nevarne pasove tega ozemlja in sovjetski parniki so že prevozili precejšnje razdalje od Murmansk do Vladivostoka. Sovjetija je organizirala že celo ministrstvo »Glavna uprava severne morske poti«, ki jo vodi znani profesor Schmidt Oton. Ta znanstvenik je bil že prepričan, da je najkrajša pot skozi Ledeno morje najdena.

Začeli so že v tistih, doslej neobljudenih obalnih krajih sejati arktično pšenico, ki baje dobro uspeva. Začeli so tjakaj že naseljevati ljudi. Ustanavljali so obrežne postaje, kjer so bila skladišča premoga in drugega kuriva za letala in ladje. Pod 70 stopinj severne širine in še višje gori so nastala nova mesta in nove naselbine: Ikarga ob Jeniseju, Norilsk vzhodno od nje, Nordvikstroj pri rtu Nordvik, Port Tiski ob izlivu reke Lene itd.

Toda pomisliti je treba, da so te kraje, v katerih poprej ni prebival človek, naselili z izgnanci, katerih je velikansko število tukaj tudi pomrlo. Vmes pa je sovjetska oblast skušala svoj načrt izvesti ter dobera izpopolniti novo kratko pot iz Evrope v Ameriko in Azijo. Desettisoče ljudi je te poskuse plačalo z življenjem. Vse to so rdeči znanstveniki poskušali zato, da je nekaj let sem v tamkajšnjih krajih vladalo bolj milo podnebje.

Naenkrat pa je prišlo preobrat. Že so v Moskvi mislili, da lahko kar odpro novo pot. Toda leta 1937 je izmed ladij, ki so bile poslane po tej poti, ostalo v ledu nič manj kakor 26 ladij, ki niso mogle na cilj svojega pota. Tem ladjam je na pomoč hitelo sedem ledolomilcev. Vse te ladje je zajelo severno ledovje in jih še danes drži. Severni led žene nesrečne ladje po morju ter jih ne izpusti. Ladja »Rabochij« se je že potopila, ker jo je ledovje zmečkalo. Trije ledolomilci so zašli v plavajoče ledene plošče, ki jih sedaj ženejo daleč tja proti severnemu tečaju, in to v silni zimi in noči. Nad 1000 kilometrov jih je že zaneslo.

Na nesrečnih ladjah pa je stotine ljudi, ki niso bili pripravljeni na tako dolgo potovanje v polarni zimski noči. Med njimi razsaja skorbut in druge bolezni. Kdo ve, koliko jih bo še kdaj videlo solnce nad seboj! Naravne sile so pač močnejše kakor pa volja despotov. Zaradi tega je seveda sovjetska oblast v Moskvi vsa iz sebe. Zlasti jih je prizadelo, ko so sovjeti izgubili veliko zračno ladjo, ki je šla na pomoč tistim štirim nesrečnikom, ki plovejo nekje na razbiti ledeni plošči.

Sovjeti sedaj iščejo krivce. Dva Schmidtova sodelavca so že ustrelili, češ da sta saboti-

rala. Kaj pa čaka profesorja Schmidta samega, če se vsa zadeva nesrečno konča? Nad možem znanosti visi Damoklejev meč, ki ga grozi ugonobiti, ker ni mogel premagati naravnih sil, katerih doslej se nihče ni ukrotil. Sovjeti pač prenaajo zahtevajo uspehov. In vendar je le s počasnimi poskusi, ki stanejo manj žrtev, mogoč trajen uspeh.

Kaj pravi kino

Prav posebne filmske zvezde

To so žuželke, ki tudi nastopajo v filmih. Za posnetek letanja in utripanja kril žuželk je potreben poseben aparat, pravo pravcato čudo tehniške vede. Za neki film je bilo treba posneti rogača. Na platnu je videti prizor z rogačem zelo preprosto, a upodabljanje rogača za na platno je jako težava zadeva. Rogaču se nič kaj dobro ne zdi, ko ga filmski človek prime s pinceto in ga postavi v svetlobo 30.000 svetločrne elektrike. Na desni in na levi kamere sta dva žaromet, oziroma projektorja s po 14.000 svetločrne. Od zadaj sveti še nekaj drugih žarometov. Čeprav vsebuje ta neskončna množina luči veliko toplote, pa je vendarle še premalo, da bi ogrela rogača, torej, da bi razpukrila in začel brenčati. Nato bi ga koj izpustil v svobodo in bi ga oprostili službe v filmu. Ker pa rogač tega ne ve, si na vse kriplje prizadeva, da bi se rešil pincete, dokler ne mine filmskega režiserja potrpljenje in si poišče drugega hrošča za nastop v filmu.

Medtem si moremo ogledati tisto čudovito napravo, ki se navidezno kar nič ne razlikuje od navadnega filmskega aparata, le da ima zadaj vstavljeno nekakšno okroglo pripravo. Ta čudovit aparat more v eni sekundi posneti 1500 posnetih sličic, tako da posname tudi najhitrejši utripi žuželčnih kril, kar pa je na platnu videti povsem naravno. V notranjosti kamere je vrtiljig venec samih zrcal, tako da vrže sleherni zrcalce sličico filmanega predmeta na filmski trak. Posnetek se izvrši neposredno. Ko blisk vrteča se zrcalca oddajajo vsa podrobna gibanja filmu, ki prav tako bliskovito brzi dalje. Najprej pritiskne režiser na gumb in zrcalca se zavrtijo in že je 50 m filma v aparatu. Aparat deluje z brzino 100 km na sekundo.

S tem aparatom so posneli za film že letanje ptic, kot kolibrijev, golobov, orlov in jastrebov.

Najbolj urno utripa s krili naša navadna muha, in sicer po 330krat v eni sekundi. Storklja zgane s perutnicami po 14krat v sekundi, pelikan po 11/krat.

Opisani aparat za posnetek najhitrejših gibov za filmske predstave more posneti v sekundi tudi do 6000 posameznih sličic. Aparat zlasti služi za kulturne filme, ki prikazujejo življenje metuljev, čebel, čmrljev, dalje kač, rib in drugih živali. Taki filmi so zelo zanimivi in poučni, le žal, da jih skoraj nikoli ne vidimo.

St. 56.

Rebeka prosi

Nenadno pa je pristopila Rebeka, pokleknila pred Roveno in poljubila rob njenega plašča. »Prosim vas veliko milost, da bi smela svojo pot nadaljevati v vašem varstvu. Ne prosim toliko zaradi svojega starega očeta ali same sebe, marveč zaradi bolnika. Če se mu zgodi kaka nesreča, boste še na smrtni postelji obžalovali, da moje prošnje niste hoteli uslišati.«

Besede mlade Judine so Roveno tako ganele, da je prosila Cedrica, naj dovolji Judoma potovati v njihovi družbi. Starec ni ugovarjal, pač pa je Athelstane zahteval, naj Juda jedrsta zadaj: »Tam naj ju Vamba varuje s svinjsko kraččo.« »Oh, žal sem svoj ščit izgubil na turnirju. Sicer pa se je to primerilo tudi drugim še bolj šim vitecom, kakor pa sem jaz.« Athelstane je zalila jezna rdečica, saj je tudi on drugi dan boja izgubil svoj ščit. Roveno je ta Vambova opazka tako razveselila, da se je na glas zasmejala. Da bi Rebeko vsaj malce potolažila zaradi Athelstanove surovosti, jo je pevalila, naj jedit poleg nje. Judinja pa se je umaknila nazaj k zadnji straži, češ: »Moja družba se ne poda tako plemeniti pokroviteljci.«

Naše nagrade so lepe in vredne

Ljubljana, 14. februarja.

V Stritarjevi ulici sta kar dve veliki okni, namenjeni »Slovenečim« nagradam. Okno tveke Mayer smo že opisali. Nasproti pa je tveka Krišper tudi dala na razpolago celo okno za nagrade, ki smo jih kupili tam. Pri tej tveki smo kupili 27 nagrad, samih lepih in splošno koristnih predmetov. Vse nagrade niso mogle v okno in jih je nekaj še v trgovini. Pred oknom se ustavljajo v velikem številu ljudje in si žele, da bi zadeli ta ali oni predmet. Krasen je jedilni servis za šest oseb z modrim robom in prav tak servis z zobčastim robom. Tu sta dva lepa kavna servisa in dva moka servisa, dalje lepa kuhinjska garnitura za dišave, ki šteje 14 kosov, dalje porcelanast servis za pecivo, dve garnituri po šest skodelic za čaj s krožnikom. Prav lepa sta tudi servisa za liker in sicer eden z rumenim podstavkom, drugi pa črna slika, servis za kompot, dva servisa za vino in sicer eden bel brušen, drugi pa rožnat. Tu je kaseta z jedilnim priborom za deset oseb (24 komadov). Velika brivska necesera v usnju, lepa je damska torbica iz usnja, prav tako

70 cm visok kovčeg, praktična termos steklenica in prav pripravna za vsako gospodinjstvo bo 2 m široka, 3 m dolga preproga iz linoleja. Gospodične še najbolj občudujejo manikirno pripravo, moški se zanimajo že bolj za čelaso necesero. Prav lep je keramični kip Marije, ki ga bo tudi dobil eden izmed izžrebancev. Tu sta dva nahrbtnika in sicer en moški in en damski, v trgovini pa je še ena kaseta z jedilnim priborom za šest oseb (24 komadov). Kdor bo ta darila zadel, bo vesel, ker so res pripravna in praktična za slehernega.

Na sv. Petra c. 60 razstavlja tveka z mlekarskimi potrebščinami Kristof pet modernih Lesce plugov. Plugji so razstavljeni na dvorišču. Te plugje si seveda največ ogleduje kmečko prebivalstvo, ki prihaja po opravkih v Ljubljano. Plugji so res lepi in moderni, rezila pa iz najboljšega jekla. Ko bodo rezali našo zemljo za setev in kruh, bodo njihovi bodoči lastniki gotovo hvaležni »Sloveneč«, da jim je pripravil tako lepa darila. Občinstvo vabimo, naj si naša darila ogleda pri teh tvekah, kakor tudi pri drugih, katere bomo še opisali.

Celje

c Nagradno žrebanje naročnikov dnevnega »Sloveneč« se bliža. 76 lepih nagrad v vrednosti 75.000 din bo razdeljenih med naše naročnike. Poravnajte naročnino za mesec februar, prigrisite pa se tudi novi naročniki in plačajte vsaj za tri mesece naročnino. Le nekaj dni je še čas. V veljavni Stermecki v Prešernovi ulici sta razstavljeni dve nagradi: kompletni kuhinjski pribor in fino blago za moško obleko s celo prilogo. Ne zamudite ugodne prilike!

Oglejte si komplet kuhinjski pribor pri tveki Stermecki v Celju. (Žrebanje bo 24. t. m.)

c Zelen smrti. V celjski bolnišnici so zaspali v Gospodu: 50 letni delavec Franc Dežman iz Teharij, 36 letni posestnik Ivan Gajšek iz Brezja pri Sv. Jurju, 83 letna dinarica Ivana Jelene iz Vode pri Slivnici, 62 letna vdova in zasebnica Ana Kotin iz Celja, 33 letni delavec Znidar Friderik iz Košnice pri Celju in 60 letna postrežnica Katarina Fibiger iz Celja. Naj v miru počivajo!

KINO UNION

predvaja danes zadnjikrat zabaven film
»VALČEK NA LEDU«
(v nemškem jeziku)

c Patrona je eksplodirala. V Breznem pri Vitanju se je v nedeljo pripetila huda nesreča. 21 letnemu posestniku sinu Pesjak Jožetu. Ko je šel na podstrežje, je našel patrono, katero je neprevidno obračal, da mu je eksplodirala in mu odtrgala prst desne roke. Dobil je tudi težke poškodbe po glavi in rokah.

Kino METROPOL Celje
javlja, da vas vabi genialni režiser, igralec in pisatelj Sacha Guitry na premiero svojega veličastnega filma

KRONSKI BISERI

Historija sedmih, neobičajno velikih, prekrasnih biserov, katere je poklonil papež Klement VII. svoji nečakinji Katarini Madicis na dan njene poroke. — Dopolnilo: najnovejši journal.

c Napad iz zasede. V Lahovni pri Mar. Gradcu sta v nedeljo zvečer napadla 29 letnega posestnika Klanca sina Lenarta Martina dva fanta iz iste vasi ter ga močno pretepla. Lenart je dobil težke poškodbe po obrazu ter so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

Kranj

Planšarski tečaj v Trzinu je priredil okrajni kmetijski odbor. Prvi dve predavanji sta bili v ponedeljek, 14. februarja, v meščanski šoli. Predavala sta komisar za agrarne operacije in okrajni kmetijski referent iz Kranja.

Na plesu so se spopadli. V nedeljo zvečer se je zbralo v neki gostilni v Kranju veliko ljudi, ker je pa predpustni čas, so se tudi živahno zavrteli. Okrog enajstih ponoči je nehoti sunil pri plesu neki fant s komolcem v K. Janeza, posestnika iz Klanca, ki se je zaradi tega začel razburjati in razgrajati po gostilni. Hotel je tudi dežansko napasti tega fanta, vendar se je ta ubranil in ga z roko udaril po obrazu. Ker pa je imel fant na roki prstan, je dobil K. lažjo poškodbo. Fant je je urnih nog pobral iz gostilne, ker je poznal K. Janeza kot velikega razgrajalca, in mu je tudi srečno ušel. Toda K. Janez še tudi potem ni miroval v

Kulturni obzorik

O slovaško-slovenskih kulturnih stikih

Koloman G. Gerardini, slovaški pesnik, ki je izdal pred kratkim zbirko lirskih pesmi »Rosa v kelihu«, urednik mladokateoliške revije »Pravica« in urednik Slovenske Matice v Turčianskem Sv. Martinu, se je pred leti nekaj mesecev mudil v Ljubljani z namenom, da se seznani s slovensko moderno poezijo. Ko se je povrnil v svoj kraj, je začel sistematično s prevodi iz slovenske moderne poezije, ki jih misli izdati v kratkem času v posebni zbirki. Mladega slovaškega kulturnega delavca, ki je pokazal toliko ljubezni do slovenske pesmi, je naprosil naš urednik, naj mu odgovori na nekaj stavljenih vprašanj o medsebojnih slovaško-slovenskih kulturnih stikih. Članek je bil pripravljen za našo slovaško prilogo, pa ga moremo šele danes priobčiti.

»Kako ste prišli na idejo, prevajati slovensko moderno pesem?»

»Moje zanimanje za slovensko književnost in slovenski narod sploh se je začelo v času, ko je bil v Bratislavi prof. Lojze Uršič. Globokšeje spoznanje slovenske kulture sem si osvojil v razgovorih z dr. Jožom Kosorinom, ki se je tedaj vrnil iz Ljubljane, kjer je bival na podlagi zamenjave, kakor je dogovorjeno med katoliškim dijaštvom. Ko pa je L. 1933 prišel v Bratislavo prof. Viktor Smolej, sem se z njim spoprijateljil ter se trdno odločil, da moram iti v Slovenijo. Nabavil sem si slovar ter sem s pomočjo Korosina in Smoleja prevedel prve pesmi slovenskih pesnikov za naše časopise »Slovenske pohľady«, »Elán« in »Postup« in to iz Sardenja, Gradnika, Pogačnika, Zupacica, Tauferjeve in Lovrenčiča. Pri prevodu sem imel velike težave, ker nisem mogel dočakati odhoda v Slovenijo in tam elišati živo slovensko besedo ter videti na lastne oči to, kar bi hotel o Slovenceh povedati svojim mladim Slovakom. Končno sem doživel tudi to. L. 1935 jeseni sem prišel v Ljubljano. Navezal sem atike z živimi literati v Ljubljani in sem jim hvaležen za sprejem, kajti nihče bolj ne zbliža prevajalca z avtorjem kot osebni stik. Spominjam se, da sem prevod Zupaciceve pesmi »Naša beseda« prebral Zupaciču ter mi je bilo v veliko zadoščenje in v vzpodbudo k nadaljnjemu delu, ko sem videl njegovo zadovoljstvo.«

»Kako poznajo Slovaki slovenske probleme in kaj se mora spremeniti, da se bo povečalo zanimanje Slovencev za Slovake in Slovakov za Slovence?»

»Na žalost moram priznati, da Slovaki — vsaj širše vrste — niso dosti informirani o življenju

Sport

Svetovno in evropsko prvenstvo v lednem hokeju

Pretekli petek so se v Pragi pričele prve tekme za svetovno in evropsko prvenstvo v lednem hokeju. To je 23. mojstrski turnir Ligue Internationale de Hockey sur Glace. Udeležba je to pot posebno številna. Svojo prijavo so poleg branilca svetovnega prvenstva, Kanade, oddale še evropski prvaki Anglija, dalje Amerika, Nemčija, Švica, Avstrija, Letonska, Litva, Norveška, Poljska, Madžarska, Romunija, Švedska in domačini, Češkoslovaška. V zadnjem trenutku je najavila svojo udeležbo na tem turnirju tudi Francija.

Prejšnje čase je tako, čim je bilo razpisano tekmovalje za prvenstvo, vsak, kdor se je zanimal za ledni hokej, že vedel, kdo bo svetovni prvaki, kakor hitro je prebral na listi udeležencev ime Kanade. Zdelo se je, da bi bilo popolnoma izključeno vreči zmagovalno Kanado, ki je kar po vrsti z visokimi rezultati tolkla vse evropske državne reprezentance, iz sedla. Ta stvar pa se je v zadnjih letih prav močno izpremenila. Ne morda zato, ker bi se bil kanadski hokej poslabšal, pač pa zaradi tega, ker so v matici lednega hokeja, v Kanadi, začeli sestavljati deželno reprezentanco z mnogo manjšo skrbjo in pazljivostjo. Leta 1935 so Američani ugrabili Kanadcem ponosni naslov svetovnega mojstra, in čeprav si je v obeh naslednjih letih Kanada spet priborila svoj izgubljeni naslov svetovnega prvaka, je vendar Anglija leta 1936 v Garmisch-Partenkirchenu »zapljenila« Kanadi komaj priborjeni naslov. V silajni igri so Angliji porazili presenečene Kanadce.

V Pragi bodo Kanado zastopali Sudbery Wolcotts. To moštvo je letos odigralo v Evropi precej tekem, pa ni utegnilo prav nikoder nikogar navdušiti za svojo igro. Brez dvoma so mnogo slabši, kot so bili njihovi slavni predniki. Svetovni mojstrski turnir po tem takem to pot za Kanado ne bo prav nikakšen trening na engol. Še bolj pa je odprto vprašanje evropskega prvenstva. Zadnja leta so se nekatere evropske

države v tej sportni disciplini razvile skoraj enako močno. Te države imajo tudi približno enake šanse za osvojitve prvenstva. V prvi vrsti bi bila to Anglija, ki ima po vsem videzu še najbolj izenačeno moštvo; v njenih vrstah so — kljub vsem zanikanjem — še vedno nekateri kanadski igralci — in to ne slabi! Vsega upoštevanja vreden nasprotnik je dalje Češkoslovaška, ki je tudi sicer že ponovno nosila naslov evropskega mojstra. Dalje prihajata do besede še Švica in Nemčija. Tudi Avstrija ni šibka, po vsem videzu pa bo — kljub avstrijskemu optimizmu vendarle ostala to pot še precej daleč zadaj. Letos povrh drugega tudi ni mamo na razpolago rezultatov, po katerih bi utegnili ceniti trenutno moč vodilnih inozemskih ekip. Prejšnje čase je Avstrija imela pri evropskem prvenstvu precejšnjo besedo; zadnja leta pa se zdi, da je tam nastalo v razvoju precejšnje zatijše. Za svetovni turnir so letos Avstriji sestavili svojo ekipo iz igralcev W.E.V.a in E.K.E.a. Ti dve moštvi sta tolkli kar v kompletni zasedbi, celovskega Kaca, ki je tako nesumisljeno nezdoljiv oroh našim Ilirijanom! Pa kako! S 3:0, 16:0 sta tolkli Kaca! Pri nas je pa ledni hokej res še precej, precej v povojih!

Težko je oceniti Poljake. Njih prav tako kakor Avstrijcev ni bilo pri zadnjem prvenstvu v Londonu, švedi se bodo to pot spet pojavili na ledni ploskvi; ker pa nimajo prilike za težja mednarodna srečanja in intenzivni tekmovalni promet, se najbrž niso še docela seznanili s posledicami na novo vpeljanih izprememb v igri. Romunija, Letonska in Litva so sicer precej napredovale, vendar pa še zdaj ne spadajo v prvi evropski razred. Madžari utegnejo biti nevarni nasprotnik. Igrajo z velikim znanjem in še z večjim temperamentom. Tri dežele, kjer je ledni hokej že precej razvit in spada na evropski nivo, pa se te konkurence v Pragi ne bodo udeležile. Pogrešali bomo v Pragi Belgijo, Holandijo in Italijo.

Rekorden „Orožnov smuk“

Maribor, 14. februarja.

Letošnji »Orožnov smuk«, ki ga prireja že od leta 1935 agila mariborska podružnica Slovenskega planinskega društva, je letos uspel nad vsako pričakovanje. Prijavilo se je skupno 36 vozačev iz Maribora, Ptujja, Ruš, Selnice, Radvanja, Srednjega, Pobrežja in Zgornje Poljske. Udeleženci teka so se zbrali v soboto zvečer v Mariborski koči, kjer so se v med seboj spoznali, nakar je zavladalo pravo planinsko razpoloženje. Kmalu po večerji pa so se seveda podali vsi na počitek. V nedeljo je že na vse zgodaj pričel dirandaj. Mazalo se je smucke, izkušenejši so dajali nasvete novincem itd. Točno ob 6 so vozači odšli na progo pod vodstvom vsakoletnih vodij g. Korena in Hribarja. Vremenske prilike so bile prireditvi izredno naklonjene. Sneg je bil dober, v senčnih legah celo prišč. Tudi sonce je večkrat pozdravilo vztrajne vozače, dočim je po Senjorjevem domu počastilo prireditve izdatno naletavanje novega snega. Razpoloženje udeležencev Orožnovega smuka je bilo odlično. Naporna proga 32 km dobre volje ni mogla pregnati. Po izdatnem kosilu, ki je bilo pripravljeno na Senjorskem domu, so »Orožnovci« pohiteli, da pravočasno prispejo na cilj v Vuzenico. Tu je seveda do odhoda vlaka bilo spravevanja, kritiziranja, čestitanja itd., nakar so se vsi skupaj vkrcali v večerni vlak, ter veselo pevajoč prispeli v Maribor. Vsi udeleženci so hvalili odlično organizacijo prireditve ter zagotovili svoje sodelovanje tudi na prihodnjem teku.

Slovensko planinsko društvo namerava drugo leto izvesti »Orožnov teke« v velikem obsegu ter propagirati istega po vsej Jugoslaviji in tudi v inozemstvu. Nedvomno bi se tako za lepo Pohorje dvignilo zanimanje.

Zanimiv je pregled dosedaj izvedenih Orožnovih smukov:

L. 1935 vozilo	14. odstopilo	7. na cilj prispelo	7
L. 1934 vozilo	25. odstopil	1. na cilj prispelo	24
L. 1935 vozilo	32. odstopilo	6. na cilj prispelo	26
L. 1936 vozilo	51. odstopilo	4. na cilj prispelo	47
L. 1937 vozilo	26. odstopil	1. na cilj prispelo	25
L. 1938 vozilo	36. odstopilo	7. na cilj prispelo	49

skupaj vozilo 204, odstopilo 26, na cilj prispelo 178

Smolej odšel na Finsko

Vašemu poročevalcu je danes sporočil naš olimpijec Smolej, da potuje na poziv JZSZ nočoj v Lahiti na Finsko na svetovno smučarsko prvenstvo. Želimu našemu odličnemu smučarju srečno pot in obilo uspehov.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

JZSZ (stabilno). Izredna seja upravnega odbora v torek, 15. t. m., odpade ter se bo vršila seja tehničnega odbora isti dan ob 20. uri.

SK Reka (smučarska sekcija). Redni članski sestanek bo v sredo, 16. t. m., ob 20. uri, namesto v sredo, v gostilni Oblak, Tržaška cesta. Polnoštevilo — Načelnik.

V torek, dne 15. februarja t. l. bo v gostilni pri Oblaku (Tržaška cesta) obvezen sestanek vseh članov nogometne sekcije Zadržek ob 8 zvečer. Obenem naj prinese vsak s seboj opremo, kar jo ima še doma. — Načelnik.

Sportni klub Ljubelj v Trzinu vabi vse šlane in prijatelje na redni občni zbor, ki se bo vršil 30. t. m., ob 10 dopoldne v hotelu Pošta z občinskim dvorim redom. V primeru, da bi občni zbor ob 10 ne bil sklicen, se bo vršil pri ure kasneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom in bo sklepčen ob vsakem številu navzočih. — Odbor.

Razpis

tekmovalni ob priliki 1. izločitve gorenjskih smučarjev v Bohinju v dnevi od 19. do 20. februarja 1938.

Sobota, 19. febr. 1938: Ob 14 pred Oblakom domom na Bistrici: Starta za teke na 18 km, 6 km in 3 km za senjorje in juniorje — pravico do nastopa imajo vsi smučarji.

Nedelja, 20. febr. 1938: Ob 8 za Gradcem nad hotelom Bellevue: Start za »slalom« za senjorje in juniorje, tekmuje se v razredih — ocenjuje v celoti. Vodstvo tekme si pridržuje pravico prenesti tekmovalje na drug teren.

Ob 14 na Hanssenovi skakalnici: Skoki za kombinacijo in solo skoki, pravico do nastopa imajo samo verificirani tekmovalci JZSZ. Trening na skakalnici dovoljen do nedelje, in sicer do 12. ure.

Splošna določila: Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSZ, vendar imajo izjemoma pravico do nastopa tudi neverificirani tekmovalci. Pravico do tekmovalja za klasično prvenstvo GZSP imajo samo verificirani tekmovalci GZSP, to tekmovalje se bo vršilo skupno z ostalimi tekmovalci, vendar bo ocenjeno leeno. Isti predpisi veljajo za skoke. Vsa verificirana tekmovalca nastopi na lastno odgovornost! Prijave (za klasično kombi, GZSP na Zvezinih prijavnicah), je poslati do četrtka, 17. t. m., na GZSP ali do 12. ure v soboto, dne 19. t. m., oddati v pisarni GZSP v Bistrici. Zrebanje startnih števil bo za vse discipline v pisarni GZSP v Bistrici v soboto, 19. t. m., točno ob 13. uri. Zrebanje lahko prisostvujejo samo delegati klubov in vodje moštev. Vsi zmagovalci v posameznih disciplinah prejmejo krasna darila, ostali plakete ali priznanice. Razpisni rezultati in razdelitev daril bo v nedeljo, dne 20. febr., ob 18. uri v Bistrici.

Nastanitev in prehrana. Vsi juniorji imajo brezplačno prenočišče, ostali tekmovalci bodo nastanjeni po hotelih in gostilnah — po globoko znižani ceni. Za ceno prehrano je preskrbljeno.

Prevoz. Prevoz od postaje do Sv. Janeza za eno smer na kmečkih sancah 8 din, Od Sv. Janeza do Hanssenove skakalnice na že omenjenih sancah v eno smer 5 din. Iz Boh. Bistrice do skakalnice na kmečkih sancah v eno smer 5 din.

Potrditve o udeležbi. Vsem onim, ki se bodo poslužili polovične vozine, ki bo najbrž dovoljena za vse izlete dni, bo izdala potrebna potrdila pisarna GZSP, in sicer v nedeljo popoldne pri Hanssenovi skakalnici.

etvu, šolski organizaciji, zdravništvu itd., v vseh panogah, ki so blizu njihovemu zanimanju.

»Kakšne načrte imate za bodočnost?»

»Najprej naj omenim to, o čemer smo razpravljali tudi v Ljubljani, namreč, da imamo namen v Bratislavi čim preje ustanoviti prijateljsko slovenskega naroda svoje posebno društvo, ki bi ga naslovili kratkoma: »Društvo prijateljev slovenskega naroda« (Spolok priateľov slovenskeho naroda), kjer bi sistematično uredili svoje delo. In podobno društvo naj bi se ustanovilo tudi v Ljubljani. Za sedaj pa pripravljamo antologijo iz slovenske moderne lirike. Kakor vam je znano, sem prevedel in tudi že objavil v naših literarnih časopisih kakih 50 pesmi iz slovenske moderne. Skoraj vsi pisatelji zadnjih 40 let od Zupaciča do najmlajših naj bi bili v njej zastopani. Upam, da jo bom že letos mogel dati v tisk, seveda, ko ga bodo prej pregledali moji slovenski prijatelji. V časopisu »Pravica« pa bom tudi nadalje registriral naše kulturne zadeve, zlasti knjige, o katerih bi pa želel, da bi jih naše in naše založbe pošiljale med seboj v oceno. Literarni kritik dr. A. Mráz, urednik »Slov. Pohľady« ima namen, še letos posvetiti dvojno številko te največje slovenske revije jugoslovanskim književnostim ter seveda tudi slovenskim odmeriti zasluženo mesto. Upajmo, da se bodo ob tej priliki moji rojaki mogli poučiti o Slovenceh, ki so mi tako prišli k srcu in v slovenski književnosti, ki me je za vedno pritegnila. Upajmo, da naše delo ne bo zastoj in da se bodo simpatije, katere danes k vam izražam naš narod, vedno bolj poglobljale ter da bodo naši medsebojni stiki še pogostejši. Naj nam Bog pomaga v tem radostnem delu.«

Trbovlje

Preimenovanje šol. Bivši drž. ljudsko šolo v Trbovljah — Vode je preimenovala kr. banska uprava v I. drž. ljudsko šolo Trbovlje. To edino ustreza krajevemu položaju Trbovlj in je v skladu z obstoječimi poštami uradi. Za preimenovanje gorenje šole pa ni nihče zaprosil, temveč je kr. banska uprava sama preimenovala tudi to šolo, da ne bo v dolini zmešnjav.

Braslovče

Pokopali smo blago ženo, dobro mater, gospo Ano Turnšek roj. Vodovnik, staro 62 let. Bila je izredno dobra, verna, skrbna in ljubeča mati. V upanju na zdravje je potrpežljivo in vdana v božjo voljo prenašala vse trpljenje za časa bolezní. Toda božja Previdnost je hotela drugače, iztrgala je iz naše srede ljubljeno in nepozabno nam mater. Ob krsti se je z ganljivim govorom poslovil od matere g. p. Simon iz Stične kot zastopnik najmlajšega sina Ivana. Pogrebne obrede je opravil domači župnik g. Atešek ob asistenci patra Simona in kaplana g. Ramšaka. Ob odprtem grobu je govoril domači g. župnik, lepo je orisal njeno življenje, posvečeno v tih skromnosti Bogu in otrokom. Malokatero oko je ostalo suho, ko so polagali v grob krsto s truplom naše nepozabne matere. Bog dati svoji zvesti služabnici zaslužen plačilo!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Prosvetnim društvom in našim odrom priporočamo za razvedrilo naslednje spevoigrice in kuplete: 1. Cerar D., Čevljari in vrag. Opereta v dveh dejanjih za moške in ženske vloge s klavirjem, 48 dinarjev. — 2. Grum A., Kupleti za en glas s klavirjem, I. zv. Kranjske šege in navade 6 din. — 3. Grum A., Kupleti za en glas s klavirjem, II. zv. Učeni Mihec. Slabi časi 8 din. — 4. Grum A., Kupleti za en glas s klavirjem, III. zv. Nezadovoljnež. To zares užitek ni. 8 din. — 5. Grum A., Deset kupletov za en glas s klavirjem 26 din. — 6. Jobst A., Čevljar-zdravnik. Spevoburka za dva moška glasova in klavir. 25 din. — 7. Tomc M., Rdeča kapica. Mladinska spevoigrice za moške in ženske vloge. 28 din. — 8. Vodopivec V., Srce in denar. Spevoigrice v enem dejanju za moške in ženske vloge s klavirjem. 30 din. — 9. Vodopivec V., Kovčev študent. Spevoigrice v treh dejanjih za moške in ženske vloge s klavirjem. 32 din. — 10. Vodopivec V., Povodnji mož. Groteska v enem dejanju za moške in ženske vloge s klavirjem. 18 din. — 11. Cerar D., Ponočnjaki. Spevoburka v dveh dejanjih. 28 din. — 12. Cerar D., Možička sem nabila. Kuplet za ženski glas. 5 din. — 13. Cerar D., Tako je bilo. Kuplet za moški glas (tenor). 5 din. — 14. Cerar D., Nos. Kuplet za moški glas. 6 din. — 15. Cerar D., Srčki. Kuplet za ženski in moški glas. 6 din.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 15. febr.: 11.00 Solska ura: Kako tudi učenci in učenke lahko pomagajo, če nastane nenadoma nesoglasje ali nesreča (g. dr. Fr. Mis) — 12.00 Wurliske orgle (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Napovedi — 13.20 Narodne pesmi (g. Fr. Lapša in Radijski orki.) — 14.00 Poročila — 15.00 Kmečki trio — 15.40 Kršćanstvo in nacionalizem (g. dr. Fr. Veber) — 16.00 Napovedi, poročila — 16.30 Nac. ura — 16.50 Zabavni zvočni tednik — 17.00 Plesna glasba (B. Adamčević fantije) — 17.30 Schubert-Urbach: Iz Schubertove sklerike (pl.) — 18.00 Klavirski koncert ruske glasbe (g. profesor M. Lipovšek) — 18.30 Napovedi, poročila — 18.45 Laska glasba, igra Radijski orkester. Sreda, 16. febr.: 12.00 Šramli igraji (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Napovedi — 13.20 Odmerni iz Španije (plošče) — 14.00 Poročila — 15.00 Mladinska ura: Febrinar v naravi (g. Miroslav Zor) — 15.30 Glasbene slike (plošče) — 16.00 Preskrba brezposelnih delavcev (g. R. Smeruš) — 16.30 Napovedi, poročila — 16.50 Nac. ura — 17.00 Uvod v prenos — 17.30 Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani: v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar), v II. odmoru: Napovedi in poročila.

Dragi programi

Torek, 15. febr.: Belgrad: 20. Koncert komedijantov, 20.30 Komorni koncert, 21.30 Plošče, 22.30 Vokalni koncert — Zagreb: 20. Opera — Dunaj: 19.40 Operna in operetna glasba, 20.40 Slavljeni večer na ploščah, 20.45 Mozart-Schubert-Wolff-Bruckner, 21.30 Plesna gl. — Budimpešta: 19.15 Stare madžarske koračnice, 20.30 Plošče, 21.45 Orkestralni koncert, 22.30 Ciganski orkester — Rim-Bari: 17.15 Plesna glasba, 21. Koncert glasbenega društva, 22.15 Ibrane pesmi, 22.45 Plesna gl. — Praga: 22.15 Plesna glasba — Varšava: 20. Salonski kvintet, 21. Simfonični koncert, 22. Plesna glasba — Sofija: 20.30 Komorni koncert, 21.15 Slovenske pesmi, 22. Laska in plesna glasba — Beč: 19.10 Uvertura, 20. Pustna glasba, 21. Italijanske in madžarske vojaške godbe — Köln: 19.15 Plesni večer — Hamburg: 19.10 Vredljiva opera, 20.40, 20.30 Plesni koncert — Lipsko: 19.10 Francoska klavirska glasba, 19.30 Masenetova opera — Manoa: Köln: 19.10 Karneval — Stuttgart: 19.15 Operna plesna glasba, 20. Zabaven program, 21. Handlov ciklus —

Maurice Leblanc:

37

Izredne pustolovščine Arsena Lupina

Otok tridesetih krst

Ze jo je zgrabil in z nepremagljivo kretnjo jo je upognil, jo prevrnil in jo položil na divan. Iz žepa je vzel vrvi in jo trdno povezal. Nato je bilo trenutek odmora in miru. Obrisal si je znojno čelo in si natočil kozarec vina, ki ga je z enim požirkom izpraznil.

»Tako je boljše,« je rekel in postavil vsako na svoj žrtve, »in tako je prav, priznaj. Vsakdo je na svojem mestu, lepota, ti povezana kot plen in jaz stojim in te teptam, kakor mi je drago. Sedaj se nič več ne zabavam. Začeli smo uvidevati, da postaja zadeva resna. Oh! ne boj se ničesar, malopridnica. Vovski en zlorabljen žensk. Ne, ne, to bi bilo igračkano z ognjem. Nisem tako neumen. Kako bi te potem pozabil? Le ena stvar mi lahko da pozabljeno in mir: tvoja smrt. In ker sva si v tem edina, je vse dobro. Kajti o tem sva se dogovorila, ali ne, saj hočeš umreti?«

»Da,« je rekla prav tako odločno.

»In hočeš, da umre tvoj sin?«

»Da.«

Zadovoljno si je mel roke.

»Izvrstno. Strinjava se in nepotrebno govorjenje je minilo. Sedaj pridejo na vrsto resne besede, besede, ki zaležejo, kajti ti pa dovoliš, da je bilo vse to, kar sem do sedaj govoril, samo prazno žvekanje, a? enako kakor je ves prvi del pustolovščine, kateri si bila na Sareku ti priča, samo otroška igra. Prava drama se šele začneja, ker si ti pomešana vanjo s srcem in mesom in to je najstrašnejše, draga moja. Tvoje lepe oči so jokale, a sedaj zahtevamo od njih solze krvi, dragica. Kaj hočeš? Še enkrat, Vovski ni krut. On uboga in usoda se je zagrizla vate. Tvoje solze? Nesmisel! Jokati moraš tisočkrat več kakor kdo

Tepihe (tekače)

od 15 din, predposteljnike od 28 din naprej, preproge velike od 160 din, kokosove tekače, zavese za okna, posteljna pregrinjala, blago za prevleke pohištva nudi veliko izbiro najceneje nova specialna trgovina

F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra c. 30

Pregrinjala kot zastere izgotavljamo takoj po niski ceni

Razpis

Občina Zreče, okraj konjiški, razpisuje pragmatično mesto

obč. tajnika-pripravnika

Šolska izobrazba: štiri razrede srednje ali nje enake strokovne šole.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbenih, je vložiti do 15. marca 1938 pri podpisani občini.

Uprava občine Zreče,

dne 11. februarja 1938.

Posetite

I. MEDNARODNO RAZSTAVO
AUTOMOBILOV V BEOGRADU

5.-15. marca 1938

Do danes največja razstava avtomobilov v Jugoslaviji. Sodelujejo vse svetovne tovarne z znamkami in modeli, ki se niso bili zastopani v naši državi.

Pojasnila: UPRAVA BEOGRAJSKEGA SEJMA,
BEOGRAD, SEJMIŠČE

Telefoni 28-326, 58-802. Poštni predal 535.

Razpis

Gradbeni odbor za zgradbo poslopja državne meščanske šole v Črnomlju razpisuje sledeča dela:

1. težaška in zidarska dela;
2. tesarska dela;
3. krovski dela;
4. kleparska dela;
5. mizarska dela;
6. ključavničarska dela;
7. steklarska dela;
8. slikarska dela;
9. plekarska dela;
10. pečarska dela;
11. tapetniška dela;
12. parketarska dela;
13. instalacije elektrike;
14. vodovodno instalacijo.

Načrti in vsi pogoji so interesentom razvidni pri vodstvu drž. meščanske šole v Črnomlju. Rok za stavitve ponudb je do 5. marca 1938.

V Črnomlju, dne 12. februarja 1938.

Gradbeni odbor

za postavitve poslopja drž. meščanske šole v Črnomlju.

Za vedno nas je zapustil naš ljubljani
soprog, dobri oče, brat in stric, gospod

Ignac Prosen

pekovski poslovodja

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 15. februarja ob dveh popoldne iz hiše žalosti Kranjska gora 55 na farno pokopališče.

Ljubljana, Kranjska gora, 14. II. 1938.

Zalujoča soproga Ivana

s sinčkom Ignacem in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda. Dne 1.—3. februarja: 1. Najmanjši znesek za mali oglas 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Dne 3.—5. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Čevljarski pomočnik
dobra moč, išče delo za takoj. — Bajc, Cerknica št. 13. (a)

28 let staro dekle

želi promeniti službo. — Najraje gre k samostojnemu gospodu. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Varčna gospodinja« št. 2235. (a)

Vajenci

17 let star fant

se želi izučiti za mesarja. — Johan Nemanič, Božakovo 14. (v)

Službodobe

Krojaškega pomočnika
sprejem. Koder, Moste pri Ljubljani. (b)

Krojaškega pomočnika
postnega in marljivega sprejme Mrevlje Linko, krojaški mojster, Mozirje

Mizarskega pomočnika
in vajenca sprejem. takoj. Cimerman, Dev. Mar. v Polju. (b)

Prodamo

Najboljši domačo salamo
in najfinjši sir — dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (i)

SEMENA

ptičje krmo, fižol in lečo za jelo — nudi najceneje

Dominik Bezenšek
trgovina s semeni

Ljubljana

palača Ljudske posojilnice

Najboljši
trboveljski
premog

brez prahu
koks, suha drva
I. Pogačnik
Bohoričeva 1 Telefon 20-55

»Kappel«

pisalni stroji

nemški kvalitetni izdelki. Najboljši material, lahek tek, najmodernejša konstrukcija. Večletno jamstvo. — Tudi na obroke. V vseh velikostih in cenah pri gen. zastopstvu

Kleindienst & Posch

Maribor, Aleksandrova 44

nasproti hotela »Meran«

Erfurtska semena

dobite v trgovini Pintar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14 (Novi Svet). — Telefon 23-67. (i)

Posestva

Stavbne parcele

pri kolodvoru Škofja Loka, poceni prodam. Suha št. 21, Škofja Loka. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naobraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Parcelo

poleg nove hiše, Resljeva cesta 4, v izmeri 512 m², prodam. — Informacije: telefon 36-36.

Denar

Hranilne knjižice

vrednostne papirje,

3% obveznice

za likvidacijo kmečkih dolgov

stalno kupuje

AL. PLANINSEK

LJUBLJANA

Beethovnova ulica 14,

telefon 35-10.

Stanovanja

IŠČEJO:

Uradniška družina

išče s 1. marcem trisobno stanovanje s pritlikinami izven centra Ljubljane, po možnosti s vrtno in ob tramvajski progi. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 2243. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

oddam takoj ali s 1. aprilom. Bolgarska 17. (č)

Vnajem

ODDAJO:

Žago - venecijanko

oddam ugodno v najem.

Suha št. 21, p. Škofja Loka.

(n)

Kupimo

Rdeč čebulček,

salato, krompir kifličar in domače korenjevo seme, kupujemo. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica št. 3

Gostilno

z inventarjem in zeleznadnim vrtno, kupim za 30.000 do 40.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Promet« št. 2131.

Tračnice

ca. 1000 m, rabljene, toda dobro ohranjene, za ozki tir, profila 6½—7, kupimo proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe poslati na: Metalno a. d., Celje.

Čitajte in širite

»Slovenca«

SOBE

Opremljeno sobico

takoj oddam. Bleiweisova

cesta 15, III. nadst.

levo. (s)

Vzajemna posojilnica

r. z. o. o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove

vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge in stare vloge izpod 5.000 Din se na zahtevo vsak čas v celoti izplačajo.

Nedvignjene stare vloge izpod 5.000 Din se bodo smatrale s 1. majem 1938 za nove vloge.

Vsajemna posojilnica daje kratkoročna posojila.

Pol milijarde novih blagajniških zapisikov

Belgrad, 14. febr. AA. Finančni minister je o emisiji novih blagajniških zapisikov v znesku 500 milij. din objavil sledeče:

Ministrski svet je na moj predlog izdal novo uredbo o izdaji blagajniških zapisikov. Ta uredba spremeni prejšnjo uredbo z dne 23. novembra 1935. Po novi uredbi se celotni znesek zapisikov, ki jih more glavna državna blagajna izdati, določiti na 1500 milij. din, včevši tudi bone, izdane po uredbi iz leta 1930; to pomeni zvišanje za pol milijarde v primeri z dosedanjim stanjem. Zapisiki se lahko izdajajo naenkrat ali v več emisijah z rokom od treh mesecev do treh let. Finančni minister lahko s svojim odlokom predpiše obliko in besedilo zapisika in določi višino obrestne mere. Obresti se vplačujejo naprej pri vpisu samem.

Kakor je znano, je finančno ministrstvo likvidiralo velikanske zneske letnih dolgov, nastalih pri izvršitvi proračuna prejšnjih let in izplačalo vse proračunske obveznosti do tega dne, tako da smo mogli priti v proračunsko leto 1937-38 z aktivnim saldnom obratnega kapitala. Razen izplačila prejšnjih nereguliranih zneskov, je glavna državna blagajna po zaslugi pomnožitve svoje blagajniške gotovine začela izplačevati vse državne upnike z gotovino, tako da ni danes v prometu niti enega nepogodbenega blagajniškega bona.

Namen nove polovice milijarde blagajniških bonov je pomnožiti obratni kapital državne blagajne in ji omogočiti po uspešni odstranitvi prejšnjih proračunskih primanjkljajev in zagotovitvi popolnoma normalne izvedbe proračuna, da poravnava kar najhitreje tudi najvažnejše izvenproračunske državne potrebe v zvezi s povečanimi izdatki za narodno obrambo in za gospodarsko povzdigo države. Nova uredba ustreza v današnjih razmerah še eni važni potrebi našega tržišča, namreč potrebi po kratkoročnih kapitalih, ki začnejo zaradi zbijanja gospodarskih razmer razpolagati s čedalje večjimi zneski razpoložljivih sredstev. V pričakovanju trajnih in ugodnih okoliščin pri izrabi teh sredstev, bo novi kontingent kratkoročnih zapisikov 500 milij. din, določen z omenjeno uredbi, pomenil tudi glade obrestovanja in glede naložbe zelo ugoden glasman, ki bo za prizadete denarne kroge velevažnega pomena in ki bo posredno v marsičem pripomogel k nadaljnjemu raz-

voju varčevanja in formiranja svobodnega narodnega kapitala.

Nova emisija obenem upravičuje vsa pričakovanja prejšnjih emisij, ki so po dosedanjih rezultatih doživele odlični sprejem na našem domačem denarnem trgu. Vpisovanje nove emisije se bo vršilo od objave uredbe v »Službenih novinah« dalje, to je od 15. februarja t. l. dalje. Obrestna mera znaša za trimesečne zapise 3½%, za šestmesečne 3¾%, za dvanajsetmesečne 4% in za zapise preko leta dni 5%. Vpisovanje bonov bo deležno vseh fiskalnih in drugih olajšav, ki so jim že dolej zagotovile uspeh na denarnem trgu.

Tepihe (tekače)

od 15 din, predposteljnike od 28 din naprej, preproge velike od 100 din, kokosove tekače, zavese za okna, posteljna pregrinjala, blago za prevleke pohištva nudi veliko izbiro najceneje nova specialna trgovina

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 30
Pregrinjala kot zastore izgotavljamo takoj po nizki ceni

K zakonu o zatiranju spolnih bolezni

Sklep državnega sveta

Belgrad, 14. febr. AA. Zakon o zavarovanju delavstva določa v čl. 54, da lahko dobe člani Urada nakazilo za zdravniško zdravljenje, če so nesposobni za delo. Tako je urad tudi tolažil zakon o prisilnem zdravljenju spolno obolelih ali je izdal nakazila samo tistim bolnikom, svojim članom, ki so za delo nesposobni, drugim pa ne, čeprav so bili spolno bolni. Ministrstvo za socialno politiko je pa izdalo odlok, da se imajo prisilno v bolnišnico odpremljeni člani urada voditi na račun urada, če so spolno oboleli. SUZOR v Zagrebu se je proti temu odloku pritožil na državni svet, češ, da je odlok v nasprotju s čl. 54 zakona o zavarovanju delavstva. Na njegovo pritožbo je državni svet izdal tale sklep:

Z zakonom o zatiranju spolnih bolezni z dne 28. marca 1934 se normira v javno korist splošna obveznost zdravljenja spolnih bolezni. V ta namen določa zakonodajalec v čl. 3 zakona, da ima vsakdo, kdor zbolí ali misli, da je zbolel za spolno boleznijo, pravico do brezplačnega zdravljenja in pregleda, če je njegovo stanje takšno, da ne prenese stroškov zdravljenja v državnih in samoupravnih zdravstvenih ustanovah ali pri okrajnih ali pri občinskih zdravnikih. Izjemoma pa te pravice nimajo po odst. 2 istega člena osebe, ki so zavarovane po zakonu o zavarovanju delavstva iz leta 1922, ki se imajo zdraviti v svojih zdravstvenih ustanovah. Torej ima stroške zdravljenja spolnih bolezni članov Urada za zavarovanje delavstva, če se ima to zdravljenje vršiti na iniciativno oboleva člana, nositi Urad po čl. 45 zakona o zavarovanju delavstva, ker se zdravljenje članov vrši

pri zdravstvenih ustanovah, kjer je zdravljenje za člana brezplačno. Prav tako ima pri prisilnem zdravljenju po čl. 6 zakona o zatiranju spolnih bolezni nositi stroške zdravljenja Urad za svoje člane, ne glede na to, ali je Urad v skladu s čl. 54, odst. 1, poslal člana na zdravljenje ali je pa dal pristane za takšno zdravljenje. Zdravljenje spolnih bolezni se vrši v javnem interesu, prisilno zdravljenje se ima vršiti po čl. 6 zakona tedaj, kadar pristojna oblast ugotovi nevarnost, da bi okužena oseba z načinom svojega življenja ali z malomarnostjo pri zdravljenju mogla svojo bolezen prenesti na okolice ali na ljudi, s katerimi pride v stik. V takšnem primeru bo pristojna oblast takšno osebo spravila v javno bolnišnico na zdravljenje.

Ta določba glede prisilnega zdravljenja spolno obolelih ljudi ne razlikuje med člani Urada in ne člani ter določa prisilno zdravljenje za oboje v javnih bolnišnicah. Zato se pri prisilnem zdravljenju tugi člani Urada zdravijo v javnih bolnišnicah, kakor odredi pristojna oblast in zato v takšnih primerih nakazilo ali naknadni pristanek urada zastraženo zdravljenje sploh ni potreben, ker je takšno zdravljenje nujno zaradi splošne zdravstvene zaštite in zakonodajalec izrečno določa v takšnem primeru pristanek Urada. Iz tega izhaja, da je čl. 6 zakona o zatiranju spolnih bolezni kot poznejšega zakona derogiral določila čl. 54. Zato nosi stroške prisilnega zdravljenja spolno obolelih članov v javnih bolnišnicah Urad po določitih pravilnikih o bolniških pristojbinah v zvezi z zatiranjem spolnih bolezni z dne 16. novembra 1934.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Prosvetnim društvom in našim odrom priporočamo za razvedrilo naslednje spevoigre in kuplete: 1. Cerar D., Čevljar in vrag. Opereta v dveh dejanjih za moške in ženske vloge s klavirjem, 48 dinarjev. — 2. Grum A., Kupleti za en glas s klavirjem. I. zv. Kranjske šege in navade 6 din. — 3. Grum A., Kupleti za en glas s klavirjem, II. zv. Učeni Mihec. Slabi časi 8 din. — 4. Grum A., Kupleti za en glas s klavirjem, III. zv. Nezačudenje. To zares užitek ni. 8 din. — 5. Grum A., Deset kupletov za en glas s klavirjem 26 din. — 6. Jobst A., Čevljar-zdravnik. Spevoburka za dva moška glasova in klavir. 25 din. — 7. Tomc M., Rdeča kapica. Mladinska spevoigra za moške in ženske vloge. 28 din. — 8. Vodopivec V., Srce in denar. Spevoigra v enem dejanju za moške in ženske vloge s klavirjem. 30 din. — 9. Vodopivec V., Kovčev študent. Spevoigra v treh dejanjih za moške in ženske vloge s klavirjem. 32 din. — 10. Vodopivec V., Povodnji mož. Groteska v enem dejanju za moške in ženske vloge s klavirjem. 18 din. — 11. Cerar D., Ponočnjaki. Spevoburka v dveh dejanjih. 28 din. — 12. Cerar D., Možička sem nabila. Kuplet za ženski glas. 5 din. — 13. Cerar D., Tako je bilo. Kuplet za moški glas (tenor). 5 din. — 14. Cerar D., Noe. Kuplet za moški glas. 6 din. — 15. Cerar D., Srčki. Kuplet za ženski in moški glas. 6 din.

Širite katoliško časopisje!

slovenskega naroda. Slovenski kat. akademiki, ki so prišli med nas po zamenjavi (Uršič, Smolej, Lah itd.) in mi, ki smo bili tam, smo napisali nekoliko člankov v naše časopise o Slovencih, o slovenskih manjšinah v Italiji in Avstriji, toda vse to je malo in ker ni sistematično, se polagoma izgublja. Zato bo treba vse naše sile postaviti na nove temelje, o katerih sem v Ljubljani razpravljala s prof. Smolejem in dr. Krivicem. Moram pripomniti, da smo si v enem enaki, namreč v tem, da kulturna in gospodarska propaganda naših dežela leži samo na privatnih sredstvih. Kolikor bomo na zblizanju obeh narodov delali sami, samo v toliko moremo pričakovati uspeha, in nič več! Zato polagam veliko važnost na to, da bi si zamenjali samo take ljudi, ki so zmožni in imajo voljo delati na vzajemnosti. Kot »Dijaška zveza«, tako bi tudi USKS (Centrala slovaških katoliških študentov) morala s posebno komisijo izbrati zamenjance, kajti od njih je vse odvisno. Vaši gosti pri nas so se odlično obnesli in sam prof. Smolej je storil za naš narod več, kot mi vse za našega. Zato mu je vsa kulturna Slovaška hvaležna. Tudi kulturni obzornik »Slovenec« nas lepo presegneča s poročili o naših kulturnih zadevah. Imamo torej dosti vzrokov, da bi povečali svoje delo za propagando slovenske kulture pri nas, dasi se tudi naši časopisi vedno bolj zanimajo za vaše literarne novosti (»Elán«, »Slov. Pohljady« in »Pravda«). Upam pa, da bomo mogli Slovence razveseliti tudi s čim večjim, kar bi dopolnilo Colakov prevod Finžgarjevega »Pod evobodnim solncem«. Kako naj povečamo medsebojno zanimanje? Na razpolago imamo samo en način: delo posameznikov naših in vaših gostov in samo na té se zanašamo. Samo ti za sedaj lahko vzbujajo žive stike v književnosti, narodnem gospodar-

Naše nagrade so lepe in vredne

Ljubljana, 14. februarja.

V Stritarjevi ulici sta kar dve veliki okni, namenjeni »Slovenčevim« nagradam. Okno trdke Mayer smo že opisali. Nasproti pa je trdka Krišper tudi dala na razpolago celo okno za nagrade, ki smo jih kupili tam. Pri tej trdki smo kupili 27 nagrad, samih lepih in splošno koristnih predmetov. Vse nagrade niso mogle v okno in jih je nekaj še v trgovini. Pred oknom se ustavljajo v velikem številu ljudje in si žele, da bi zadeli ta ali oni predmet. Krasen je jedilni servis za šest oseb z modrim robom in prav tak servis z zobčastim robom. Tu sta dva lepa kavna servisa in dva moka servisa, dalje lepa kuhinjska garnitura za dišave, ki šteje 14 kosov, dalje porcelanast servis za pecivo, dve garnituri po šest skodelic za čaj s krožnikom. Prav lepa sta tudi servisa za liker in sicer eden z rumenim podstavkom, drugi pa črna slikan, servis za kompot, dva servisa za vino in sicer eden bel bruščen, drugi pa rožnat. Tu je kaset za jedilnim priborom za deset oseb (24 komadov). Velika brivska necesera v usnju, lepa je damska torbica iz usnja, prav tako

70 cm visok kovčeg, praktična termos steklenica in prav pripravna za vsako gospodinjstvo bo 2 m široka, 3 m dolga preproga iz linoleja. Gospodične še najbolj občejujejo manikirno pripravo, moški se zanimajo že bolj za čelaso necesero. Prav lep je keramični kip Marije, ki ga bo tudi dobil eden izmed izžrebancev. Tu sta dva nahrbtnika in sicer en moški in en damski, v trgovini pa je še ena kaset za jedilnim priborom za šest oseb (24 komadov). Kdor bo ta darila zadel, bo vesel, ker so res pripravna in praktična za slehernega.

Na sv. Petra c. 60 razstavlja trdka z mlekar-skimi potrebščinami Krištof pet modernih Lesco plugov. Plugi so razstavljeni na dvorišču. Te pluge si seveda največ ogleduje kmečko prebivalstvo, ki prihaja po opravkih v Ljubljano. Plugi so res lepi in moderni, rezila pa iz najboljšega jekla. Ko bodo rezali našo zemljo za setev in kruh, bodo njihovi bodoči lastniki gotovo hvaležni »Slovenec«, da jim je pripravil tako lepa darila. Občinstvo vabimo, naj si naša darila ogleda pri teh trdkah, kakor tudi pri drugih, katere bomo še opisali.

Trbovlje

Preimenovanje šol. Bivšo drž. ljudsko šolo v Trbovljah — Vode je preimenovala kr. banska uprava v I. drž. ljudsko šolo Trbovlje. To edino ustreza krajevnomu položaju Trbovelj in je v skladu z obstoječimi pošttnimi uradi. Za preimenovanje gorenje šole pa ni nihče zaprosil, temveč je kr. banska uprava sama preimenovala tudi to šolo, da ne bo v dolini zmešnjav.

Razpis

Občina Zreče, okraj konjiški, razpisuje pragmatično mesto

obč. tajnika-pripravnika

Solska izobrazba: štiri razrede srednje ali njeje enake strokovne šole.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbenih, je vložiti do 15. marca 1938 pri podpisani občini.

Uprava občine Zreče,
dne 11. februarja 1938.

Posetite

I. MEDNARODNO RAZSTAVO AVTOMOBILOV V BEOGRADU 5.-15. marca 1938

Do danes največja razstava avtomobilov v Jugoslaviji. Sodelujejo vse svetovne tovarne z znamkami in modeli, ki še niso bili zastopani v naši državi.

Pojasnila: UPRAVA BEOGRAJSKEGA SEJMA, BEOGRAD, SEJMIŠČE

Telefoni 28-526, 58-882. Poštni predal 538.

Razpis

Gradbeni odbor za zgradbo poslopja državne meščanske šole v Črnomlju razpisuje sledeča dela:

1. težaška in zidarska dela;
2. tesarska dela;
3. krovna dela;
4. kleparska dela;
5. mizarska dela;
6. ključavničarska dela;
7. steklarska dela;
8. slikarska dela;
9. plesarska dela;
10. pečarska dela;
11. tapetniška dela;
12. parketarska dela;
13. instalacijo elektrike;
14. vodovodno instalacijo.

Narčiti in vsi pogoji so interesom razvidni pri vodstvu drž. meščanske šole v Črnomlju. Rok za stavitev ponudb je do 5. marca 1938.

V Črnomlju, dne 12. februarja 1938.

Gradbeni odbor
za postavitev poslopja drž. meščanske šole
v Črnomlju.

Pravilnik o sladkovodnem ribištvu

Belgrad, 14. februarja. AA. Te dni so definitivno dodelali pravilnik o izvršitvi zakona o sladkovodnem ribištvu. Pravilnik stopi še ta mesec v veljavo. Posebno važno je opozoriti na to, da ima po novem zakonu o sladkovodnem ribištvu vsak lastnik ribiških pravic dolžnost prijaviti te svoje pravice najpozneje do 28. aprila t. l. Če zamudi ta rok, izgubi avtomatsko svoje ribiške pravice in bo v bodoče z njimi razpolagala država. Način, kako se imajo prijaviti ribiške pravice, ureja pravilnik o izvršitvi zakona o sladkovodnem ribištvu. Razen tega pa ureja ta pravilnik tudi mnogo drugih momentov iz sladkovodnega ribištva, kakor o proglašitvi ribolovskih voda, zaprtja ribolovskih voda, o odkupu ribiških pravic, o ribolovski pravici za povodnji, o razdelitvi ribolovskih voda v ribiške revirje in oddelke in o načinu njihove izrabe. Dalje ureja pravilnik organizacijo in vodstvo ribiškega katastra in ribiške statistike ter vsebuje določila o sestavljanju ribarske matrike, ki se imajo vanjo vpisati vsi ribiči, ki osebno love ribe za prodajo. Samo oni lahko dobe ribarsko izkaznico, z njo pa tudi ribolovna dovoljenja za vse dovoljeno ribiško orodje. Druge osebe, ki se bavijo z ribolovom samo iz športa, ne morejo dobiti ribiške izkaznice, temveč samo ribolovnico, z njo pa ribolovno dovoljenje, a ne za vse ribiško orodje, temveč samo za manj važno, kakor ga pravilnik navaja. Tendence teh določil je varstvo ribiškega stanu. Pravilnik ureja tudi promet rib iz umetnih ribnikov in druge pomembne momente za umetniško rejo rib. Dalje so v njem določila o ribolovu in o postopku pri kršitvi določil o ribolovu. Naposled ureja tudi način prevzema pristojnosti nad sladkovodnim ribištvom v resor kmetijskega ministrstva. V pravilniku so tudi določila prehodnega značaja in vse formule za upravno poslovanje v zvezi z ribištvom. Razen tega pravilnika določa zakon o sladkovodnem ribištvu še nekatere druge, ki so delno že stopili v veljavo, drugi pa izidejo prav v kratkem. Da se olajša izvajanje zakona o sladkovodnem ribištvu pri oblastvih in da se omogoči interesom, da se čim bolj seznanijo z njegovimi določili, se pripravlja posebna izdaja zakona o sladkovodnem ribištvu z obširnimi komentarjem, ki vsebuje tudi pravilnik o izvedbi zakona o sladkovodnem ribištvu in druge pravilnike in uredbe na podlagi tega zakona. Tudi ti izidejo prihodnje dni. To izdajo je odredil šef oddelka za ribištvo pri kmetijskem ministrstvu dr. Slavko Muzinič, pri sestavi komentarja je pa mnogo pomagal glavni inšpektor notranjega ministrstva dr. Fran Goršič.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 15. febr.: 11.00 Solska ura: Kako tudi učene in učenka lahko pomaga, če nastane nenadoma neugoda ali nesreča (g. dr. Fr. Mis) — 12.00 Wurlische orgle (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Napovedi — 13.30 Narodne pesmi (g. Fr. Lupaš in Radljski ork.) — 14.00 Poročila — 15.00 Kmečki trio — 16.40 Krščanstvo in nacionalizem (g. dr. Fr. Veber) — 19.00 Napovedi — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zbavni zvočni tečaj — 20.00 Plesna glasha (B. Adamčević fantje) — 21.00 Schubert-Urbach: Iz Schubertove skicirke (pl.) — 21.30 Klavirski koncert ruske glasha (g. profesor M. Lipovšek) — 22.00 Napovedi, poročila — 22.15 Lahka glasha, igra Radljski orkester.

Sreda, 16. febr.: 12.00 Šramli igrali (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Napovedi — 13.30 Odmevi iz Španije (plošče) — 14.00 Poročila — 15.00 Mindaska ura: Februar v naravi (g. Miroslav Zor) — 15.30 Glasbene slike (plošče) — 16.40 Preskiba brezposelnih delavcev (g. R. Smers) — 19.00 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Uvod v prenos — 20.00 Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani: v I. odmoru: Glasbeno predvajanje (g. Vilko Ukmari), v II. odmoru: Napovedi in poročila.

Drugi programi

Torek, 15. febr.: Belgrad: 20. Koncert komedijantov, 20.30 Komorni koncert, 21.30 Plošče, 22.20 Vokalni koncert — Zagreb: 20. Opera — Dunaj: 22.40 Operna in opereta glasha, 20.40 Slavni pevci na ploščah, 20.55 Mozart-Schubert-Wolf-Bruckner, 22.20 Plesna gl. — Budimpešta: 19.15 Stare madžarske koračnice, 20.30 Plošče, 21.45 Orkestralni koncert, 22.30 Ciganski orkester — Rim-Bari: 17.15 Plesna glasha, 21. Konec glasbenega društva, 22.15 Izbrane pesmi, 22.45 Plesna gl. — Praga: 22.15 Pesta glasha — Pariz: 20. Salonski kvintet, 21. Simfonični koncert, 22. Plesna glasha. — Sofija: 20.30 Komorni koncert, 21.15 Slovenske pesmi, 22. Lahka in plesna glasha — Berlin: 19.30 Uvertura, 20. Pustna glasha, 21. Italijanske in madžarske vojaške godbe — Königsberg: 19.10 Plesni večer — Hamburg: 19.10 Verdijeve opera »Othello«, 20.30 Pester koncert

Kulturni obzornik

O slovaško-slovenskih kulturnih stikih

Koloman G. Geraldini, slovaški pesnik, ki je izdal pred kratkim zbirko lirskih pesmi »Rosa v kelihu«, urednik mlade katoliške revije »Pravda« in urednik Slovaške Matice v Turčianskom Sv. Martinu, se je pred leti nekaj mesecev mudil v Ljubljani z namenom, da se seznani s slovensko moderno poezijo. Ko se je povrnil v svoj kraj, je začel sistematično s prevodi iz slovenske moderne poezije, ki jih misli izdati v kratkem času v posebni zbirki. Mladega slovaškega kulturnega delavca, ki je pokazal toliko ljubezni do slovenske pesmi, je naprosil naš urednik, naj mu odgovori na nekaj stavljenih vprašanj o medsebojnih slovaško-slovenskih kulturnih stikih. Članek je bil pripravljen za našo slovaško prilogo, pa ga moremo šele danes priobčiti.

»Kako ste prišli na idejo, prevajati slovensko moderno pesem?«

»Moje zanimanje za slovensko književnost in slovenski narod sploh se je začelo v času, ko je bil v Bratislavi prof. Lojze Uršič Globokejške spoznanje slovenske kulture sem si osvojil v razgovorih z dr. Jožom Kosorinom, ki se je tedaj vrnil iz Ljubljane, kjer je bival na podlagi zamenjave, kakor je dogovorjeno med katoliškim dijaštvom. Ko pa je l. 1933 prišel v Bratislavo prof. Viktor Smolej, sem se z njim spoprijateljal ter se trdno odločil, da moram iti v Slovenijo. Nabavil sem si slovar ter sem s pomočjo Korosina in Smoleja prevedel prve pesmi slovenskih pesnikov za naše časopise »Slovenske pohljady«, »Elán« in »Postup« in to iz Sardenka, Gradnika, Poganička, Zupčića, Tauferjeve in Lovrenčiča. Pri prevodu sem imel velike težave, ker nisem mogel dočakati odhoda v Slovenijo in tam slišati živo slovensko besedo ter videti na lastne oči to, kar bi hotel o Slovencih povedati svojim mladim Slovakom. Končno sem doživel tudi to. L. 1935 jeseni sem prišel v Ljubljano. Navezal sem stike z živimi literati v Ljubljani in sem jim hvaležen za sprejem, kajti nihče bolj ne zbliža prevajalca z avtorjem kot osebni stik. Spominjam se, da sem prevod Zupančičeve pesmi »Naša beseda« prebral Zupančiču ter mi je bilo v veliko zadoščenje in v vzpodbudo k nadaljnjemu delu, ko sem videl njegovo zadoščenje.

»Kako poznajo Slovaki slovenske probleme in kaj se mora spremeniti, da se bo povečalo zanimanje Slovencev za Slovake in Slovakov za Slovence?«

»Na žalost moram priznati, da Slovaki — vsaj širše vrste — niso dosti informirani o življenju

etvu, šolski organizaciji, zdravništvu itd., v vseh panogah, ki so blizu njihovemu zanimanju.«

»Kakšne načrte imate za bodočnost?«

»Najprej naj omenim to, o čemer smo razpravljali tudi v Ljubljani, namreč, da imamo namen v Bratislavi čim prej ustanoviti prijatelji slovenskega naroda svoje posebno društvo, ki bi ga naslovili kratkomo: »Društvo prijateljev slovenskega naroda« (Spolok priateľov slovenskeho naroda), kjer bi sistematično uredili svoje delo. In podobno društvo naj bi se ustanovilo tudi v Ljubljani. Za sedaj pa pripravljam antologijo iz slovenske moderne lirike. Kakor vam je znano, sem prevedel in tudi že objavil v naših literarnih časopisih kakih 50 pesmi iz slovenske moderne. Skoraj vsi pisatelji zadnjih 40 let od Zupančiča do najmlajših naj bi bili v njej zastopani. Upam, da jo bom že letos mogel dati v tisk, seveda, ko ga bodo prej pregledali moji slovenski prijatelji. V časopisu »Pravda« pa bom tudi nadalje registriral vaše kulturne zadeve, zlasti knjige, o katerih bi pa želel, da bi jih naše in vaše založbe pošiljale med seboj v oceno. Literarni kritik dr. A. Mráz, urednik »Slov. Pohljady« ima namen, še letos posvetiti dvojno številko te največje slovenske revije jugoslovanskim književnostim ter seveda tudi slovenski odmeriti zasluženo mesto. Upajmo, da se bodo ob tej priliki moji rojaki mogli poučiti o Slovencih, ki so mi tako prišli k srcu in v slovenski književnosti, ki me je za vedno pritegnila. Upajmo, da naše delo ne bo zastoj in da se bodo simpatije, katere danes k vam izraža naš narod, vedno bolj poglabljale ter da bodo naši medsebojni stiki še pogostejši. Naj nam Bog pomaga v tem radostnem delu.«

Sport

Svetovno in evropsko prvenstvo v lednem hokeju

Pretekli petek so se v Pragi pričele prve tekme za svetovno in evropsko prvenstvo v lednem hokeju. To je 23. mojstrski turnir Ligue Internationale de Hockey sur Glace. Udeležba je to pot posebno številna. Svojo prijavo so poleg branilca svetovnega prvenstva, Kanade, oddale še evropski prvaki Anglija, dalje Amerika, Nemčija, Švica, Avstrija, Letonska, Litva, Norveška, Poljska, Madžarska, Romunija, Švedska in domačin, Českoslovaška. V zadnjem trenutku je najavila svojo udeležbo na tem turnirju tudi še Francija.

Prejšnje čase je tako, čim je bilo razpisano tekmovalje za prvenstvo, vsak, kdor se je zanimal za ledni hokej, že vedel, kdo bo svetovni prvaki, kakor hitro je prebral na listi udeležencev ime Kanade. Zdelo se je, da bi bilo popolnoma izključeno vreči zmagovalno Kanado, ki je kar po vrsti z visokimi rezultati tolkla vse evropske državne reprezentance, iz sedla. Ta stvar pa se je v zadnjih letih prav močno izpremenila. Ne morda zato, ker bi se bil kanadski hokej poslabšal, pač pa zaradi tega, ker so v matici lednega hokeja, v Kanadi, začeli sestavljati deželno reprezentanco z mnogo manjšo skrbjo in pazljivostjo. Leta 1933 so Američani ugrabili Kanadecem ponosni naslov svetovnega mojstra, in čeprav si je v obeh naslednjih letih Kanada spet priborila svoj izgubljeni naslov svetovnega prvaka, je vendar Anglija leta 1936 v Garmisch-Partenkirchenu »zaplenila« Kanadi komaj priborjeni naslov. V sijajni igri so Angličani porazili presenečene Kanadce.

V Pragi bodo Kanado zastopali Sudbery Wolocers. To moštvo je letos odigralo v Evropi že precej tekem, pa ni utegnilo prav nikoder nikogar navdušiti za svojo igro. Brez dvoma so mnogo slabši, kot so bili njihovi slavni predniki. Svetovni mojstrski turnir po tem takem to pot za Kanadce ne bo prav nikakšen trening na en gol. Še bolj pa je odprto vprašanje evropskega prvenstva. Zadnja leta so se nekatere evropske

države v tej športni disciplini razvile skoraj enako močno. Te države imajo tudi približno enake šanse za osvojitve prvenstva. V prvi vrsti bi bila to Anglija, ki ima po vsem videzu še najbolj izenačeno moštvo; v njenih vrstah so — kljub vsem zanikanjem — še vedno nekateri kanadski igralci — in to ne slabi! Vsega upoštevanja vreden nasprotnik je dalje Českoslovaška, ki je tudi sicer že ponovno nosila naslov evropskega mojstra. Dalje prihajata do besede še Švica in Nemčija. Tudi Avstrija ni šibka, po vsem videzu pa bo — kljub avstrijskemu optimizmu vendarle ostala to pot še precej daleč zadaj. Letos povrh drugega tudi ni mamo na razpolago rezultatov, po katerih bi utegnili ceniti trenutno moč vodilnih inozemskih ekip. Prejšnje čase je Avstrija imela pri evropskem prvenstvu precejšnjo besedo; zadnja leta pa se zdi, da je tam nastalo v razvoju precejšnje zatišje. Za svetovni turnir so letos Avstrijci sestavili svojo ekipo iz igralcev W.E.V.A. in E.K.E.A. Ti dve moštvi sta tolkli kar v kompletni zasedbi, celovskega Kaca, ki je tako neusmiljeno nezdoljiv oreh našim Ilirijcem! Pa kako! S 5:0, 16:0 sta tolkli Kaca! Pri nas je pa ledni hokej res še precej, precej v povojih!

Težko je oceniti Poljake. Njih prav tako kakor Avstrijce ni bilo pri zadnjem prvenstvu v Londonu. Švedi se bodo to pot spet pojavili na ledni ploskvi; ker pa nimajo prilike za težja mednarodna srečanja in intenzivni tekmovalni promet, se najbrž niso še docela seznanili s posledicami na novo vpeljanih izprememb v igri. Romunija, Letonska in Litva so sicer precej napredovale, vendar pa še zdaj ne spadajo v prvi evropski razred. Madžari utegnejo biti nevarni nasprotniki. Igrajo z velikim znanjem in še z večjim temperamentom. Tri dežele, kjer je ledni hokej že precej razvit in spada na evropski nivo, pa se te konkurence v Pragi ne bodo udeležile. Pogrešali bomo v Pragi Belgijo, Holandijo in Italijo.

Smolej odšel na Finsko

Vašemu poročevalcu je danes sporočil naš olimpijec Smolej, da potuje na poziv JZSZ nocoj v Lahti na Finsko na svetovno smučarsko prvenstvo. Želimu našemu odličnemu smučarju srečno pot in obilo uspehov.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

JZSZ (službeno). Izredna seja upravnega odbora v torek, 15. t. m. odpade ter se bo vršila seja tehničnega odbora isti dan ob 20. uri.

SK Reka (smučarska sekcija). Redni članski sestanek bo v sredo, 16. t. m. ob 20. uri, namesto v četrtek, v gostilni Oblak, Tržaška cesta. Polnoštevilo! — Načelnik.

V torek, dne 15. februarja t. l. bo v gostilni pri Oblaku (Tržaška cesta) obvezen sestanek vseh članov moškega oddelka. Začetek ob 8 zvečer. Obenem naj prinese vsak s seboj opremo, kar jo ima še doma. — Načelnik.

Sportni klub Ljubelj v Trzinu vabi vse člane in prijatelje na redni občni zbor, ki se bo vršil 20. t. m. ob 10 dopoldne v hotelu Pošta z običajnim dnevnim redom. V primeru, da bi občni zbor ob 10 ne bil sklepljen, se bo vršil pol ure kasneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom in ob sklepljen ob vsakem številu navzočih. — Odbor.

Razpis

tekmovalni ob priliki 1. izleta gorenskih smučarjev v Bohinj v dnevi od 19. do 20. februarja 1938

Sobota, 19. febr. 1938: Ob 14 pred občinskim domom na Bistrici: Starta za teko na 18 km, 6 km in 3 km za seniore in juniorje — pravico do nastopa imajo vsi smučarji.

Nedelja, 20. febr. 1938: Ob 8 za Gradcem nad hotelom Bellevue: Starta za »salom« za seniore in juniorje, tekmuje se v razredih — ocenjuje v celoti. Vodstvo tekme si pridržuje pravico prenesti tekmovalje na drug teren.

Ob 14 na Hansasnovi skakalnici: Skoki za kombinacijo in »solo« skoki, pravico do nastopa imajo samo verificirani tekmovalci JZSZ. Trenin na skakalnici dovoljen do nedelje, in sicer do 12 ure.

Splošna določila: Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSZ, vendar imajo izjemoma pravico do nastopa tudi neverificirani tekmovalci. Pravico do tekmovalja za klasično prvenstvo GZSP imajo samo verificirani tekmovalci GZSP, to tekmovalstvo se bo vršilo skupno z ostalimi tekmovalci, vendar bo ocenjeno ločeno. Isti predpisi veljajo za skoke. Vsak verificiran

Maurice Leblanc:

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

Ze jo je zgrabil in z nepremagljivo kretnjo jo je upognil, jo prevrnil in jo položil na divan. Iz žepa je vzel vrvi in jo trdno povezal. Nato je bil trenutek odmora in miru. Obiral si je znojno čelo in si natočil kozarec vina, ki ga je z enim požirkom izpraznil.

»Tako je boljše,« je rekel in postavil nogo na svojo žrtev, sin tako je prav, priznaj. Vsakdo je na svojem mestu, lepota, ti poveznava kot plen in jaz stojim in te teptam, kakor mi je drago. Sedaj se nič več ne zabavamo. Začeli smo uvidevati, da postaja zadeva resna. Oh! ne boj se nišara, malopridnica, Vorsk! ne zlorablja žensk. Ne, ne, to bi bilo igranje z ognjem. Nisem tako neumen. Kako bi te potem pozabil? Le ena stvar mi lahko da pozabljeno in mir: tvoja smrt. In ker sva si v tem edina, je vse dobro. Kajti o tem sva se dogovorila, ali ne, saj hočeš umreti?

»Da,« je rekla prav tako odločno.
»In hočeš, da umre tvoj sin?
»Da.
Zadovoljno si je mel roke.

Izvrstno. Strinjava se in nepotrebno govorjenje je minilo. Sedaj pridejo na vrsto resne besede, besede, ki zaležejo, kajti ti pač dovoliš, da je bilo vse to, kar sem do sedaj govoril, samo prazno čevkanje, a? enako kakor je ves prvi del pustolovščine, kateri si bila na Sareku ti priča, samo otroška igra. Prava drama se šele začneja, ker si ti pomešana vanjo s srcem in mesom in to je najstrašnejše, draga moja. Tvoje lepe oči so jokale, a sedaj zahtevamo od njih solze krvi, dragica. Kaj hočeš? Se enkrat, Vorsk! ni krut. On uboga in usoda se je zagrizla vate. Tvoje solze? Nesmisel! Jokati moraš tisočkrat več kakor kdo

tekmovalce nastopi na lastno odgovornost! Prijave (za klasično komb. GZSP na Zveznih prijavnicah), je poslati do četrta, 17. t. m. na GZSP ali do 12. ure v soboto, dne 19. t. m. oddati v pisarni GZSP v Bistrici. Zvebanje startnih števil bo za vse discipline v pisarni GZSP v Bistrici v soboto, 19. t. m. točno ob 13. uri. Zvebanju lahko prisostvujejo samo delegati klubov in vodje moštev. Vsi zmagovalci v posameznih disciplinah prejmejo krasna darila, ostali plakete ali priznanice. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril bo v nedeljo, dne 20. febr. ob 18. uri v Bistrici.

Nastanitev in prehrana. Vsi juniorji imajo brezplačno prenočišče, ostali tekmovalci bodo nastanjeni po hotelih in gostilnah — po globoko znižani ceni. Za ceneno prehrano je preskrbljeno.

Prevoz. Prevoz od postaje do Sv. Janeza za eno smer na kmečkih saneh 5 din. Od Sv. Janeza do Hansasnove skakalnice na 5 omenjenih saneh v eno smer 5 din. Iz Boh. Bistrice do skakalnice na kmečkih saneh v eno smer 5 din.

Potrditev o udeležbi. Vsem onim, ki se bodo poslužili polovične voznine, ki bo najbrž dovoljena za vse izlete dni, bo izdala potrebna potrdila pisarna GZSP, in sicer v nedeljo popoldne pri Hansasnovi skakalnici.

Za vedno nas je zapustil naš ljubljeni soprog, dobri oče, brat in stric, gospod

Ignac Prosen

pekovski poslovodja

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 15. februarja ob dveh popoldne iz hiše žalosti Kranjska gora 55 na farno pokopališče.

Ljubljana, Kranjska gora, 14. II. 1938.

Žalujoča soproga Ivana

s sinčkom Ignacem in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

V malib oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka poltina vrstica po Din 2:50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Čevljarji pomočnik
dobra moč, išče delo za takoj. — Bajce, Cerkljica št. 13. (a)

28 let staro dekle

želi premeniti službo. — Najraje gre k samostojnemu gospodu. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Varčna gospodinja« št. 2235. (a)

Vajenci

17 let star fant
se želi izučiti za mesarja. Johan Nemančič, Božakovo 14. (v)

Službo dobe

Krojaškega pomočnika
sprejem. Koder, Mosto pri Ljubljani. (b)

Krojaškega pomočnika

poštenega in marljivega sprejme Mrevlje Linko, krojaški mojster, Mozirje

Mizarskega pomočnika

in vajenca sprejem. takoj. Cimerman, Dev. Mar. v Polju. (b)

Prodamo

Najboljšo domačo salamo
in najfinjši sir — dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (1)

SEMENA

ptičjo krmo, fižol in lečo za jelo — nudi najceneje

Dominik Bezenšek

trgovina s semeni
Ljubljana
palača Ljudske posojilnice.

Najboljši trboveljski premog

brez prahu
koks, suha drva

I. Pogačnik

Bohoričeva 5 Telefon 20-55

»Kappel«

pisalni stroji

nemški kvalitetni izdelki. Najboljši material, lahek tek, najmodernejša konstrukcija. Večletno jamstvo. — Tudi na obroke. V vseh velikostih in cenah pri gen. zastopstvu

Kleindienst & Posch

Maribor, Aleksandrova 44 nasproti hotela »Merano«

Erfurtska semena

dobite v trgovini Pintar, Ljubljana, Gospodarska cesta 14 (Novi Svet). — Telefon 23-67. (1)

Posedstva

Stavbne parcele
pri kolodvoru Škofja Loka, poceni prodam. Suha št. 21, Škofja Loka. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno nadzorovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Parcelo

poleg nove hiše, Resljeva cesta 4, v izmeri 512 m², prodam. — Informacije: telefon 36-36.

Denar

Hranilne knjižice

vrednostne papirje,

3% obveznice

za likvidacijo kmečkih dolgov

stalno kupuje

AL. PLANINŠEK

LJUBLJANA

Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

Stanovanja

ISČEJO:

Uradniška družina

išče s 1. marcem trisobno stanovanje s pritlikinami izven centra Ljubljane, po možnosti z vrtno in ob tramvajski progi. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 2243. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

oddam takoj ali s 1. aprilom. Bolgarska 17. (c)

Vnajem

ODDAJO:

Žago - venecijanko

oddam ugodno v najem. Suha št. 21, p. Škofja Loka. (n)

Kupimo

Rdeči čebulček,

šaloto, krompir, kifle, in domače korenje, s sem. kupujemo. Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska c. 5. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 2

Gostilno

z inventarjem in zele-
njadnim vrtno, kupim za
30.000 do 40.000 din. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Promet« št. 2131.

Tračnice

ca. 1000 m, rabljene, to-
da dobro ohranjene, za
ozki tir, profila 6 1/2—7,
kupimo proti takojšnje-
mu plačilu. — Ponudbe
poslati na: Metalno a. d.,
Celje.

Čitajte in širite

»Slovenca«

SOBE

Opremljeno sobico

takoj oddam. Bleiweisov
va cesta 15, III. nadst.,
levo. (a)

Vzajemna posojilnica

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge in stare vloge izpod 5.000 Din se na zahtevo vsak čas v celoti izplačajo.

Nedvigljene stare vloge izpod 5.000 Din se bodo smatrale s 1. majem 1938 za nove vloge.

Vsaletna posojilnica daje kratkoročna posojila.

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938

1938